10 умни глави ▶ 12-13

Ръст на Sofix през 2010 г.

Очаквам индексът да се повиши в диапазона 15-25%, казва Андрей Георгиев, изп. директор на Болкан Кепитъл

Новини ▶ 9

Идат по-ниски лихви и размразено кредитиране

▶ **Тихомир Тошев,** изпълнителен директор на Кредит Център

Новини ▶ 9

53% от припейд картите останаха нерегистрирани

От 3 януари започна поетапното спиране на изходящите обаждания към 2.3 млн. абонати

Свят ▶ 10

Евробизнесът очаква анемичен ръст през 2010 г.

Голяма част от компаниите в Европа очакват, че икономическото възстановяване ще бъде крехко, докато безработицата продължава да бъде висока, а бизнесът се въздържа от инвестиции

pari.bg
Пари

Вторник
5 януари 2010, брой 1 (4812)

цена 1.50 лева

USD/BGN: 1.35925 -0.35% Българска народна банка

EUR/USD: 1.43890 + 0.35% Българска фондова борса

Sofix: 462.95 -0.07% Българска фондова борса

BG40: 116.86 -0.26% Българска фондова борса

Добрата цена ще движи пазара на имоти през 2010 г.

Разумните цени на имотите ще са основен двигател на имотния пазар през годината, показва проучване на в. Пари. Поскъпване на жилищата може да има в края на 2010 г., прогнозира Страхил Иванов, управител на Явлена недвижими имоти. Ще се търсят качествени офиси, смята Таня Косева-Бошова, изп. директор на European Trade Center ▶ 4-5

Коментар ▶ 2

2009-а бе година на обходните тръбопроводи

Голямата промяна в позицията на София спрямо проектите Южен поток и Бургас - Александруполис дойде през лятото след смяната на правителството

Интервю ▶ 8 - 9

Подкрепяме България за еврозоната

Безработицата ще е най-големият проблем за Европейския съюз през 2010 г., каза Негово Превъзходителство Хорхе Фуентес Монсонис-Вилайонга, посланик на Испания у нас

Инвеститор ▶ 9

Напролет излизаме от кризата

Финансовата стабилност у нас отново ще привлече чуждите капитали, смята финансовият министър Симеон Дянков

Моят бизнес ▶ 22

Шампион монтира асансьори на Schindler

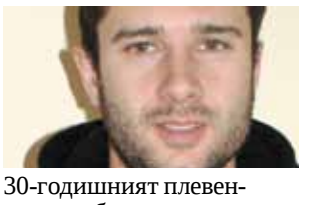

30-годишният плевенчанин и бивш лекоатлет Михаил Костов работи за една от най-големите компании за асансьори в света - швейцарската Schindler

Печеливш
Милен Керемедчиев

Български пощи се сдобиха с 50 нови високопроходими автомобила. Ключовете бяха връчени на пощенски служители от изпълнителния директор на дружеството Милен Керемедчиев. Автомобилите Nissan ще допринесат за подобряване на услугите. Новите коли ще заменят старите и амортизирани УАЗ, ВАЗ, ИЖ, Лада. 800-те автомобила обслужват 2980 пощенски станции и 141 пощенски агентства.

Губещ
Лев Леваев

Издателският магнат Лев Леваев, който преди две години бе класиран като най-богатия човек в Израел, стана една от най-големите жертви на финансовата криза. Компанията му Rica Israel Investment, която има проекти и в България, през 2007 г. се оценяваше на 7 млрд. USD. Поради срива на пазарите в САЩ, Русия и Източна Европа обаче тя загуби 91% от стойността си. Лев Леваев през 2001 г. беше за кратко собственик на М-Тел.

Мнения

▸ **Борсовият пазар беше подготвен,** че Бистра Илкова, Виктор Папазов и някои от останалите членове на съвета на директорите на БФБ ще бъдат сменени, но те очакваха това да се случи през първите дни на януари 2010, а не в края на декември 2009 г.

Малина Петева

▸ **Сякаш няма да се промени тази практика** у нас от най-новата история. Всяка партия, която дойде на власт, да сменя шефовете.

Тончо Крумов

▸ **Сега, след като останаха ясни имената** на новото ръководство на борсата, да се готвят за промени Комисията за финансов надзор, а след тях и Централният депозитар.

Марин Котов

pari.bg Топ 3

1 В условията на криза строителите на жилищни комплекси се принудиха да предлагат все по-атрактивни услуги на купувачите, като в същото време това не оскъпява имота.

2 R&B звездата Бионсе завладя тазгодишните награди Грами със своите 10 номинации.

3 Кабинетът ще води твърда политика за превръщане на България в център за чуждестранни инвестиции. Това заяви финансовият министър Симеон Дянков пред БНТ.

Коментар

▸ **След посещението на министър Трайчо Трайков в Москва тонът на България за Южен поток беше смекчен** СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

2009-а беше годината на обходните тръбопроводи

Пламен Димитров,
Българско геополитическо дружество

> **България продължава да заема важно място в бъдещите трасета на нефт и газ**

2009 г. започна с остра криза в руско-украинските отношения, която остави без газ няколко държави на Балканите и в Източна Европа. Това събитие засили решимостта на Русия да строи нови скъпи тръбопроводи, за да пренасочи своя газов износ в обход на Украйна. И ако в края на 2008 г. Северен и Южен поток изглеждаха съответно като руско-германски и руско-италиански проект, година по-късно те вече имат по-скоро паневропейски облик. Това стана, след като две френски компании (GDF Suez и EdF) заявиха желание да станат акционери в новите тръбопроводи и преговорите за придобиването на дялове вече са в напреднала фаза.

Освен това през изминалата година Северен поток най-сетне успя да получи разрешение за полагане на тръбите в териториалните води на Дания, Финландия и Швеция, а строежът на съоръжението вероятно ще започне през април 2010 г. В същото време Русия подписа споразумения с всички държави, през чиято територия ще премине Южен поток, и реализацията на този проект сега изглежда по-реалистична, отколкото година по-рано.

Обходните трасета бяха на мода и при преноса на нефт от Черноморието към Средиземноморието. Тук тясното място е Босфорът, който не може да поеме по-голям трафик на петролни танкери. Затова се търси обиколен път, който да пресече или Балканския, или Малоазийския полуостров. Двете основни конкурентни трасета са Бургас - Александруполис и Самсун - Джейхан. И ако в началото на 2009 г. шансовете на тръбата през българска и гръцка територия бяха доста по-големи, сега турският проект бързо наваксва изоставането, защото Бургас - Александруполис тъпче на място вече доста време. Важната новина в това отношение е, че Русия за пръв път изрази интерес за включване в Самсун - Джейхан, като в същото време започна да изказва резерви спрямо българо-гръцкия маршрут, за който се смяташе, че е инспириран от Москва.

България заема важно място в обходните маршрути и на нефта, и на природния газ. Голямата промяна в позицията на София спрямо проектите Южен поток и Бургас - Александруполис дойде през лятото след смяната на правителството. Новата власт заяви, че няма да участва в тези начинания на всяка цена или по-точно - ще се вгледа много внимателно във всички аспекти на цената - и финансовите, и екологичните. Постепенно обаче твърдият тон на кабинета „Борисов" спрямо Русия започна да се смекчава и след коледната визита на министър Трайчо Трайков в Москва стана ясно, че двете страни вече навлизат в техническите детайли на преговорите за реализацията на Южен поток.

По отношение на Бургас - Александруполис нещата са по-различни. В края на годината Бойко Борисов вкара този проект във фризера на екологичната оценка и в близките месеци не се очаква движение по него.
През 2009 г. сериозно влияние върху плановете за нови тръбопроводи оказваха икономическата криза и произтичащият от нея спад в цените и потреблението на газ и нефт. След средата на годината петролните котировки се върнаха на доста високи нива, но газовият пазар в Европа скоро няма да се възстанови до предкризисното си равнище.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
I зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ- 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867
МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА- 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ДЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Емилия ГУГОВА - 062/6776 54
Плевен
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218
Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
IT МЕНИДЖЪР
Богдан НАЙДЕНОВ - 4395889
ПРОДАЖБИ АБОНАМЕНТ
Дарина ДИМОВА - 4395840
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ - 439 5830
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

Ако този, който контролира морските пространства, управлява и света, пиратските нападения са заплаха за световния ред

▸ **Марин Райков,** зам.-министър на външните работи

Число на деня

51.6

▸ пункта достигна промишленият индекс PMI за еврозоната през декември. За последно стойността на показателя е била толкова голяма през март 2008 г.

Невнесени осигуровки

Нова година дойде с доста солени глоби

Биляна Вачева
bvacheva@pari.bg

Нова година - нови солени глоби за невнесени осигуровки. От 2010 г. сериозно се затяга положението за онези фирми и самоосигуряващите се българи, които не внасят здравните и социалните осигуровки. 10 пъти скачат глобите, ако не сте си внесли осигуровките навреме. Фирмите ще бъдат глобявани между 4000 и 8000 лв., а за физическите лица санкциите ще са от 2000 до 4000 лв.

За никого не е тайна, че малките фирми масово не погасяват тези задължения към бюджета. Целта на тази мярка е освен да се повиши събираемостта, да се прекрати порочната практика с невнасянето на осигуровки както от компаниите, така и от българите, които сами се осигуряват. В Европа подобни безумия не се случват. Не е възможно да работиш някъде и работодателят ти да не те осигурява. У нас в много от случаите в по-малките компании като ЕТ и ЕООД служителите дори не подозират, че човекът, за когото работят, не ги осигурява. Ако се сетят случайно да проверят дали са им внесени осигуровките, са неприятно изненадани, че такива липсват. И на практика този служител си губи здравните и осигурителните права. Някои български работодатели са измислили и друг начин да избягват плащането на вноските. Една част от фирмите внасят на служителите си само здравни осигуровки, тъй като те лесно може да бъдат проверени само по ЕГН, докато социалните се проследяват само ако служителят има идентификационен код.

От 2010 г. с 10 пъти скачат санкциите за неплатени осигуровки както за фирмите, така и за физическите лица

Има обаче един скрит индиректен начин, по който става ясно дали всички вноски на работещия са платени. Това се случва, когато отидете да теглите в някоя банка, за да вземете кредит или пък да ставате поръчител по заем. Тогава банката изисква документ, че нямате никакви задължения към бюджета, в това число и внесени осигуровки. И това не е всичко. Трябва да имате документ от данъчните, че сте се осигурявали шест месеца назад. Фирмите пък може сами да се прекарат, ако не плащат осигуровки и са решили да участват в някой търг. При тези случаи отново се изисква документ от НАП, че компанията няма никакви дългове към фиска. Така че главоболията, които ще си създадете с невнасянето на осигуровките, са далеч повече, отколкото просто да ги платите.

Празник

▸ **Вчера отбелязахме 132 години от освобождението на София от турско робство** СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Въпрос към здравния министър д-р Божидар Нанев

Ще работят ли частните здравни фондове с публичен ресурс, или ще управляват само лични вноски на здравноосигурените

8.09

▸ млрд. лв. е фискалният резерв към края на ноември, сочат данните на финансовото ведомство. В началото на 2009 г. той е бил 8.382 млрд. лв.

pari.bg реплики

▸ **Кризата в България изцяло е провокирана** от високите лихви по кредитите. Лихвите са много по-високи от страните от Централна и Източна Европа, където големите банки имат дъщерни дружества. Трябва на всички да е ясно, че високите лихви по кредитите помпат инфлацията, тъй като в цената на крайния продукт се калкулира и кредитът от банка, както и лихвите по него. Немислимо е при условия на ниска инфлация да имаме лихви между 10-15%. Истината е, че икономиката на България все повече ще затъва заради тази реалност. Фалитите в икономиката ще докарат безработица, която ще окаже тежест върху бюджета, а оттам и напрежение в държавата като цяло.

Николай Николов

▸ **Призовавам управляващите да изравнят** статута на самоосигуряващия се с този на ЕООД, защото с повишаване на минималния осигурителен праг ще започне масово откриване на ООД И ЕООД и закриване на ЕТ. А и сега намалиха капитала на 2 лв. за ЕООД и ООД - още една пречка я няма. Нашата държава вече преразпределя над 40% от всички пари чрез преки и непреки данъци, а сега ще станат и повече. Проблемът е, че много лошо ги преразпределя и ефективността на всеки лев, който влиза в нея сигурно е под 10 стотинки. Ако управляващите толкова не могат да скърпят бюджета, да направят допълнителни съкращения в разходите.

Петър Георгиев

Мнение

Политиката ще води икономиката

Мирослава Радева,
директор на MBMD

Събитията, които ще се случват в политически план през тази година, ще зависят от икономическите процеси. През последните години свикнахме на икономически растеж и стабилност, но през 2010 г. ще има промяна. Стабилността на политическата власт ще зависи от политиката в икономически план.

Хората са склонни да дадат подкрепа на правителството, дори и по отношение на строги мерки, които ще се предприемат. Това е така, защото обществото осъзнава, че има нужда от сериозна борба с корупцията и с другите негативни процеси, на които станахме свидетели през последните години. Одобрението към кабинета ще се запази и през 2010 г., независимо че рейтингите може да се понижат. Това правителство има реални шансове да завърши мандата си. Няма да има политически сътресения.

Не трябва да се забравя обаче, че кабинетът се държи на подкрепата на Атака и Синята коалиция. Ако няма добри икономически резултати, ще има и напрежение между политическите партньори. Първата половина на годината е ясна - ситуацията ще бъде трудна. Ще трябва толеранс и много сериозна работа от страна на правителството. Кабинетът трябва да прецизира всеки свои ход.

Позиция

Приоритетите във външните отношения няма да се променят

Румяна Желева,
министър на външните работи

Приоритетите за нашата външна политика през 2010 г. са много ясни в програмата на правителството. През 2010 г. приоритетите няма да се променят от тези, които бяха и в първата част от моята работа като външен министър във времето от 27 юли 2009 г. до днешна дата. Това, което ние трябва да направим допълнително, е да реализираме на практика промените, които приехме с новия устройствен правилник на Министерството на външните работи. Аз съм много щастлива, че получих ресора Международно сътрудничество, хуманитарна помощ и реакция при кризи. Чрез този ресор се реализира една много съществена задача на ЕС - да бъде глобален играч, който се намесва достатъчно решително в политиката и в практическата реализация, също така и на политиката извън страните членки. Почти 1 млрд. EUR е бюджетът на този ресор само в областта, свързана с хуманитарната помощ.

Купувачът ще е цар на недвижими имоти и

Собствениците на офис сгради ще ухажват потенциалните си

2009 е годината на купувача на имоти, твърдят от месеци насам брокери. Постепенно тя стана и годината на наемателя, който е все по-ухажван от собствениците на офиси и търговски центрове. Годината на купувача и наемателя ще продължи и през 2010 г.

Красимира Янева
kyaneva@pari.bg

Жилища

Жилищният пазар е най-големият и най-активният у нас дори и в кризата. В началото годината на пазара на жилища ще има твърде много въпросителни и неяснотата, която участниците ще усещат, ще определя основните тенденции. Те са породени от ограниченията в начина на плащане и повишените цени за адвокатските услуги. Когато тези законодателни промени станат факт, те ще повишат допълнително цената на сделката, и то на пазар, който цяла година е страдал от липсата на достатъчно свободни пари. Това ще са причините, които ще определят по-слабата активност на купувачите през първото тримесечие на 2010 г.

Раздвижване

Ето защо някои агенции за недвижими имоти очакват динамиката на пазара да се възстанови чак през April. Цените на жилищата се очаква да падат съвсем леко до лятото. Според някои агенции за недвижими имоти лек ръст ще има от лятото, докато други ще се надяват това да се случи едва в края на годината, и то ако има индикации за по-голяма финансова стабилност в страната, безработицата спре да се увеличава и т.н. Трети смятат, че продажните цени ще падат до момента, в който има намаляване на броя на проблемни имоти при банките, увеличаване на кредитирането и скок на външните и вътрешните инвестиции в недвижими имоти.

20%

▸ и дори повече е средният спад в цените на жилищата в страната

Нива

През 2009 г. цените на жилищата спаднаха средно с над 20 на сто в различните райони в градовете, за всички видове строителство и ценови сегменти, твърдят различни брокери. Такъв спад не помним от кризата през 1997 г., твърди управителят на Явлена недвижими имоти Страхил Иванов.

Клиенти

През изминалата 2009 г. купувачите на жилища очакваха големи отстъпки от продажните цени. В началото на годината за покупка на жилище преговорите продължаваха с месеци. Чак през лятото покупки започнаха да стават с 3-4 огледа на жилище, коментират брокери.

В последната една година се създаде и един нов наемател, който е по-уверен, с по-високо самочувствие, наясно с особеностите на работата в бизнес среда и с кризата в сектора на недвижимите имоти, което повишава самочувствието му, коментира Геновева Борисова, мениджър на Управление на имоти във Forton International.

Според брокерите този нов наемател е с повече опит и познания, по-придирчив и в същото време много по-предпазлив. Гладът за качествени наематели вече принуди собствениците на офиси и магазини да предлагат на наемателите високо качество при умерени цени.

В същото време управлението на недвижимите имоти става все по-професионално. Предлага се извършване на довършителни работи в офисите и магазините за сметка на собствениците, поемане на разходите по преместване на офис, осигуряване на транспорт до офисната сграда и т.н. Предлагането на екстри при наемателите на бизнес имоти ще се увеличи и през 2010 г. заради факта, че ще се увеличават и свободните офисни и търговски площи.

▸ **Конкуренцията при отдаването под наем на офиси ще стане ожесточена, защото нови проекти, а процентът на свободните площи се очаква да се увеличи**

Ще излязат нови 700 000 кв. м бизнес площи

Процентът на свободните офиси ще се увеличи заради завършването на нови проекти

Около 700 000 кв. м бизнес площи се очаква да излязат на пазара в рамките на 2010 г., каза за в. Пари Сергей Койнов, изпълнителен директор на Forton International.

Този обем е следствие от бума в строителството на недвижими имоти през 2007-2008 г. и резултат от инвестиционните намерения, стартирали тогава. Предлагането значително ще изпревари търсенето на пазара на бизнес имоти в България и въпреки промяната в посока изключително изгодни оферти за наемателите ще отнеме няколко години, преди новите бизнес площи да бъдат усвоени, твърди Койнов.

Търговски

Близо 416 000 кв. м са новите търговски площи, които се очакват през 2010 г. в страната. Големите вериги, които вече са стъпили на българския пазар, продължават експанзията си по план, но по-малките компании се борят за оцеляване и по-скоро преговарят отстъпки в наемните нива, отколкото нови локации. Поради това бавната реализация на почти всички търговски проекти ще продължи без промяна поне през първата половина на годината, коментира Димитър Киферов - мениджър търговски площи във Forton International.

Положително развитие за втората половина от 2010 г. очакваме поради факта, че Западна Европа е пред преодоляване на кризата, казват от компанията. Средните наемни нива в търговските центрове ще се запазят на близки до постигнатите към момента по-ниски нива, като разликата между София и останалите по-малки градове на страната остава значителна.

Офиси

Новите офис проекти, които ще бъдат завършени и пуснати в експлоатация през 2010 г., ще увеличат предлагането с 261 000 кв. м. Още през първата половина на годината ще бъдат завършени няколко големи проекта, сред които Polygraphia Office Center, първата изцяло офис сграда на Sofia Airport Center, European Trade Center, Megapark, Perform center и др. Това предполага, че процентът на свободните офис площи ще се увеличи. Към третото тримесечие на 2009 г. той достигна 14.7%. Наемните нива ще продължат да падат.

Логистика

Няколко нови проекта ще бъдат завършени и на пазара на индустриални площи с общ обем малко над 35 000 кв. м. Инвеститорите в този сегмент са по-оптимистично настроени основно заради нищожния процент на свободни площи към момента. Тази година се очаква да започнат няколко мащабни проекта в близост до София. Ще започне и техният агресивен pre-leasing, което ще окаже сериозен натиск на цените на складови площи и ще доведе до сериозно разместване на пазара в този сегмент, прогнозират от Forton International.

▸ **Сергей Койнов**

Големият обем нови бизнес сгради ще доведе и до развитие на сектора за управление на имоти. Според екипа на Forton сградите, които реално ще започнат да функционират и да носят доходи, са с общ обем 400 000 кв. м.

пазара на през 2010 г.

клиенти

на пазара ще излязат

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Средни цени на двустайни апартаменти в Бургас (в EUR на кв. м)

Район	Декември 2008 г.	Декември 2009 г.	Изменение в %
Братя Миладинови	1017	833	-19
Възраждане	921	712	-23
Зорница	814	712	-13
Изгрев	790	607	-24
Лазур	1070	858	-20
Меден рудник	462	354	-24
Сарафово	665	647	-3
Славейков	793	670	-16
Център	1047	838	-20

Източник: IMOT.BG

Средни цени на двустайни апартаменти във Варна (в EUR на кв. м)

Район	Декември 2008 г.	Декември 2009 г.	Изменение в %
Аспарухово	805	649	-20
Бриз	965	797	-18
ВИНС	1207	996	-18
Виница	709	530	-26
Владиславово	691	501	-28
Възраждане	807	606	-25
Галата	850	617	-28
Гръцка махала	1584	1112	-30
Изгрев	760	671	-12
Кайсиева градина	737	554	-25
Младост	888	618	-31
Трошево	831	696	-17
Център	1155	844	-27
Чайка	1170	916	-22
Чаталджа	1232	898	-28
Червен площад	1355	988	-28

Източник: IMOT.BG

Средни цени на двустайни апартаменти в някои квартали на Пловдив

Район	Декември 2008 г.	Декември 2009 г.	Изменение в %
Беломорски - Остромила	521	377	-28
Въстанически	648	527	-19
Изгрев	456	354	-23
Коматево	630	474	-25
Кършияка	765	609	-21
Прослав	604	532	-12
Смирненски	637	527	-18
Тракия	646	545	-16
Център	888	729	-18
Широк център	816	654	-20

Източник: IMOT.BG

Поскъпване на жилищата може да има в края на 2010 г.

С 35-40% са по-ниски наемите на малките централни улици в кварталите

Очакваме да има още известен спад в цените на някои типове и видове жилища. Той ще бъде различен в различните региони на страната - между 5 и 15%, средно над 10%. Леко покачване в цените е възможно към края на 2010 г., каза за в. Пари управителят на Явлена недвижими имоти Страхил Иванов.

Сериозно занижаване на наемната цена се забелязва в офис сградите, където тя преди около година-година и половина беше 14-16 EUR на кв. м, а към днешна дата е около 8-9 EUR на кв. м, т.е. с 30-40% по-малко, каза Мая Иванова - мениджър офис Наеми в Явлена. По-различно е положението с магазините на централните търговски улици. При тях корекцията в цените се случва с по-бавни темпове и затова спадът е около 10-15%. Не същото е положението с кварталните магазини, както и с магазините по малките централни улици. Там сделките се случват на 35-40% по-ниска цена.

Не е изключено цените на офисите да паднат още малко - до 4-5%, но вероятно пазарът ще се стабилизира до началото на лятото.

Със сигурност ще има разчистване на магазини, т.е. наемателите ще се сменят сравнително често, но опустели търговски улици се надяваме да няма.

Страхил Иванов, управител на Явлена

Мнения

Ще се търсят качествени офиси

Първоначалният шок от настъпването на кризата в местните филиали на международните компании отмина. Вместо постоянно да съкращават капиталовите разходите както в началото на кризисния период, чуждите фирми преминават към оптимизирането им. Компаниите са готови да сменят офиса си, ако получат предложение за имот с по-високо качество на по-добра цена.

Местните фирми също стават все по-активни по отношение на възможността да се нанесат в нов модерен офис. Това важи както за компании, които работят в сектори, по-малко засегнати от кризата - например информационните технологии или аутсорсингът на бизнес процеси, така и за такива, които осъзнават предимствата на модерното и качествено офис пространство. Като цяло българските компании ще допринесат за около пет процента от търсенето на пазара на офис площи през следващата година.

Сред изискванията на наемателите през 2010 г. ще бъде това за енергийна ефективност на сградите, тъй като тази характеристика снижава чувствително оперативните им разходи, които представляват значително перо за тях. По отношение на цените не очаквам по-нататъшен спад, защото смятам, че той вече е изконсумиран през 2009 г.

Таня Косева-Бошова, изп. директор на European Trade Center

> Наемателите през 2010 ще държат на енергийната ефективност на сградите, защото тя ще снижава разходите им

Иде дефицит на хубави малки апартаменти

След тежката зима ни очаква развитие с обратен знак. Има признаци, че банките ще продължат да либерализират условията за отпускане на ипотечни кредити. Цените на някои имоти все още имат потенциал за отстъпление и всеки, който трябва да продаде имота си, ще е гъвкав при преговорите, което означава, че ще продължат да се сключват изключително изгодни сделки.

През 2010 г. ще се реализират имотите, които днес все още нямат разрешение за ползване. Тасева смята, че през втората половина на годината най-вероятно ще се появи дефицит на качествени нови маломерни апартаменти, които се търсят най-активно от купувачите. В резултат на това ще нарасне процентът на продадените стари жилища и това ще бъде добра възможност за продавачите.

Ако положителните процеси, на които сме свидетели в страните от Западна Европа, се задълбочат, към края на 2010 г. на нашия пазар ще се завърнат и сънародниците ни, които работят в чужбина. Ниските цени ще бъдат основната притегателна сила за тях. Те ще са и основният мотив за покупка на по-голям процент от купувачите, с които ще работим през 2010 г.

Като цяло пазарът ще следва логиката на започналите вече процеси, като не отбелязва значително движение на средните цени, но ще предоставя незаменими условия за договаряне на добра цена.

Цветелина Тасева, изп. директор на Адрес недвижими имоти

> И през новата година ще има незаменими условия за договаряне на добра цена

Средна цена на двустаен апартамент в София (в EUR на кв. м)

Район	Второ полугодие на 2008 г.			Декември 2009 г.		
	Масивно строителство	Панел	Ново строителство*	Масивно строителство	Панел	Ново строителство
Б-5, Б-18, Б-19	1078	1000	1248	917	-	863
Банишора	1002	967	1055	802	737	844
Бели брези	1198	992	1168	921	791	928
Борово	1292	1025	1109	823	703	811
Гео Милев	1295	-	1198	872	-	903
Дружба	1129	937	827	805	618	603
Витоша	1108	-	1098	971	-	943
Изток	1228	1150	1125	975	779	957
Лагера	1262	967	1289	934	839	904
Лозенец	1365	1162	1232	1010	980	906
Люлин	962	965	836	730	712	673
Манастирски ливади	1162	-	998	834	-	792
Младост	1185	1125	1201	929	831	805
Надежда	-	952	895	-	633	569
Обеля	-	874	867	-	540	532
Овча купел	-	978	918	783	714	697
Разсадника, Западен парк	1035	986	1128	824	726	776
Редута	1121	1009	1082	847	754	727
Студентски град	1052	-	928	919	837	854
Суха река	1003	1019	888	838	762	733
Топцентър	1325	-	1320	1234	-	1286
Център	1025	-	1122	934	-	1050
Средно за София	1196	1003	1108	958	791	879

Източник: Адрес недвижими имоти

Цените са за реално сключени сделки

* В ново строителство се включват сделки за имоти без Акт 16

Пада таксата за големи товари на порт Бургас

Общината прие бюджет, с 30 млн. лв. повече от 2009 г.

Димитър Николов, кмет на Бургас

От новата година таксата, която Пристанище Бургас плаща към общината за преминаване на извънгабаритни товари към и от порта, пада. Преди месец с мотива, че в условията на криза високата такса оказва негативно въздействие на дейността на пристанището и го прави неконкурентоспособно, кметът на Бургас Димитър Николов внесе това предложение за гласуване в местния парламент. Тогава съветниците го отхвърлиха. На последното си заседание през миналата година обаче те взеха решение таксата за натоварване до 8 тона да се намали от 1000 на 300 лв., за натоварване до 12 тона от 2000 да стане 1000 лв., а за натоварване над 12 тона от 10 000 да стане 3000 лв.

Общинските съветници обаче вдигнаха с 15 лв. месечните такси за детска градина.

Бюджет

За тази година бюджетът на Бургас е 165 млн. лв., с 30 млн. лв. повече от предходната. През първите десет месеца на годината има ръст на държавните дейности, очаква се нарастване и на местните. Изоставане се наблюдава само при събирането на възмездния данък, което според местните данъчни е свързано с кризата и намаления брой сделки. Планирано е от това перо в бюджета да постъпят 14.9 млн. лв., а към десетмесечието са събрани 4.2 млн. лв. За десетте месеца на 2009 г. са събрани 4.42 млн. лв. от патентен данък. При съвместната работа с КАТ са открити нови 1524 автомобила, за които не са били платени данъци. 443 са откритите недекларирани имоти, за които са съставени актове.

Печалба

Общинските фирми в Бургас са увеличили общо печалбата си с 62%, дивидентът е скочил със 70%, собственият капитал на общината е завишен със 7%. Чистата стойност на имуществото на търговските дружества е с ръст 34%, запазени са нивата на работните заплати, няма съкращения.

Евгения Джорджева

Столична община замрази данъците

Общината заплашва, че ще блокира сметки на фирми длъжници

Местните данъци и такси в София през 2010 г. остават същите както през 2009 г. Столичният общински съвет реши обаче да увеличи таксата за общинските детски градини, която от 40 лв. месечно става 60 лв. Повишават се и цените на преференциалните карти за градски транспорт.

Без промяна

Данък сгради остава 1.875 промила. Налогът върху наследствата остава 0.7% за наследствен дял над 250 000 лв. за братя и сестри и техните деца и 5% за наследствен дял над 250 000 лв. за лица извън посочените. Налозите за моторни превозни средства, върху възмездните сделки и патентният данък не се променят.

Постъпления

Постъпленията от данъка, който се плаща при покупка на имоти, до края на ноември са намалели значително заради срива на имотния пазар. Събрани са само 64 млн. лв. при очаквани 155 млн. лв. От данък сгради в общинската хазна са влезли 26 млн. лв. при очаквани с 9 млн. лв. повече. От данъка за МПС до ноември включително са събрани 60 млн. лв. при план от 57 млн. лв.

Събираемост

От такса смет за деветмесечието в столичната хазна са влезли 122 млн. лв., изпълнението е 75% от заложеното. Кметът Йорданка Фандъкова се закани, че ще се увеличи събираемостта на глобите двойно през 2010 г., в резултат на което се очакват допълнително 6.5 млн. лв.

От кметството се заканиха, че ще запорират сметки на фирми, които дължат над 20 000 лв. местни данъци и такси. Към края на ноември неизплатените дългове бяха 180 млн. лв., от които близо 135-140 млн. лв. от бизнеса.

Бюджет

За 2010 г. бюджетът на Столичната община ще бъде 1.2 млрд. лв. От тях над 239 млн. лв. ще дойдат от европейските оперативни програми. От такса смет се предвиждат постъпления в размер на 165 млн. лв.

Приоритети при съставяне на бюджета на Столичната община за 2010 г. са образованието, социалният сектор, екологията и пътната инфраструктура, съобщиха от общината. Според зам.-кмета Минко Герджиков през новата година може да се разчита на постъпления от собствени приходи, близки до прогнозата за очаквано изпълнение за 2009 г.

Красимира Янева

Кметът Йорданка Фандъкова се закани да увеличи събираемостта на глобите от неплатени данъци двойно през тази година

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Рокади с налозите в Сливен

Данък сгради пада, такса смет расте

Йордан Лечков, кметна Сливен

Сливенският общински съвет увеличи такса смет за сметка на данък сгради. Данък сгради за недвижимите имоти на граждани бе намален от 1.3 на 0.9 промила, а такса смет скочи от 1.3 на 1.6 промила за гражданите. Това означава, че сумарно сливенци и през тази година ще плащат едни и същи суми, както през миналата.

Стимул

Според заместник-председателя на общинския съвет Руси Големанов падането на данъка за нежилищните имоти ще стимулира бизнеса в условията на криза. По думите на Големанов за един апартамент от 100 кв. м ще се заплащат около 120-130 лв. данък. Така реално имало намаляване на данъците, защото не е смятан инфлационен индекс за изминалия период от време преди промяната.

Чистота

За дейностите по чистотата в Сливен са планирани разходи от 6 938 966 лв. От тях капиталовите са 966 320 лв. 2 млн. лв. ще са нужни за сметосъбиране и сметоизвозване. Очаква се събираемостта на данъците от такса битови отпадъци за 2010 г. да бъде 65% за физическите и 70% са юридическите лица.

В Добрич ще плащат по-висока такса смет

Поевтинява налогът за моторни превозни средства

От 1.5 на 2 промила се вдига таксата битови отпадъци за жилищни и вилни имоти в Добрич. С увеличението жителите на общината ще плащат през 2010 г. от 4 до 34 лв. повече в зависимост от местоположението на жилището им. Така апартамент от 100 кв. м в централна градска част, чиято такса битови отпадъци е била 102 лв. през 2009 г., през 2010 г. ще се вдигне на 136 лв. Във втора зона на града поскъпването ще бъде 8-9 лв., а в крайните квартали 4-5 лв. повече от изминалата година.

Фирми

Непроменени остават промилите - 7, за такса битови отпадъци за нежилищните имоти. Решението е продиктувано от желанието на кметството да не се товари допълнително бизнесът в условия на криза. Събираемостта на този вид данък за 2009 г. се очаква да бъде около 72-75%, но още не са обработени окончателните данни. Близо 3 млн. лв. е очакваният приход за 2010 г. от такса смет, при положение че общината осигури събираемост в рамките на 75%. Кметството има да събира и над 2 млн. лв. от длъжници.

Автомобили

След като вдигна промилите за такса смет, местният парламент в Добрич направи реверанс към собствениците на МПС и намали данъчната тежест. С 30% пада таксата за леки автомобили за 2010 г. и с 20% за мотоциклети и мотопеди.

В същото време от 2.6 на 3% ще нарасне еднократният данък при възмездните сделки за придобиване на собственост. И през 2010 г. се запазва възможността за ползване на 5% отстъпка, ако данъците се платят до април, припомниха от общината.

Мария Добрева

До 30 януари фирмите декларират договорите

Предприятията избират такса смет според количеството отпадъци или отчетната стойност на имота

Община Ямбол напомня на всички предприятия на територията на общината, че заплащат такса за сметосъбиране и сметоизвозване по избран от тях начин - или според количеството на битовите отпадъци, или въз основа на отчетната стойност на нежилищните им имоти.

Срок

Предприятията, сключили договор с фирмата по сметосъбиране и сметоизвозване, трябва да подадат в срок до 30 януари 2010 г. декларация по образец до кмета на общината, с която се посочва обстоятелството за пряко сключен договор. Към декларацията се прилага нотариално заверен препис от пряко сключения договор за извършване на услугата.

Заповед

Въз основа на предоставените документи кметът на общината в срок до 30 януари издава заповед, определяща имотите, за които се допуска пряко договаряне. Предприятията дължат такса само за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер, пропорционален в промили на отчетната стойност на имотите, определени с решение на общинския съвет на Ямбол.

Симеон Дянков: На пролет излизаме от кризата

Финансовата стабилност у нас отново ще привлече чуждите капитали, смята министърът

До края на мандата на правителството на ГЕРБ България ще остане страната с най-ниските данъци в ЕС, заяви финансовият министър Симеон Дянков

През пролетта България ще започне да излиза от кризата, прогнозира вицепремиерът и финансов министър Симеон Дянков в сутрешния блок на БНТ. Според него ни предстоят още 2-3 трудни месеца и след това икономиката ни постепенно ще започне да се възстановява. Дъното на кризата е било през ноември и декември, заяви финансовият министър.

Глътка въздух

Бюджет 2010 г. така е конструиран, че да дадем глътка въздух на българския бизнес, обясни министър Дянков. Той даде за пример 2-процентното намаляване на социалната осигуровка от началото на годината. Освен това в края на 2009 г. се разплатихме със земеделците и строителните фирми, припомни Дянков. Целта била фирмите да запазят работните места.

Сектори

Според Дянков строителството и финансовият сектор няма да се върнат на нивата на растеж отпреди кризата. Свиването на строителния сектор ще продължи не само през новата година, но и през 2011 и 2012 г., прогнозира Дянков. Финансовият министър посъветва строителните компании да се преориентират към инфраструктурни проекти. Хранително-вкусовата промишленост и някои други сектори през 2010 г. ще се справят по-добре от тази, смята Дянков. Според него тази година ще е успешна и за туризма, тъй като спадът в този сектор бил по-малък от очакваното.

Очаквам банките да размразят кредитирането през следващите месеци, тъй като ние изпълнихме двете условия, които банкерите поставиха на срещите си с мен и Бойко Борисов - стабилна фискална политика и разплащане към фирмите, каза още финансовият министър.

Шанс

Кризата дава и нови възможности за нас по отношението на чуждите инвестиции, коментира Дянков. Преди това повечето големи инвеститори биха се насочили към Румъния и Гърция, защото техните икономики са много по-големи от нашата. Но тези две страни имат сериозни проблеми с дефицитите си, така че голяма част от инвестициите очаквам да се насочат към България, защото сме финансово стабилни, каза още финансовият министър. Друга причина, заради която ще е налице ръст за капиталовложенията у нас, е ниското данъчно бреме. Дянков увери, че до края на мандата на правителството България ще остане с най-ниските налози в ЕС. Преди празниците премиерът Борисов каза, че през 2011 г. ДДС ще падне от сегашните 20% с 3 проценти пункта до 17%.

Биляна Вачева

Бюджет
България с най-малкия дефицит в ЕС

- Все още няма окончателни данни за изпълнението на бюджета за 2009 г., но според предварителните разчети на финансовото министерство годината приключва с най-малкия дефицит в Европа, каза Дянков.
- На месечна база за ноември хазната е с излишък от 47.4 млн. лв., докато за 11-те месеца е налице дефицит от 498.3 млн. лв., сочат данните на финансовото ведомство.
- Приходите към 30 ноември възлизат на 22.45 млрд. лв., което е 70% от планираните. От тях постъпленията от данъци и осигуровки са 18.19 млрд. лв.
- От данък добавена стойност в бюджета за влезли 5.65 млрд. лв., а от акцизи - 3.53 млрд. лв. Разходите по консолидирания бюджет, в това число и вноската ни в ЕС, към края на ноември е близо 23 млрд. лв.

Финансовите отчети ще се подават само на едно място

Гражданите трябва да декларират всички заеми от роднини и приятели до 10 хил. лв.

Подаването на декларациите до 10 февруари спестява 5% от дължимия данък върху доходите

От тази година фирмите ще подават годишните си финансови отчети само на едно място - или в Националната агенция за приходите, или в Националния статистически институт. В годишните декларации за облагане с подоходен данък дружествата ще представят една и съща информация пред двете институции, които ще си я предават по електронен път. В края на 2009 г. на съвместна пресконференция НАП и НСИ представиха новата декларация, в която фигурират логата и на двете институции. Годишните отчети за дейността на различните видове дружества вече са с различни образци. Те може да бъдат изтеглени от сайтовете на НАП и НСИ.

Фирми

От приходната агенция напомнят, че 30 март е срокът, в който фирмите трябва да подадат декларациите си за облагане с корпоративни данъци. Срокът за плащане е до 30 април. Декларации може да се подават по интернет, като за целта е необходимо компанията да разполага с електронен подпис. Друг вариант е по пощата или на място в НАП. Фирмите, които подадат декларациите по електронен път ще спестят 1% от дължимия данък, но не повече от 1000 лв.

Граждани

За физическите лица кампанията по подаване на данъчните декларации започва още от днес и приключва на 30 април. Ако гражданите подадат декларациите си до 10 февруари, ще спестят 5% от дължимия данък.

Данъкът върху доходите, придобити през 2009 г., остава 10%. Две са основните промени при облагането през тази година. Първата е, че от тази година те ще трябва да декларират всички получени заеми от роднини и познати, ако сумата е над 10 хил. лв. Няма да се посочват банковите кредити. В декларацията трябва да се посочат и всички заеми, получени в последните пет години, ако техният остатък надхвърля 40 хил. лв.

Декларации не се подават само от граждани, които са получавали доходи през 2009 г. само по трудов договор. От НАП напомнят, че ако има възнаграждение извън трудов договор, независимо че работодателят е удържал 10% данък, декларации трябва да се подават.

Облекчения

Младите семейства (под 35 години), които имат сключен граждански брак и са получили ипотечен кредит, ще могат да си приспаднат лихвените плащания към банката от годишната си данъчна основа, обясниха от НАП. Това ще става с подаването на данъчната им декларация. Друго условие за ползването на облекчението е да се представи удостоверение, че имотът е единствен за това семейство. Този документ се издава от Агенцията по вписванията.

Биляна Вачева

Емисии
На 11 януари ще е първият аукцион за ДЦК

на 11 януари Министерството на финансите ще пусне първите ДЦК за тази година. На аукциона ще бъдат предложени 10-годишни държавни облигации за 30 млн. лв. Две седмици по-късно финансовото ведомство ще пусне и 5-годишни ДЦК за 35 млн. лв. Повечето брокери очакват интересът към тези два аукциона да е силен, както това се наблюдаваше и през миналата година.

Б. Вачева | pari.bg

Критерии
1430 фирми са големи данъкоплатци

1429 дружества от цялата страна предстои да бъдат регистрирани в дирекцията Големи данъкоплатци и осигурители в София, след като ръководената от Красимир Стефанов институция прие нови критерии. Те стават два пъти повече от досега регистрираните близо 670 фирми. За да бъде една фирма голям данъкоплатец, тя трябва да отговаря на два от следните 4 критерия - приходите от продажби за 2008 г. да са над 20 млн. лв., персоналът да е над 120 души също за 2008 г., платените данъци и осигуровки - над 2 млн. лв. и възстановените налози - отново за над 2 млн. лв. От приходната агенция посочват, че списъкът с фирмите, които покриват тези критерии, е качен в сайта на НАП. Тези компании ще бъдат писмено уведомени от данъчните, че попадат в големи данъкоплатци и осигурители.

Б. Вачева | pari.bg

Оценка
Фич потвърди рейтинга на СИБАНК

Международната рейтингова агенция Фич потвърди дългосрочния рейтинг на СИБАНК BBB+, съобщиха от банката. От Фич оставиха непроменена и негативната перспектива. Краткосрочният рейтинг за възможност за неизпълнение беше определен на F2, а рейтингът за подкрепа е 2. Дългосрочният рейтинг на СИБАНК е най-високият възможен, който рейтинговата агенция може да присъди в България.

Повече от половината предплатените карти останаха нерегистрирани

До края на януари и нерегистрираните карти ще могат да приемат обаждания и SMS-и, след което ще бъдат спрени окончателно

От 3 януари започна поетапното спиране на изходящите обаждания към 2.3 млн. абонати

Около 53%, или над 2.3 млн. предплатени карти за мобилни услуги, не са регистрирани до крайния срок 31 декември, става ясно от данните на трите мобилни оператора. Задължителната регистрация бе въведена с промените в Закона за електронните съобщения три месеца преди края на миналата година.

Абонати

Около 880 хил. абонати, или близо 40% от всички потребители на M-Tel Prima, са се регистрирали в мрежата на оператора, съобщават от компанията. Други 900 хил. клиенти на предплатените услуги на GLOBUL - b-connect и Frog Mobile, са предоставили своите лични данни на оператора. Те представляват около 50% от всички клиенти на компанията. От VIVACOM отчитат 70% регистрации, или близо 280 хил. притежатели на предплатени карти.

Спиране

От 3 януари мобилните оператори започнаха поетапното спиране на изходящите повиквания и съобщения на нерегистрираните предплатени карти. Потребителите, които все още не са дали личните си данни, могат да се регистрират до края на януари, след което ще им бъдат спрени и входящите повиквания и съобщения. Нерегистрираните и дотогава карти ще бъдат спрени окончателно, но потребителите запазват възможността да не загубят номера си. Това може да стане, ако дадат личните си данни до периода на изтичане на валидността на картата си, който обикновено е година след последното й зареждане.

Регистрацията е напълно безплатна, а част от мобилните оператори предложиха дори и безплатни минути на клиентите си, за да дадат личните си данни.

Христо Ласков

Банка ДСК пуска промоционални депозити

Виолина Маринова

Лихвите ще зависят от срочността и сумата на влоговете

Банка ДСК започва промоционална кампания по срочни влогове в левове, евро и щатски долари за физически лица, съобщиха от трезора. Кампанията на банката, ръководена от Виолина Маринова ще продължи до 29 януари.

Промоцията обхваща новооткритите депозити, виртуалните срочни депозити, както и влоговете в ДСК Аванс и ДСК Ритъм. Те трябва да са открити в периода 4-29 януари за срок от 1, 3, 6 и 12 месеца. Минималната сума за откриването е 250 лева, евро или щатски долари. Лихвите ще варират в зависимост от сумата и срочността им.

Депозитите може да се направят по два начина. Първият е чрез внасяне на суми в наличност, а другият чрез прехвърлянето им от спестовни или разплащателни сметки, обясниха от трезора.

Радослава Димитрова

Интервю Н. Пр. Хорхе Фуентес Монсонис-Вилайонга, посланик на Испания

Подкрепяме България за еврозоната

Безработицата ще е най-големият проблем за Европейския съюз през 2010 г.

Вашето Превъзходителство, от началото на годината Испания поема председателството на ЕС, кои ще са основните приоритети?

- Основните приоритети ще са свързани с това да отговорим на най-големите предизвикателства, свързани с икономическата криза. Ще поставим специален акцент върху мерките за създаване на заетост, която е най-болезненият аспект от кризата. В рамките на ЕС броят на безработните вече достига около 50 млн. души. Вторият приоритет ще е свързан с прилагането на Лисабонския договор. Третият ще е да продължим това, което бе започнато от Швеция по време на двете конференции в Копенхаген и Стокхолм, свързани съответно с промените в климата и справедливостта и вътрешните работи.

Има и много други въпроси - разширяването на ЕС и оказването на помощ на развиващите се страни са някои от тях. Друг аспект ще е свързан с равенството и защитата на жените. Ще се фокусираме и върху проблема с миграцията. Имигрантите в рамките на ЕС са около 50 млн. души. По време на испанското председателство се надяваме, че ще можем да подпишем и общ енергиен договор.

Какво ще означава конкретно за България новото председателство на ЕС?

- Ние ще помогнем на вашата държава в изпълнението на основните й външнополитически приоритети, които в момента са свързани с това да влезете в еврозоната и шенгенското пространство. Освен това се надяваме да привлечем вниманието на ЕС към Черноморския район. Както казах, планираме да проведем и енергийна конференция и се надяваме да подпишем енергийно споразумение, което също е от голямо значение за България.

Какво ще включва този общ енергиен договор, който искате да бъде подписан?

- Това, което се опитваме да направим чрез тази обща енергийна конвенция, е да засилим енергийната сигурност на държавите членки. Към момента виждаме, че много държави, особено тези в Източна Европа, разчитат на доставки на газ от Русия или други държави от Близкия изток и Азия. Някои държави от Западна Европа, включително и Испания, разчитат на доставки от Африка. Близо 100% от газа, който се използва в Испания например, идва от Алжир - страна, с която поддържаме отлични дипломатически отношения. Положението с европейските страни е неустойчиво, доказа го случилото се през миналата година. Целта ни е Европа да покаже, че може да вземе общи политически и икономически решения, които да укрепят позициите ни в енергийните взаимоотношения с държавите, които ни доставят енергийни ресурси.

Наскороуправителят на БНБ Иван Искров коментира, че влизането на България в ЕРМ 2 е по-скоро политически въпрос. Може ли България да разчита на политическата подкрепа на Испания при кандидатирането си догодина?

- Съгласен съм с управителя на БНБ, въпросът има политически аспекти, но е свързан с икономически фактори. Така че, ако България успее да постигне икономическите изисквания, трябва да сте сигурни, че няма да има политически пречки, защото ние искаме еврозоната да бъде възможно най-голяма. Аз виждам желанието на България да стане част от еврозоната и съм уверен, че това ще се случи. Смятам, че 2013 г. е един разумен срок да се присъедините към еврозоната.

Испанията поема председателството на ЕС в много специфичен период, тъй като влизат в сила много промени заради приемането на Лисабонския договор.

Визитка

Кой е Н. Пр. Хорхе Фуентес Монсонис-Вилайонга

- Посланикът на Испания в България Хорхе Фуентес Монсонис-Вилайонга е завършил право, политически науки и икономика.
- Той има редица ордени за държавни заслуги, сред които и първа степен Стара планина и Мадарски конник.
- Бил е посланик в България и през периода 1993-1997 г.
- Заемал е различни дипломатически постове в Испания, Вашингтон, Брюксел, Женева, Стокхолм, Белград, Загреб и Тунис.

Кои ще са основните предизвикателства пред Испания в тази връзка?

- Председателството на Испания няма да бъде обикновено. Нашата основна цел ще бъде да осигурим всички нужни условия за изпълнението на Лисабонския договор по подходящ начин. Искаме да осигурим нужния фундамент за старта на работата на новите институции като президента на ЕС или министъра на външните работи.

Въпреки новостите смятам, че от 1 януари няма да има кой знае какви коренни промени. Те може би ще се усетят едва по-късно, когато тройното председателство се поеме от Белгия и Унгария.

Какво правите заедно с посланиците на Белгия и Унгария в България във връзка с тройното председателство на ЕС?

- Към момента съм организирал две срещи с моите колеги с цел да уточним как ще работим в бъдеще. Ние ще организираме заедно срещи с различни политически фигури в страната. Те ще се провеждат в сградата на испанското посолство, но не изключвам две или три от тях да бъдат в тези на другите две държави. Културните събития ще се опитаме да провеждаме заедно. Логото, което ще се използва, ще включва думата трио, като според това коя от трите държави ще е водеща, ще се отбелязва и съответната абревиатура, свързана с името й. Например до края на юни това ще е ES за Испания, през следващото шестмесечие ще е BE за Белгия, а последните шест месеца - H за Унгария. Ще се използва едно и също лого със съответна спецификация. Триото ще работи, то няма да бъде само виртуално.

Самоот Испания лие разработена програмата за следващите шест месеца или в сътрудничество с останалите две държави?

- Това е програма, която бе подготвена от Испания и впоследствие консултирана с останалите две държави. Ще видите, че когато започне второто шестмесечие от тройното председателство, Белгия ще представи своите инициативи. Те обаче до голяма степен ще бъдат продължение на това, което бе изградено от нашето председателство, така както и ние продължаваме започнатото от Швеция, Чехия или Франция. Идеята е, че в рамките на ЕС има приемственост.

Какво е отношението на Испания към разширяването на ЕС?

- Хърватия, Турция и Исландия са страни кандидати и преговорите за приемането им са в много напреднала фаза, особено тези с Хърватия. Ние ще се опитаме да привлечем и други държави от региона, като Сърбия, Черна гора, Македония, Албания и Босна и Херцеговина. Смятам, че рано или късно всички европейски държави, които биха искали да се присъединят към ЕС, трябва да станат част от него.

През януари предстои изслушването на бъдещия български еврокомисар Румяна Желева. Номинацията й и ресо-

ът, който тя получи, предизвикаха противоречиви реакции. Какво е вашето отношение по темата?

- Имал съм възможността да срещна г-жа Румяна Желева като министър на външните работи няколко пъти. Тя е много интелигентен и приятен човек. Смятам, че изборът на премиера е добър. Надявам се всичко да се развие в положително насока за нея. На нея й бе предложено важно портфолио в комисията и не съм съгласен с коментарите, че ресорът й е незначителен. ЕС е основният донор при решаването на хуманитарни въпроси и тя ще има значителни отговорности. Уверен съм, че изслушването й пред Европейския парламент ще мине много добре.

Дарина Черкезова

> **Испания ще работи за подписването на общ енергиен договор в рамките на общността**

Интерес
Испанските инвеститори остават

▸ВЕИ и инфраструктурни проекти са най-атрактивни за испанските инвеститори

▸Икономическите отношения между Испания и България са добри и те значително са укрепнали в сравнение с периода 1993-1997 г., когато пак бях посланик в България за пръв път, казва Н. Пр. Хорхе Фуентес Монсонис-Вилайонга. В момента има много испански инвеститори в България, които работят в разнообразни сфери - от строителството на Дунав мост 2 през сферата на туризма до изграждането на много централи, работещи чрез възобновяеми енергийни източници, казва той. В същото време обаче посланикът обръща внимание на факта, че инвестициите на България в Испания са незначителни. Голяма част от испанските вложения у нас са в сферата на недвижимите имоти и строителството, но по думите на посланик Фуентес компаниите няма да се оттеглят от държавата ни. Има много инвеститори в жилищното строителство, които купиха големи терени и започнаха работа в България още преди кризата, разговарял съм с тях и те ме увериха, че ще продължат проектите си, но определено ще забавят дейностите си, докато не приключи кризата. Испанските инвеститори са умни и осъзнават, че е нужно да диверсифицират портфолиото си, казва посланикът на Испания.

▸Затова сега те оперират в сферата на инфраструктурните проекти и ВЕИ и те ще бъдат основният им приоритет, казва посланикът на Испания. Наскоро той представи доста амбициозен проект в сферата на ВЕИ на испанската компания Electra, която има намерение да изгради мощности за производството на над 700 MW.

▸По отношение на туризма и презастрояването по Черноморието, което е проблем и в Испания, посланикът казва: Съветът ми към българското правителство е да не допуска да се правят същите грешки като при нас - да се строи твърде много и твърде близко до морето. Виждам, че сега има подобна тенденция, която преди 15 г. не съществуваше. Все пак някои от строителните обекти са много красиви и впечатляващи, единственият им проблем е, че са прекалено близко един до друг и прекалено близко до морето.

▸Смятам, че трябва да се насърчава развитието на различни видове туризъм, да не се фокусирате само върху морския, казва посланикът на Испания. Знам, че имате красиви планини, имате възможност и за развитие на селски туризъм, допълва Хорхе Вилайонга.

Вече ще произвеждаме и автомобилно стъкло

Шишеджам ще вложи още 400 млн. USD в четири нови завода

Първото в България производство на автомобилно стъкло тръгва през март - април. Тогава се очаква да бъде открит новият завод на турската компания Шишеджам в Търговище, съобщи за в. Пари Красимир Кънев, директор Човешки ресурси в Тракия Глас България. Очакваме становището на приемателната комисия през януари, инсталациите са монтирани и се правят пробни серии, допълни той. Годишният капацитет на завода ще е 300 хил. комплекта пълно автомобилно стъклооборудване. Продукцията ще бъде изнасяна за заводите на Форд, Тойота, Фолксваген и Дачия, каза Кънев.

Капацитет

С откриването на новия завод Тракия Глас България ще разнообрази и увеличи производството си в Търговище. В момента там работи завод за плоско стъкло с капацитет от 725 т стъкломаса на денонощие, както и за домакинско стъкло, който произвежда 225 т стъкломаса на денонощие. Пак там се произвежда и обработено стъкло. В момента 7-8% от производството ни са за българския пазар, като плановете ни предвиждат в средносрочен план да удвоим продажбите си в страната, коментира Кънев.

Инвестиции

Турският стъкларски гигант Шишеджам не се е отказал от инвестициите си в България и за следващите три години планира да вложи между 350 и 400 млн. USD в още четири завода в Търговище, казва Кънев. За тази година е планирана инвестиция във втора линия за плоско стъкло, за периода 2010-2011 г. - изграждането на завод за ламинирано стъкло и за стъкло с енергоспестяващи свойства, а през 2013 г. трябва да бъде изградена втора пещ в завода за домакинско стъкло.

Кризата

В производството на стъкло кризата се усети през ноември 2008 г. и се наложи да свием до 60% капацитета на завода ни за плоско стъкло, тъй като то се използва в строителството, каза Кънев. Пълният капацитет обаче е възстановен след около 4 месеца. При нас нямаше съкращения, намаляване на работното време или принудителни отпуски, заяви Кънев. При предоговарянето на колективния трудов договор през лятото на 2009 г. заплатите в компанията дори са били увеличени с 10-12%. В момента в търговищките заводи на Шишеджам работят около 1000 души.

Дарина Черкезова

По-ниски лихви и размразено кредитиране през 2010 г.

Следващата година секторът ще върви нагоре

Годината ще бъде по-добра за небанковите кредитни дружества. Около това мнение се обединиха мениджърите на водещи компании в сектора, които в. Пари анкетира. Те смятат, че през следващата година кредитирането ще се размрази, а лихвите ще се понижават.

▸ **Тихомир Тошев, изпълнителен директор на Кредит Център**

Равносметка

2009 г. беше много ?? по отношение на кредитирането, обясни пред в. Пари Тихомир Тошев, изпълнителен директор на КредитЦентър. В началото на годината кризата се усещаше по-чувствително, а клиентите се отдръпнаха, обясни още той. По думите му обаче към средата на 2009 г. за сектора на небанковите финансови дружества е имало раздвижване. Роля за това изиграе успокоението на пазара на недвижими имоти и въпреки по-високите лихви клиентите се активизираха по отношение на ипотечните лихви, допълни Тошев.

Като цяло 2009 беше година на внимание, на бум в необслужваните кредити, обясни изпълнителният директор на КредитЦентър. Към края на годината станахме свидетели на първите понижения на лихвите, допълни той.

Резултати

Независимо от рецесията реализирахме стабилен ръст на клиентската си база и на проникването в по-малки населени места, обясни генералният мениджър на Изи Асет Мениджмънт АД Станимир Василев. Броят на отпуснатите от нас малки кредити в домакинствата за първата половина на 2009 г. достига 38 953, което е ръст от близо 11% в сравнение с полугодието на 2008 г., обясни Василев. Очакванията ми са, че печалбата на дружеството към края на годината ще достигнат 4.42 млн. лв., каза още той. Този резултат е ръст от 32% спрямо резултатите, отчетени за 2008 г.

Над 100 млн. лв. са отпуснатите от Кредитекс бизнес ипотечни кредити за петте години, откакто е на пазара (2004-2009 г.). Над 2/3 от тях са заемите са за малки и средни предприятия, обясниха от компанията.

Ти Би Ай Кредит не отчитат лоши кредити. Наблюдава се просрочване при погасяването на вземанията, обясни изпълнителният директор на компанията Валентин Гълъбов. Портфейлът, който е генериран, е по-добър от миналите години, обясни той.

Очаквания

През 2010 г. ще има по-добри условия за кредитирането, както и понижаване на лихвените нива, заяви през в. Пари Тихомир Тошев. Очаквам лихвите по ипотечните кредити да се понижат с около 1%, а обемите при кредитирането да са по-високи от тези през 2009 г., допълни той. Кредитирането ще върви нагоре, заяви и Гълъбов.

2010 г. ще е трудна както за клиенти, така и за кредитори. Но от друга страна, има нагласа и надежда именно да започне реалното излизане от кризата, обясни Ивайло Ботев, изпълнителен директор на Кредитекс и ХипоКредит. При кредиторите фокусът ще продължава да е върху управлението на риска.

Радослава Димитрова

Класация

Гордън Браун е най-зле облеченият мъж

Министър-председателят на Великобритания Гордън Браун бе обявен предизборно за най-лошо облечения мъж на годината от списание GQ. Браун, на когото предстоят парламентарни избори тази година, взе титлата в конкуренция с френския президент Никола Саркози, комика Ръсел Бранд и севернокорейския ръководител Ким Чен Ир. Британският премиер се качи от трето място в миналогодишната класация до първото през 2010 г. Френският президент трябва да прекарва по-малко време в притеснения за своя ръст и повече за своя стил на обличане, писа GQ за Саркози, който често носи обувки с високи токове заради своите 1.65 см. Кметът на Лондон Борис Джонсън също попада в първата десетка. Британският актьор Робърт Патисън (23 години) от романтичната поредица за вампири „Здрач" оглави списъка на най-добре облечените, който ще бъде оповестен в четвъртък.

Постижение

Airbus с рекордни продажби

Рекордните 498 самолета Airbus е продала европейската European Aeronautic Defence and Space Company (EADS). Това постижение е с 15 бройки над досегашния рекорд от 493 самолета през 2008 г., отчитат от гиганта. Доставките за миналата година включват 402 самолета от модела A320 за полети на средни разстояния, 86 машини за полети на дълги разстояния A330-340 и 10 бройки от модела гигант A380. Данните са на френския вестник Tribune и засега не са потвърдени от EADS.

Европейският бизнес очаква анемичен ръст през 2010 г.

▸ Търсенето на потребителска електроника остава на обичайно високите си нива, твърдят от бранша

Спад в печалбите и крехко възстановяване очакват водещи мениджъри

Незначителен ръст очакват европейските компании, показва проучване на Financial Times. Прогнозите на водещи мениджъри от Стария континент са, че търсенето няма да отчете особено големи повишения през 2010 г., водени от продължаващата несигурност на глобалната икономика.

Печалби

Въпреки че 2009 г. не донесе особено големи спадове в печалбите на водещите индустрии на Стария континент, очакванията за тази година не са особено розови. Високите нива на печалбите се дължат най-вече на преструктурирането на разходите, коментират мениджъри. През тази година обаче ръстовете на печалбите ще се дължат най-вече на ръст в търсенето, който може и да не стане факт.

Всички печалби от миналата година се дължат най-вече на съкращаването на разходите ни, а не толкова на търсенето на пазара, коментира Михаел Демар, финансов директор на една от най-големите индустриални групи в Европа ABB.

Главният изпълнителен директор на френско-японския автомобилен гигант Renault Nissan Карл Гон също не очаква особено добра година нито за автомобилната индустрия, нито за икономиката като цяло.

Възстановяване

Голяма част от компаниите в Европа очакват, че икономическото възстановяване ще бъде крехко, докато безработицата продължава да бъде висока, а бизнесът се въздържа от инвестиции.

Според главния изпълнителен директор на холандската група DSM Фейке Сийбесма поръчките в условията на икономическата криза идват много по-късно отпреди, което прави прогнозирането доста трудно. Очаквам турбуленция през 2010 г. и не изключвам възможността от нови спадове, коментира той.

Еврото

Силата на еврото също спомогна за забавяне на възстановяването на европейската икономика и изкара на дневен ред страховете, че компаниите ще увеличат приходите си доста по-трудно праз настоящата година. Много мениджъри се притесняват и от високите нива на задлъжнялост на потребителите, бизнеса и правителствата.

В момента движението на световната икономика се дължи на „ходещите зомбита" - компании, натежали от дългове, казва изпълнителният директор на британската PA Consulting Алън Мидълтън. Затова и 2010 г. до някаква степен ще бъде продължение на случилото се през 2009 г. За съжаление годината няма да бъде лесна, добавя той.

Разделение

Голяма част от мениджърите и анализаторите виждат ясно разделение между източно- и западноевропейските икономики. Държавите от Източна Европа са засегнати значително, а потребителското търсене в тях е доста ниско, коментира Лоран Абадие, генерален директор на Panasonic за Европа.

Оптимисти

Не всички компании обаче са толкова песимистично настроени. Според Абадие търсенето на електроника от страна на потребителите остава. Затова той очаква двуцифрен ръст на продажбите на компанията за тази година.

Главният изпълнителен директор на аукционната къща Christie's Ед Долман смята, че за компанията му възстановяването ще бъде усетено не по-рано от края на годината или началото на следващата година. Той очаква ръст на цените още в края на 2010 г.

Според Европейската централна банка, която повиши прогнозата си през декември, икономиката на еврозоната ще нарасне с 0.8% през тази година и с 1.2% през 2011 г.

Индекс

Инвеститорско доверие стигна 19-месечен връх

▸ Европейският индекс за инвеститорско доверие достигна 19-месечен връх през януари благодарение на започналото възстановяване след най-тежката рецесия от шест десетилетия.

▸ Индексът, който измерва доверието в 16-те страни от еврозоната, се увеличи за шести пореден месец от минус 5.5 до минус 3.7 през декември, съобщиха от германския статистически институт Sentix. Изследването е проведено сред 804 инвеститори в периода 30 декември - 2 януари. В множество бизнеси беше отчетен ръст на доверието, като индексът слезе от минус 19.5 до минус 17.5.

Най-високата кула в света търси наематели

▸ Цените за поддръжка на Бурж Дубай са 4 пъти по-високи от цените на останалите сгради в района

Апартаментите в Бурж Дубай са поевтинели двойно за последните две години

Най-високата кула в света - Бурж Дубай, бе открита от шейх Мохамед бин Рашид ал Мактум днес. Заетостта на сградата обаче няма да надвиши 75% тази година най-вече заради проблемите с намирането на наематели за офисите, прогнозират анализатори. Макар че 160-етажната кула се състои основно от апартаменти, тя включва и 37 етажа с офиси и магазини.

Цена

Сградата струва 1.5 млрд. USD, съобщиха от компанията предприемач Emaar Properties PSJC, която днес ще обяви точната височина на проекта. За петте години, докато кулата се строеше, имотният пазар в Дубай се срина. Цените на апартаментите, които бяха надминали 107 хил. дирхама (29 хил. USD) на кв. м през 2008 г., в момента са двойно по-ниски.

Спад

Цените на недвижимите имоти в Дубай паднаха с 52% от пика преди две години. Незаети остават хиляди сгради, започнати преди световната криза да задуши инвестициите. Макар че предприемачите замразиха проекти за милиарди долари, пак остават много нови сгради, които ще се появят на пазара тази година и ще окажат допълнителен натиск надолу върху цените.

Бурж Дубай е най-скъпата сграда на квадратен метър в региона, което ще бъде допълнителна пречка пред намирането на наематели и купувачи. Таксите за поддръжка са четири пъти по-високи от тези в района.

Cover story

Year of property buyer, tenant to continue in 2010

Office building owners to keep on luring potential clients

Property buyers had their year in 2009, brokers say. Tenants were also assiduously courted by the owners of offices and shopping centres. The year of the buyer and the tenant will continue in 2010.

Housing

Residential property remains the biggest and most active market in Bulgaria despite the crisis. There will be may uncertainties in the beginning of the year, prompted by the restrictions on the allowed payment methods and the higher lawyers' fees. When the changes take legal shape, they will further increase the prices of deals on a market plagued by shortage of free funds. That will determine buyers' weaker activity in the first quarter of 2010.

Recovery

Some real estate agencies expect that the market will not recover before April. Residential prices will edge down until the summer. Some realtors predict a slight increase from then on, while others say that is more likely to happen at the end of the year, provided that financial stability in Bulgaria improves and unemployment stops rising. Yet others believe sales prices will continue falling until mortgage delinquency subsides, lending gets a boost and investment in real estate jumps.

Levels

Housing prices in 2009 dropped more than 20% in 2009, brokers say. That was the biggest slump seen since the 1997 crisis, Yavlena real estate agency's manager, Strahil Ivanov, said.

The buyers of residential property in 2009 expected big discounts. At the beginning of the year negotiations continued for months. Only in the summer purchases started to be completed more easily, brokers comment.

Clients

Tenants became more confident and more knowing in 2009, Genoveva Borisova, department head at Forton International, pointed out. That new type of tenant is more experienced and demanding, as well as more cautious. The hunger for quality tenants forced office and shop owners to offer high-quality space at moderate prices. At the same time real estate management became more professional and many bonuses started to be offered. That trend will continue in 2010 as free office and shopping space will increase.

▸Building owners have started offering bonuses in a bid to attract the increasingly demanding tenants

Sofix expected to rise just slightly

Listing stakes in state-owned companies may revive market, brokers say

An insignificant rise in the indexes of the Bulgarian Stock Exchange (BSE) is expected in 2010 by leading analysts, a Pari daily's inquiry shows. Brokers expect that growth will be driven by holding structures, pharmaceutical and infrastructure companies. Export-oriented firms will be the first to feel the global recovery, which will boost interest in their stocks. Those that survive the crisis will enjoy strong demand, analysts say.

Interest

The possible listing of minority stakes in the companies in Bulgarian Energy Holding or the parent structure will revive trade on the BSE in 2010. Brokers expect that if the government fulfils its plans to offer minority stakes in state-owned energy companies that will lure portfolio investors and enhance the interest of local players.

Liquidity

Low liquidity is the main problem of the Bulgarian capital market, professional investors say. According to them, besides privatisation through the stock exchange, another factor for increasing liquidity will be the emergence of quality issuers. Investors have also appealed for diversification of derivative instruments.

World

The Bulgarian capital market will continue to be influenced by the developments on the international stock exchanges, analysts are adamant. The stabilisation of the global markets and the recovery of appetite for risk will return big players to the BSE. That may become the basis of a lasting upward trend, investors say.

Spain supports Bulgaria's eurozone application

Unemployment greatest challenge for new EU presidency

Spain takes over the presidency of the European Union from January 1, 2010 and His Excellency Jorge Fuentes Monzonis-Vilallonga, ambassador of Spain to Bulgaria, was kind to be interviewed by the Pari daily.

Priorities

Several are the priorities in the next six months under the Spanish presidency: implementation of the Lisbon treaty, measures in the area of climate change and justice, and increasing employment. The last one is the most painful result from the crisis. Currently some 50 million people in the EU are jobless. Other issues we will work on are EU enlargement, support for developing countries, migration etc., the ambassador said. Croatia, Turkey and Iceland have already applied for EU membership. We will try to work for other countries to apply like Serbia, Montenegro, Macedonia, Albania and Bosnia and Herzegovina. In my opinion, sooner or later all European countries that have the desire should become part of the bloc.

▸Jorge Fuentes Monzonis-Vilallonga, ambassador of Spain to Bulgaria

Support

Spain will support Bulgaria in achieving its international priorities in a desire to meet the requirements for eurozone membership and the Schengen area. If the country manages to meet all economic requirements, I am convinced there will be no political hindrances to Bulgaria's becoming part of the single-currency bloc. In my opinion, the reasonable term for that is 2013. An initiative we plan is an energy conference with the aim to sign an agreement. It will be of importance for Bulgaria as the goal is to strengthen the energy security and stability of the EU member countries.

Cooperation

The economic relations between Spain and Bulgaria and very good and have developed a lot since 1993-97, when I was for the first time ambassador to your country, Jorge Fuentes added. Currently, there are a lot of investors in Bulgaria working in various sectors: from the construction of Danube Bridge 2 and tourism, to renewable energy sources. Due to the crisis, their activity may slow down but they will not pull out of the country. The new conditions made them restructure their portfolios and that explains their interest in RES and infrastructural projects.

Taxation

Taxes, charges in Sofia remain unchanged

The local taxes and charges in Sofia in 2010 will remain unchanged, the municipal council decided. Only the fee for kindergartens will rise to BGN 60 per month and the price for preferential public transport cards will grow. The building tax will remain at 1.875 per mill. Property tax revenue by the end of November 2009 dropped considerably due to the reduced number of purchases in the capital city. They stood at BGN 64 million, compared with BGN 155 million expected. Building taxes generated BGN 26 million, BGN 9 million less than forecast. Sofia municipality's budget for 2010 will amount to BGN 1.2 billion. A total of BGN 239 million will be used for operational programmes. Priority is given to education, environment, road infrastructure and the social sector, deputy mayor Minko Gerdzhikov said.

Forecast

Bulgaria to exit crisis in early 2010

Bulgaria's economy will start recovering in the spring of 2010, finance minister Simeon Dyankov said on the national TV. According to him, the bottom was hit in November and December and the next two or three months will be tough but then the trend will change. He mentioned the cabinet's measures to facilitate businesses, i.e. the 2-percent drop in the social security rate and the paid outstanding overdues to farmers and construction companies. Some branches, like food, wine and tobacco production and tourism, will perform better than in 2009, while others like construction and the financial sector will not reach their pre-crisis levels. The construction sector will continue to contract until 2012 and the finance minister advised companies to focus on infrastructural projects. Dyankov expects investment in this country to rise due to several reasons: the lowest budget deficit in the region and the low taxes. He promised that Bulgaria will continue to have the lowest tax rates in the EU until the end of this government's term.

Projection

Interest drop, lending rise expected in 2010

The year 2010 will be better for non-banking credit institutions in Bulgaria, leading managers in the sector told the Pari daily. According to them lending will get a boost and interest rates will fall. Last year was quite bad for lending, CreditCenter CEO Tihomir Toshev said. In the beginning of the year the crisis was very tough and many customers withdrew. From the middle of the year, though, recovery started to be felt in the sector. As a whole, 2009 was the year of caution and boom in non-performing loans, Toshev pointed out. At the end of the year interest rates started falling. The conditions for lending will improve in 2010 and interest rates will decrease. I expect mortgage interest to drop about 1% and lending volumes to rise, Toshev said.

Manufacturing

Auto glass production kicks off in spring

Automobile glass production in Bulgaria will start in the spring. Turkey's Sisecam will open its new plant in the town of Targovishte in March or April, the HR director of Sisecam's local arm Trakia Glass Bulgaria, Krasimir Kanev, told the Pari daily. The facility will have capacity to manufacture 300,000 sets of auto glass a year. The output will be sold to Ford, Toyota, Volkswagen and Dacia, Kanev said. The new facility will boost Trakia Glass Bulgaria's product variety and capacity in Targovishte. Currently the company operates a sheet glass plant that can manufacture 725 tonnes a day, as well as a 225-tonne glassware facility. It also has a processed glass plant. Some 7 or 8% of the output is sold in Bulgaria but the share is planned to double in the medium term, Kanev said. In the next three years the company will invest between USD 350 and 400 million in another four facilities in Targovishte.

Mobile

Half of pre-paid cards remain unregistered

Some 53% (over 2.3 million) of the pre-paid mobile phone cards were not registered by the December 31 deadline, data of the three wireless operators show. Mandatory registration was introduced by legal amendments three months before last year's end. About 800,000 customers (40%) of Mobiltel's pre-paid service provided the required personal information, the company said. Globul reported a rate of about 50% (900,000) and Vivacom, 70% (280,000). From January 3 mobile operators started cancelling the outgoing calls and messages from unregistered cards. Customers still can provide their personal data by the end of January and keep their numbers. Those who fail to register will have their incoming calls and messages terminated from February. Registration is free of charge and some operators even offer bonuses.

Editors: Iglika Philipova, Nebesna Hristova
telephone: +359 2 4395 860

Минимално покачване за с

Незначителен ръст на основните индекси на Българската фондова борса очакват водещите анализатори на българския капиталов пазар. Това показа проучване на в. Пари за нагласите сред брокерите за движението на БФБ през новата 2010 г.

Очакванията им са двигатели на растежа да са холдингови структури, фармацевтични и инфраструктурни компании. Експортно ориентираните дружества вероятно първи ще усетят възстановяването в глобален план, което ще върне интереса и към книжата им, смятат играчите. По думите им оцелелите в кризата дружества ще се радват на силно търсене.

Евентуалното листване на миноритарни дялове от дружества в Българския енергиен холдинг или на компанията майка ще раздвижи Българската фондова борса през 2010 г. Очакванията на играчите са, че ако правителството изпълни плановете за пускане на миноритарни държавни дялове от енергийните дружества, това ще доведе чужди портфейли инвеститори и ще засили интереса към борсата на родните играчи.

Ниската ликвидност е най-сериозният проблем на капиталовия ни пазар, твърдят професионалните инвеститори. Според тях освен раздържавяване през борсата фактор за повишаване на ликвидността ще е и появата на качествени емитенти.

Атанас Христов
ahristov@pari.bg

> Листването на дялове от държавни компании може да съживи пазара

Инвеститорите апелираха и за разнообразяване на деривативните инструменти.

Според анализаторите влияние върху тренда на капиталовия ни пазар ще продължи да оказва и движението на международните фондови борси.

Стабилизирането на пазарите в глобален план и връщане на апетита към риск ще доведе големите играчи и на БФБ, което може да е основата на траен възходящ тренд, твърдят инвеститорите.

Материалът и изказаните мнения не представляват предложения за покупка или продажба на ценни книжа

Движението на международните пазари ще има голяма тежест при определянето на тренда на БФБ и през 2010 г., твърдя

2010 ще е годината на тестовете

Докато икономиката на България вероятно все още ще търси дъното си през следващата година, за капиталовия пазар очаквам 2010 г. да е годината на тестовете. През годината ще бъде тестван възходящият тренд, който се установи от март насам. По-важен ще бъде тестът за жизнеспособността на капиталовия ни пазар, където най-непосредственият измерител е ликвидността. Това е и основният елемент, който ни отдалечава не само от силно развитите пазари, но и от съседните. За да постигнем по-висока ликвидност, са нужни както атрактивни емитенти, така и инструменти, които да я създават. Инвеститорите с интерес ще проследят дали правителството ще изпълни намеренията си за листване на БЕХ и приватизация на Булгартабак и при какви условия ще бъдат предложени книжата им. Критичен момент е създаването на правна

Камелия Лазарова,
ИП Карол АД

> Едва ли 2010 г. ще протече без значителна волатилност на фондовия пазар

рамка за деривативните инструменти, както и поставянето на основите на клирингова къща, при това в кратки срокове. Добре дошли биха били нормативни промени, които да облекчават реалното въвеждане на маржин и на къси продажби.

Банковите акции ще са сред най-волатилните

Като цяло очаквам оптимистично развитие на капиталовия ни пазар през цялата 2010 г.
Водещ фактор, който ще има положително влияние за движението на борсата, е евентуалното листване на миноритарни дялове на част от дружествата от Българския енергиен холдинг. Стимул за участниците ще е и реализирането на редица отложени IPO, стига собствениците да са осъзнали разликата между цена и стойност на компаниите. Влияние ще окажат смяната на ръководството на борсата и евентуалната приватизация на оператора.

Дружествата, които пострадаха най-много от срива на пазарите, е редно да поскъпнат силно най-малкото заради йо-йо ефекта. Банките ще са сред най-волатилните и най-търгуваните акции през 2010 г., като след тях може да се наредят инфраструктурните компании. Възстановя-

Иво Толев,
Ултима Капитал Мениджмънт

> Въпреки оптимистичните нагласи нерешеният проблем на българската борса си остава ниската ликвидност

ване ще има и при всички експортно ориентирани компании, които изнасяха на пазарите от ЕС.

Въпреки оптимистичните нагласи нерешеният проблем на българската борса си остава ниската ликвидност.

Значителни печалби за кратък период

Изминалата 2009 г. трудно може да се определи като успешна въпреки покачването на пазара. Тя показа, че състоянието на икономиката и доходите на населението имат много голямо значение за борсовата търговия. Очаквам през 2010 г. тези фактори да са по-благоприятни за борсата и повишеният интерес към акциите да доведе не само до ръст на цените, но и на оборотите. Ликвидността продължава да е от значение и затова смятам, че ръстовете отново ще бъдат по подобие на покачването през април и август тази година - значителни печалби за кратък период от време, които са последвани от корекция при повечето позиции. Инвеститорите вече не са склонни да купуват всяка акция и очаквам да има съществено разминаване между най-печелившите и най-слабо представящите се позиции. По-малките и силно засегнатите от

Цветослав Цачев,
Елана Трейдинг

> IPO с презаписване ще покаже, че кризата на борсата е приключила

кризата компании ще изостават, но и за повечето от останалите няма да е лесно да удвоят цените си през годината. IPO с презаписване ще покаже, че кризата на борсата е приключила и това може да стане още през втората половина на 2010 г.

сините чипове през 2010 г.

ят анализатори

Движение и при облигациите

Владислав Панев,
Статус Капитал

Очаквам да има повече нови компании на борсата, както и повече нови емисии

Със сигурност 2010 г. ще бъде по-интересна от 2009 г. Дружествата, които ще спечелят от кризата, ще повишат значително цените си, но няма да липсват и такива, които ще изостанат значително. Наближаването на падежите на редица облигационни емисии ще раздвижи и този пазар. Като цяло не очаквам значителни ръстове на индексите, защото в тях са включени както компании победители, така и дружества, изправени пред сериозни финансови затруднения. Основният проблем за пазара ще си остане ликвидността. Надявам ръководството на БФБ да направи възможното за разнообразяване на деривативните инструменти. Това ще върне спекулантите, което ще доведе и до по-високи обороти.

Ще има няколко лидера

Бончо Иванов,
ОББ Асет Мениджмънт

Борсовото раздържавяване може да бъде генератор на по-засилен външен интерес

Очакванията за възстановяване в глобален мащаб не трябва буквално да се пренасят и върху българската действителност. Експортно ориентираните компании ще усетят първи поетапното икономическо възстановяване, но всички локални бизнеси, в това число и банките, ще усетят тежест.

В първите тримесечия пазарните участници зорко ще следят макроикономическото представяне на страната в контекста на световните данни. Политиката на правителството към капиталовия пазар и борсовото раздържавяване може да бъде генератор на по-засилен външен интерес от средата на годината. Това ще е съпроводено и с първите индикации за икономическо стабилизиране.

На микониво ще се формират индивидуални фаворити. Вероятно след първоначалното догонване на пазара дружествата ще се движат според индивидуалните си предимства.

Връзката ще продължи

Стоян Николов,
ПФБК

Обстановката е много благоприятна за сливания и придобивания

Започналата 2010 г. ще бъде положителна за фондовата борса. Основание за това ни дава обстоятелството, че свиването на бизнеса на публичните дружества през 2008 и 2009 г. изцяло са калкулирани в текущите цени на акциите, а ниската ликвидност допълнително подценява някои компании. От друга страна, през 2009 г. се създаде трайна тенденция на значителна корелация между БФБ и световните борси, която ще продължи през 2010 г. и ще окаже своето положително въздействие у нас. През настъпващата година най-добре ще се представят холдинговите дружества и фармацевтичните компании, но като цяло първи ще отбележат ръстове експортно ориентираните дружества. Обстановката е много благоприятна за сливания и придобивания, но по-скоро тези процеси са вероятни в контекста на покупки на наши дружества от чужди инвеститори, отколкото сливания на местни контрагенти.

Движението на капитали ще води пазара

Андрей Георгиев,,
Болкан Кепитъл Мениджмънт

Възможно е наши публични компании да бъдат придобити

Според мен 2010 г. ще донесе нови повишения за индексите, изчислявани от БФБ. Очаквам Sofix да се повиши в диапазона 15-25% през следващата година.

Акциите на Химимпорт, Трейс Груп Холд, Индустриален Холдинг България и Еврохолд България очаквам да са сред най-стабилно представящите се компании, включени в бенчмарка.

Международното движение на капитали отново ще е решаващо за представянето на пазарите.

Развиващите се икономики в лицето на Бразилия, Русия, Китай, Индия и Югоизточна Азия привличат значителни международни капитали, които засега заобикалят региона на Източна и Югоизточна Европа.

Възможно е, ако 2010 г. се запази с ниска международна волатилност, отново местни публични компании да станат обект на придобивания. ПИБ, Еврохолд, Монбат, Софарма са част от компаниите, които може да предизвикат вниманието на стратегическите инвеститори.

Дружества като БГ Агро и Агрия Груп холдинг, макар и малки по размер, оперират в недоразвит и перспективен сектор и също е възможно да привлекат вниманието на по-големи инвеститори, желаещи да разширят дейността си или да навлязат на родния пазар.

Очертава се много интересна година

Петко Вълков,
БенчМарк Асет Мениджмънт

Финансовите анализатори предвиждат ръст на печалбите на водещите публични компании в САЩ

Подобряването на прогнозите за състоянието на глобалната икономика през 2010 г. на водещи международни финансови институции дава основание да се гледа към годината по различен начин в сравнение с периода преди 12 месеца. Също така за разлика отпреди година днес финансовите анализатори предвиждат ръст на печалбите на водещите публични компании в САЩ. Състоянието на международните капиталови пазари се очаква да остане водещ фактор, влияещ върху пазарните настроения на БФБ. Сред локалните фактори може да се посочат финансовите отчети на някои дружества, които от своя страна трябва да покажат, че икономическото възстановяване започва да се усеща и у нас. Отделно евентуалното листване на държавни дружества ще бъде мощен фактор за насърчаване на чуждестранни портфейлни инвеститори. Разбира се, наред с очаквани добри новини не може да се подминат и рисковете, свързани с това, че българската икономика трябва да намери своите нови двигатели на растежа, а банковото кредитиране трябва да започне да функционира отново.

Очакванията са в двете крайности

Владимир Малчев,
Бул Тренд Брокеридж

Интерес към придобивания и сливания имаше и в пика на кризата, така че сега той би трябвало дори да се засили

Много вероятно е 2010 г. да бъде по-добра за БФБ от 2009 г. Първо, защото нормалността се завърна на пазара и се надявам да не го напуска скоро. И второ, защото фундаментално би следвало да регистрираме умерен ръст. Като добавим сериозната амбиция на правителството да листне миноритарни дялове от ключови държавни компании и евентуалното ново ръководство на борсата, което би трябвало да донесе положителни промени, несъмнено е по-логично да сме оптимисти за следващата година. Разбира се, в по-глобален план може да се очаква осъзнаване, че кризата не е отминала толкова бързо, колкото ни се иска, и това ще бъде коректив за настроението у нас. Виждам, че очакванията на професионалистите и у нас, и в световен мащаб са в двете крайности, така че най-вероятно те няма да са прави и през годината ще сме свидетели на разклащания и в двете посоки. Компаниите ще продължат да се оценяват строго индивидуално от инвеститоните. Все пак очаквам представителите на едрия бизнес, компаниите, които са част от големи структури, да имат най-добро борсово представяне.

Вероятни са продажби на дъщерни дружества

Гено Тонев,
Юг Маркет Фонд Мениджмънт

Компаниите, които оцелеят през тази година, имат шанса да се превърнат в гръбнака на по-здрава икономика

Надявам се, че 2010 ще бъде година на възстановяването. При това не само в цените, но и в ликвидността и интереса на инвеститорите. Бих искал отново да виждам как чужденците купуват български акции, но това едва ли става само с коледно пожелание. Макроикономическите фактори ще са с голямо значение. Бизнесът в България е притиснат от липсата на евтини пари и в момента тече процес на естествен подбор.

Ако кризата не получи ново ускорение, финансовият сектор предлага изгодна възможност за добри печалби не само през 2010 г., но през следващите четири-пет години. Строителните компании, ако успеят да си осигурят оборотен капитал и държавата изпълни обещанията си, също ще бъдат сред най-добрите. Сред публичните компании едва ли ще има сливания и придобивания. По-вероятно е дори да има продажби на дъщерни или други асоциирани дружества, тъй като за сливания и продобивания в повечето случаи е необходим кредит, а проблемите на повечето компании са свързани именно с голямата задлъжнялост.

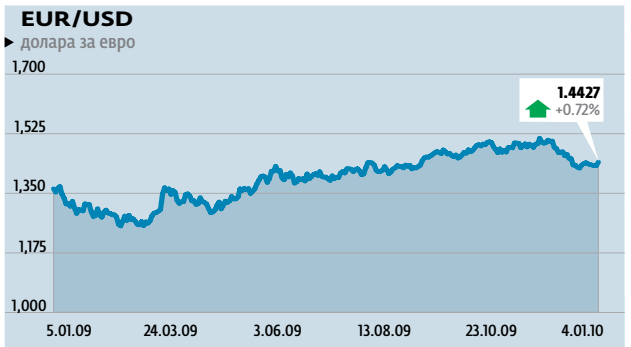

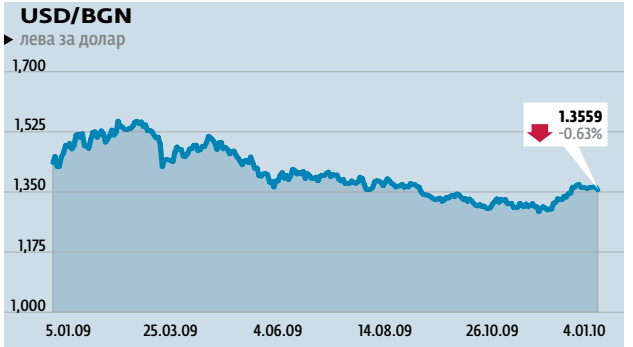

Промяна

CHF
+0.03%
Франкът спечели позиции

GBP
+1.41%
Лирата продължи своя ръст

RUB
+0.17%
Рублата с актив за деня

Валута на деня

1.616

паунда за щатски долар достигна курсът между двете валути, след като щатските пари се понижиха с 0.05%

Даваме Ви всичко което използваме
• анализ
• новини
• акценти
• идеи
WWW.VARCHEVBROKERS.COM
VARCHEV FINANCIAL BROKERS

Коментар

Доларът и йената започнаха новата година с отстъпление

Диян Дойчев,
БенчМарк Финанс

> Ключова роля ще има очакваният в петък доклад за заетостта в неселскостопанската сфера в САЩ

Ръст на апетита към риск оказа натиск на нисколихвените валути, каквито са японските и американските пари

В първия работен ден за новата година риск апетитът на инвеститорите започна да набира сили и това притисна нисколихвените валути като долара и йената. Оптимизмът около възстановяването на американската икономика доведе до поскъпването на щатските пари в последните седмици на миналата година. Въпреки това все още е рано да се обяви, че възстановяването на долара ще продължи, тъй като са налице редица фактори, които се отразяват негативно на щатската валута. На първо място, това са очакванията за по-продължителен период на поддържане на ниски лихви от страна на Фед. Въпреки последните признаци за възстановяване на икономиката ръководителите на трезора неедкократно са заявявали, че смятат да оставят лихвените равнища непроменени, докато безработицата остава висока. Това отрежда ключова роля на очакванията в петък доклад за заетостта в неселскостопанската сфера в САЩ, от който ще стане ясно как се развиват нещата на пазара на труда.

Много от предварителните прогнози на анализаторите визират запазване на нивата от предишния месец без промяна.

Мнения

Бернанке оправда ниските лихви

Ниските лихви, определени от Фед в началото на миналото десетилетие, са били подходящи за времето си, заяви председателят на американската централна банка Бен Бернанке. Според него не те са били причината за надуването на имотния балон и последвалата го глобална финансова и икономическа криза.

Кризата в момента е най-лошата в модерната история на човечеството, смята председателят на Фед.

Валути спрямо евро

ВАЛУТА Currency	Код Code	Купува Buy	Продава Sell	Най-висока High	Най-ниска Low
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1,443274	1,443399	1,444519	1,425755
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	0,89229	0,89243	0,893075	0,88545
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	133,601	133,635	133,7915	132,3855
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1,486139	1,48635	1,48905	1,480875
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	8,20035	8,204041	8,302401	8,18553
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10,16735	10,1733	10,2557	10,1613
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1,49903	1,49984	1,510708	1,491752
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1,58818	1,588799	1,597639	1,58504
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	269,5598	269,73	272,1969	268,7723
ЧЕШКА КРОНА	CZK	26,25899	26,27899	26,42685	26,23425
РУСКА РУБЛА	RUB	43,72989	43,7565	43,77119	43,14936
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	4,10465	4,10712	4,11925	4,070974

Най-високият курс е най-високият курс купува, най-ниският - най-ниският курс продава.
Данни от 17.00 ч българско време на 04.01.2010 г.

Курсове на чуждестранни валути

Валута Currency	Код Code	За For	Стойност Rate	Разлика Difference
ЕВРО	**EUR**	**1**	**1,95583**	**0,00000**
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,23124	0,01159
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	7,84938	0,00535
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,30799	0,00748
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,31502	0,00044
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	1,99091	-0,00767
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,44086	0,03241
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,62827	0,00000
ЕСТОНСКА КРОНА	EEK	10	1,25	0,00000
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,19411	0,03058
ХОНКОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,75241	-0,00664
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,68157	0,00477
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,24784	0,05993
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,4442	-0,00333
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK	100	2,93576	0,01922
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	6,74424	0,00000
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,46373	-0,01404
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	1,17653	0,00507
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	5,66448	0,00000
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	2,75741	0,00000
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	1,04778	0,00130
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	4,00072	0,01914
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	10	2,37675	0,02656
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	9,89592	0,10159
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	2,9589	0,00563
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,76683	0,02531
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,62885	0,00787
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	4,53158	0,03542
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	10	1,9188	0,01907
СЛОВАШКА КРОНА	SKK	100	9,71793	0,00676
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,09349	0,00265
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	1	9,1347	0,11750
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,35925	-0,00484
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	1,8518	0,00669
ЗЛАТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	1514,32	25,92000

Обменни курсове на чуждестранните валути към лева за 5.01.2010 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Европейски валути според националните банки

Беларуска		
USD	2860	BYR
EUR	4128,195	BYR
GBP	4626,192	BYR
RUB	1,048254	BYR
Естонска		
USD	10,871	EEK
EUR	15,647	EEK
CHF	10,516	EEK
GBP	17,61	EEK
DKK	2,102042	EEK
Латвийска		
USD	0,4911	LVL
EUR	0,7088317	LVL
CHF	0,4768661	LVL
GBP	0,7943835	LVL
BGN	0,36	LVL

Литовска		
USD	2,3958	LTL
EUR	3,4528	LTL
CHF	2,3237	LTL
GBP	3,8632	LTL
Молдовска		
USD	12,1975	MDL
EUR	17,60647	MDL
GBP	19,73007	MDL
RUB	0,4069229	MDL
Руска		
USD	29,97499	RUB
EUR	43,74319	RUB
CHF	29,11185	RUB
GBP	48,48603	RUB
UAH	3,724652	RUB
BYR	1,048254	RUB

Украинска		
USD	8,05025	UAH
EUR	11,62012	UAH
CHF	7,817954	UAH
GBP	13,02169	UAH
RUB	0,2685661	UAH
Грузинска		
USD	1,697999	GEL
EUR	2,4505	GEL
CHF	1,6495	GEL
GBP	2,747	GEL
Полска		
USD	2,844805	PLN
EUR	4,0924	PLN
CHF	2,751	PLN
GBP	4,607	PLN
CZK	0,1554	PLN

Казахстан		
USD	148,385	KZT
EUR	214,1862	KZT
JPY	1,603027	KZT
GBP	240,0201	KZT
RUB	4,948967	KZT
Унгарска		
USD	187,23	HUF
EUR	269,5	HUF
CHF	181,16	HUF
GBP	303,41	HUF
CZK	10,23	HUF
Чешка		
USD	18,275	CZK
EUR	26,3	CZK
CHF	17,682	CZK
GBP	29,508	CZK

HUF	9,746	CZK
Азербайджан		
USD	0,8035001	AZN
EUR	1,159892	AZN
GBP	1,299667	AZN
Македонска		
USD	43,042	MKD
EUR	61,3136	MKD
GBP	91,4719	MKD
Хърватска		
USD	5,076891	HRK
EUR	7,300569	HRK
CHF	4,908936	HRK
GBP	8,221361	HRK
PLN	1,786728	HRK
JPY	5,458164	HRK
TRY	3,40777	HRK

Албанска		
USD	95,59	ALL
EUR	137,9793	ALL
GBP	154,6216	ALL
Румънска		
USD	2,92525	RON
EUR	4,223357	RON
CHF	2,841372	RON
GBP	4,732034	RON
JPY	3,16032	RON
Турска		
USD	1,48255	TRY
EUR	2,140062	TRY
CHF	1,439855	TRY
GBP	2,398192	TRY
JPY	1,601707	TRY
RUB	0,04950515	TRY

Преизчислени курсове за 5.01.2010

За 1	AUD	CAD	CHF	BRL	CZK	DKK	EEK	GBP	HUF	JPY	NOK	NZD	PLN	SEK	TRY	USD	EUR
AUD	*	1,06234	1,06805	0,63752	0,06043	0,21347	0,10152	1,78203	0,00589	0,05478	0,32493	1,93037	0,24032	0,36805	7,41911	1,10397	1,58850
CAD	0,94132	*	1,00537	0,60011	0,05689	0,20094	0,09557	1,67747	0,00554	0,05156	0,30587	1,81710	0,22622	0,34645	6,98377	1,03919	1,49529
CHF	0,93629	0,99465	*	0,59690	0,05658	0,19987	0,09506	1,66850	0,00551	0,05129	0,30423	1,80739	0,22501	0,34460	6,94643	1,03363	1,48730
BRL	1,56858	1,66636	1,67532	*	0,09480	0,33484	0,15925	2,79527	0,00923	0,08592	0,50969	3,02795	0,37696	0,57732	11,63748	1,73167	2,49170
CZK	16,54701	17,57848	17,67296	10,54902	*	3,53221	1,67991	29,48732	0,09741	0,90638	5,37669	31,94187	3,97656	6,09013	122,76404	18,26738	26,28500
DKK	4,68460	4,97662	5,00337	2,98652	0,28311	*	0,47560	8,34811	0,02758	0,25660	1,52219	9,04302	1,12580	1,72417	34,75556	5,17165	7,44151
EEK	9,84992	10,46392	10,52016	6,27950	0,59527	2,10262	*	17,55288	0,05798	0,53954	3,20058	19,01400	2,36712	3,62526	73,07760	10,87400	15,64664
GBP	0,56116	0,59614	0,59934	0,35775	0,03391	0,11979	0,05697	*	0,00330	0,03074	0,18234	1,08324	0,13486	0,20653	4,16328	0,61950	0,89140
HUF	169,87682	180,46618	181,43612	108,29958	10,26631	36,26280	17,24652	302,72605	*	9,30517	55,19879	327,92529	40,82458	62,52318	1260,33411	187,53863	269,85005
JPY	18,25617	19,39418	19,49842	11,63864	1,10329	3,89706	1,85343	32,53309	0,10747	*	5,93205	35,24118	4,38730	6,71919	135,44447	20,15424	29,00001
NOK	3,07755	3,26939	3,28696	1,96199	0,18599	0,65695	0,31244	5,48429	0,01812	0,16858	*	5,94081	0,73959	1,13269	22,83264	3,39751	4,88870
NZD	0,51804	0,55033	0,55328	0,33026	0,03131	0,11058	0,05259	0,92316	0,00305	0,02838	0,16833	*	0,12449	0,19066	3,84336	0,57189	0,82290
PLN	4,16114	4,42053	4,44429	2,65280	0,25147	0,88826	0,42245	7,41529	0,02450	0,22793	1,35210	8,03255	*	1,53151	30,87195	4,59377	6,60999
SEK	2,71702	2,88639	2,90190	1,73215	0,16420	0,57999	0,27584	4,84182	0,01599	0,14883	0,88285	5,24486	0,65295	*	20,15787	2,99951	4,31600
TRY	0,13479	0,14319	0,14396	0,08593	0,00815	0,02877	0,01368	0,24020	0,00079	0,00738	0,04380	0,26019	0,03239	0,04961	*	0,14880	0,21411
USD	0,90582	0,96229	0,96746	0,57748	0,05474	0,19336	0,09196	1,61421	0,00533	0,04962	0,29433	1,74857	0,21769	0,33339	6,72040	*	1,43890
EUR	0,62952	0,66876	0,67236	0,40133	0,03804	0,13438	0,06391	1,12183	0,00371	0,03448	0,20455	1,21521	0,15129	0,23170	4,67050	0,69497	*

Курсове за митнически оценки

Валута Currency	Код Code	За For	Стойност Rate
Австралийски долар	AUD	1	1,20211
Бразилски реал	BRL	10	7,70922
Канадски долар	CAD	1	1,30537
Швейцарски франк	CHF	1	1,31308
Китайски ренминби юан	CNY	10	2,00635
Чешка крона	CZK	100	7,40761
Датска крона	DKK	10	2,62764
Естонска крона	EEK	10	1,25
Британска лира	GBP	1	2,18602
Хонконгски долар	HKD	10	1,76682
Хърватска куна	HRK	10	2,68142
Унгарски форинт	HUF	1000	7,14589
Индонезийска рупия	IDR	10000	1,44082
Исландска крона	ISK	100	2,92583
Японска йена	JPY	100	6,74424
Южнокорейски вон	KRW	1000	1,49357
Литовски литас	LTL	10	1,15733
Латвийски лат	LVL	1	5,66448
Мексиканско песо	MXN	10	2,76169
Малайзийски рингит	MYR	10	1,0645
Норвежка крона	NOK	10	3,98547
Новозеландски долар	NZD	10	2,34161
Филипинско песо	PHP	100	9,61332
Полска злота	PLN	10	2,94539
Нова румънска лея	RON	10	4,68765
Руска рубла	RUB	100	4,66373
Шведска крона	SEK	10	4,53046
Сингапурски долар	SGD	10	1,87141
Словашка крона	SKK	100	9,71021
Тайландски бат	THB	100	4,10863
Нова турска лира	TRY	1	8,97829
Щатски долар	USD	1	1,37001
Южноафрикански ранд	ZAR	10	1,79485

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.01.2010.

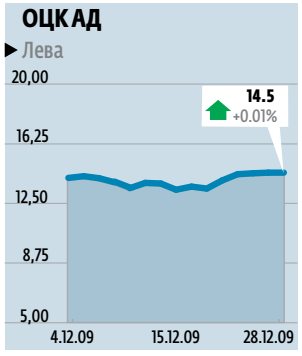

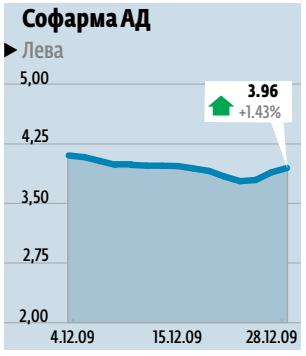

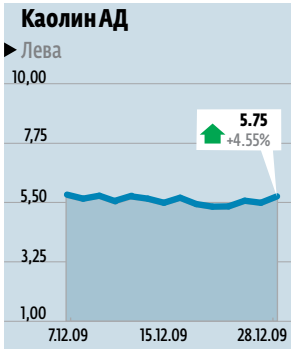

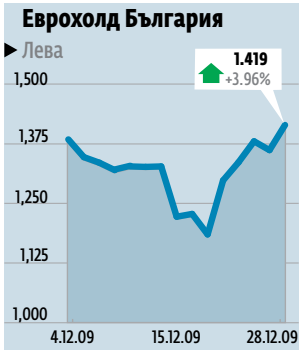

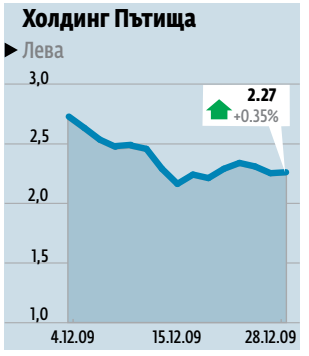

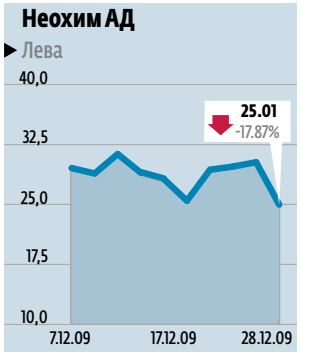

Пазар

ОЦК и Софарма са най-печелившите компании в бенчмарка Sofix за 2009 г.

Финансовият сектор е с най-силно присъствие сред губещите

Кърджалийското предприятие Оловно-цинков комплекс АД и фармацевтичната компания Софарма АД спечелиха най-много през 2009 г. от компаниите, които участват в изчисляването на водещия индекс Sofix. Това показват изчисленията на в. Пари за изменението в цената на акциите на сините чипове през миналата година.

Чело

ОЦК е единствената позиция в Sofix, чиито книжа отчетоха трицифрен ръст. Капитализацията на дружеството нарасна със 119.3% през 2009 г., а акциите затвориха годината на цена 14.50 лв. за брой. Инвеститорите, вложили средства в Софарма в началото на миналата година, постигнаха доходност от 77.18% за 2009 г., а книжата на фармацевтичния гигант се изкачиха до 3.96 лв. за брой. Третото място е за добивното Каолин АД. Книжата на дружеството поскъпнаха със 73.7% и приключиха 2009 г. на ниво 5.75 лв. за акция.

Топ 5 на най-печелившите сини чипове допълват новото попълнение Трейс Груп Холд АД и Албена АД. Капитализацията на инфраструктурната компания се е повишила с 66.5%, а акциите на дружеството ще посрещнат 2010 г. с цена от 63.27 лв. Книжата на курортния комплекс наваксаха 51.1% през миналата година, като достигнаха 41.30 лв. за акция.

Надолу

Общо шест сини чипа коригираха цената на книжата си в посока надолу. Най-силно пострадаха книжата на производствена компания - димитровградския торов завод Неохим АД. На годишна база през 2009 г. капитализацията на предприятието се е стопила с 38.85%. Сериозна загуба претърпяха книжата по време на последната сесия за миналата година. На 28 декември Неохим изтри 17.86% от пазарната си оценка, което понижи цената на акция до 25.01 лв.

Другият голям губещ през миналата година е Холдинг Пътища АД. Книжата на инфраструктурното дружество затвориха 2009 г. на ниво 2.27 лв. за акция, което е спад от 30.15% на годишна база. Тройката допълни другото ново попълнение в Sofix - Еврохолд България АД, което заличи 19.8% от капитализацията си. Една акция затвори 2009 г. на ниво 1.42 лв.

Изминалата 2009 г. не беше особено добра и за компаниите от финансовия сектор. Петицата на губещите допълниха КТБ и ПИБ, които изтриха съответно 11.55 и 8.95% от цената на книжата си. Другите две банки в базата на бенчмарка Sofix - БАКБ и ЦКБ, донесоха положителна доходност на инвеститорите си. Книжата на първата се повишиха с 42.4% до 17.09 лв. за акция, а на втората достигнаха 1.3 лв. за брой, като през 2009 г. добавиха 16.2%.

Атанас Христов

Водещият индекс на Българската фондова борса отчете близо 20% ръст през миналата година

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Акции на БФБ

Код	Номинал	Име	Обем (лотове)	Отваряне	Висока	Ниска	Средна	Затваряне	Промяна (%)	P/E	P/S	P/B
6A6	1.00 BGN	Адванс Терафонд АДСИЦ-София	300	1,33	1,34	1,34	1,34	1,34	0,75%	14,89	3,53	0,70
9XOA	1000.00 EUR	Ай Ти Ди Нетърк АД-Пловдив	1	80,99	80	80	80	80	-1,22%			
4AN	1.40 BGN	АКБ Корпорация ХАД-София	1300	0,07	0,082	0,08	0,08	0,082	17,14%			
5ALB	1.00 BGN	Албена Инвест Холдинг	425	6,1	6	6	6	6	-1,64%	14,95	3,92	0,38
6AM	1.00 BGN	Алкомет АД-Шумен	150	2,85	2,86	2,86	2,86	2,86	0,35%		0,31	0,74
6AR	1.00 BGN	Арома АД-София	750	1,628	1,63	1,602	1,61	1,602	-1,60%	2,94	0,25	0,26
9FBA	1000.00 EUR	Б.Л. Лизинг АД-София	1	97,7	97,7	97,7	97,7	97,7	0,00%			
4BN	1.00 BGN	Балкан АД-Ловеч	138	9,999	9,9	9,002	9,65	9,002	-9,97%	9,91	0,46	0,54
4BUA	1000.00 EUR	Балканкар-Заря АД-Павликени	1	94,6	94,6	94,6	94,6	94,6	0,00%			
5BE	1.00 BGN	Бесттехника ТМ	47	8	7,48	7,48	7,48	7,48	-6,50%	18,38	0,58	0,69
57B	1.00 BGN	Булгартабак-холдинг АД	19	17,875	17,875	17,875	17,88	17,875	0,00%	11,06	0,41	0,37
4BJ	1.00 BGN	Българска роза-Севтополис	51 900	1,4	1,43	1,4	1,4	1,43	2,14%	29,49	1,29	0,92
5BT	1.00 BGN	БТК АД-София	20	3,185	3,3	3,3	3,3	3,3	3,61%	35,33	1,04	2,55
6B2	1.00 BGN	БТХ АД-Пловдив	50	1,64	8,499	7,649	8,07	7,649	366,40%	3,54	0,16	1,91
4V5	1.00 BGN	Варна-плод АД-Варна	1	154	155	155	155	155	0,65%	5,35	3,37	1,00
6D3	1.00 BGN	Девин АД-Девин	178	3,35	3,3	3,3	3,3	3,3	-1,49%	38,92	0,86	1,78
5DOV	1.00 BGN	Доверие ОХ АД-София	120	3,7	3,45	3,45	3,45	3,45	-6,76%		0,25	0,24
9K2A	500.00 EUR	Евролийз Ауто АД-София	1	99,99	99	99	99	99	-0,99%			
4EH	1.00 BGN	Еврохолд България АД-София	2790	1,419	1,39	1,332	1,35	1,342	-5,43%			0,47
56E	1.00 BGN	Елма АД-Троян	774	0,61	2	0,62	1,27	2	227,87%		0,25	0,25
57E	1.00 BGN	ЕМКА АД-Севлиево	3366	2,35	2,728	2,49	2,5	2,728	16,09%			1,57
E4A	1.00 BGN	Енемона АД-Козлодуй	189	9,101	9,15	9	9,05	9	-1,11%	6,70	0,56	1,12
9JIA	750.00 BGN	Етап Адрес АД-София	1	93,3	93	93	93	93	-0,32%			
5EO	1.00 BGN	Етропал АД-Етрополе	30	2,418	2,628	2,555	2,57	2,628	8,69%	26,39	0,87	2,12
RA8	1.00 BGN	ЖП инфраструктура АД-София	4	5,035	4,8	3	3,9	4,8	-4,67%			
5IC	1.00 BGN	ЗД Евро инс АД-София	50	1,488	1,492	1,492	1,49	1,492	0,27%	2,78		0,73
T43	1.00 BGN	Зърнени Храни България АД	370	0,642	0,617	0,617	0,62	0,617	-3,89%	13,70	0,62	0,53
4I8	1.00 BGN	ИКХ АД-София	100	2,967	2,7	2,7	2,7	2,7	-9,00%		0,23	0,60
4ID	1.00 BGN	ИХ България АД-София	1290	1,75	1,711	1,632	1,7	1,7	-2,86%		0,60	0,36
4IE	1.00 BGN	Интрансмаш-инженеринг	62	13,5	13,51	13,5	13,51	13,51	0,08%			
6K1	1.00 BGN	Каолин АД-Сеново	373	5,75	5,679	5,2	5,5	5,539	-3,67%	19,18	1,08	1,22
4KU	1.00 BGN	Каучук АД-София	10	32	30	30	30	30	-6,25%	71,78	1,21	1,23
6C5	1.00 BGN	Ком холдинг АД-Димитровград	125	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,00%		115,85	0,41
6L1	1.00 BGN	Ломско пиво АД-Лом	400	0,779	0,75	0,75	0,75	0,75	-3,72%	3,66	0,50	0,35
4MJ	1.00 BGN	Марицатекс АД-Пловдив	20	4,1	7,777	7,777	7,78	7,777	89,68%			0,45
5MA	1.00 BGN	Медика АД-София	1300	1,52	1,55	1,511	1,54	1,55	1,97%			0,69
5MB	1.00 BGN	Монбат АД-София	202	6,5	6,749	6,201	6,25	6,749	3,83%	16,79	2,32	2,21
5MY	1.00 BGN	Мостстрой АД-София	730	3,65	3,56	3,48	3,53	3,48	-4,66%			
3NB	1.00 BGN	Неохим АД-Димитровград	1	25,01	25,26	25,26	25,26	25,26	1,00%		0,84	0,65
A1QA	333.33 BGN	Община Шумен	2	97,5	98,5	98,5	98,5	98,5	1,03%			
3OO	1.00 BGN	Оптела-лазерни технологии	350	0,216	0,216	0,213	0,21	0,213	-1,39%	0,01	0,11	0,01
4PK	1.00 BGN	Парк АДСИЦ-София	100 000	0,644	0,63	0,63	0,63	0,63	-2,17%		18,73	0,38
5PET	1.00 BGN	Петрол АД-София	1408	6,99	6,95	6	6,12	6,2	-11,30%		0,43	20,96

Код	Номинал	Име	Обем (лотове)	Отваряне	Висока	Ниска	Средна	Затваряне	Промяна (%)	P/E	P/S	P/B
4PY	1.00 BGN	Прайм Пропърти БГ АДСИЦ	1350	0,61	0,629	0,6	0,61	0,629	3,12%		3,52	0,38
6R1	1.00 BGN	Развитие Индустрия Холдинг АД	25	2,51	2,5	2,5	2,5	2,5	-0,40%		0,21	0,51
3NJB	1000.00 EUR	Св. Св. Константин и Елена Холд.	1	100	100	100	100	100	0,00%			
6S7	1.00 BGN	Синергон Холдинг АД-София	235	2,228	2,2	2	2,17	2	-10,23%	1,71	0,27	0,32
3JP	1.00 BGN	Слънчев ден АД-Варна	1	0,65	0,98	0,98	0,98	0,98	50,77%			
3JR	1.00 BGN	Софарма АД-София	1575	3,96	3,998	3,84	3,95	3,975	0,38%	15,93	1,10	2,10
6S6	1.00 BGN	Софарма имоти АДСИЦ-София	10	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	0,00%	14,20	10,88	1,06
6SL	1.00 BGN	Софарма логистика АД-София	151	0,7	0,73	0,73	0,73	0,73	4,29%		11,78	0,63
SO5	1.00 BGN	Софарма трейдинг АД-София	23360	1,42	1,42	1,41	1,41	1,42	0,00%	8,07	0,13	0,87
5BN	1.00 BGN	ТБ БАКБ АД-София	27	17,09	17,04	17,04	17,04	17,04	-0,29%	6,78	1,91	1,02
6C9	10.00 BGN	ТБ КТБ АД	73	57,495	57,975	57,5	57,55	57,975	0,84%	6,63	1,97	1,35
5F4	1.00 BGN	ТБ ПИБ АД-София	5465	2,28	2,315	2,271	2,3	2,285	0,22%	6,28	0,59	0,63
4CF	1.00 BGN	ТБ ЦКБ АД-София	24420	1,299	1,32	1,3	1,31	1,31	0,85%	4,99	0,56	0,45
T24	1.00 BGN	ТК-ХОЛД АД-София	83	2	2,199	2	2,17	2,199	9,95%		0,23	0,28
3TV	1.00 BGN	Топливо АД-София	12	4,779	4,4	4,4	4,4	4,4	-7,93%		0,13	0,19
59X	1.00 BGN	Унифарм АД-София	800	40,39	42,45	40,9	42,04	40,9	1,26%			
9M7A	500.00 EUR	Финанс Консултинг ЕАД-София	1	100	100	100	100	100	0,00%			
4HE	1.00 BGN	ХЕС АД	14	4,7	4,5	4,5	4,5	4,5	-4,25%		0,66	0,60
6C4	1.00 BGN	Химимпорт АД-София	322	2,701	2,699	2,64	2,64	2,699	-0,07%	3,01	0,43	0,51
6C4P	1.00 BGN	Химимпорт АД-София	100	2,7	2,62	2,62	2,62	2,62	-2,96%			
4CK	1.00 BGN	Химко АД-Враца	38	0,093	0,093	0,093	0,09	0,093	0,00%		2,02	
5V2	1.00 BGN	Холдинг Варна АД-Варна	1000	10,601	10,6	10,6	10,6	10,6	-0,01%	5,90	1,54	0,33
4CG	2.00 BGN	Холдинг Кооп-Юг АД-София	25	1,58	1,58	1,58	1,58	1,58	0,00%		8,45	0,68
6H2	1.00 BGN	Холдинг Пътища АД-София	513	2,27	2,374	2,283	2,3	2,283	0,57%		0,28	1,67
5EB	1.00 BGN	Юрокапитал Битекс АД-София	35270	4,49	4,6	4,4	4,48	4,6	2,45%	12,36	833,75	10,91
3YN	1.00 BGN	Ямболен АД-Ямбол	48	1,5	0,9	0,9	0,9	0,9	-40,00%			

Спад и вяла търговия в първата сесия за 2010 г.

Първата търговска сесия на БФБ за новата 2010 г. донесе спад за три от борсовите индекси. Най-много загуби BGTR30, който заличи 1.34% от стойността си и се смъкна до 330.34 пункта. Широкият BG40 претърпя отрицателна корекция от 0.26% и затвори на 116.86 базисни точки. Бенчмаркът Sofix се понижи с 0.07% до 426.95 пункта. Годината започна добре само за секторния BGREIT. Индексът на АДСИЦ се повиши с 0.23% и достигна 48.12 точки. При оборот от малко над 485 хил. лв. на регулиран пазар бяха сключени сделки с акциите на 61 дружества. Мечките взеха минимален превес при компаниите, след като под тяхната власт попаднаха 46% от търгуваните позиции. Положителна доходност донесоха книжата на 44% от дружествата, а всяка десета компания затвори без промяна в пазарната си капитализация. Най-голям ръст отчетоха книжата на Български транспортен холдинг АД. По позицията на пловдивското дружество минаха 50 лота, а цената се повиши с 366.4% до 7.649 лв. за акция. Най-печелившият син чип беше Монбат АД, тъй като прехвърлените 202 лота на компанията се повишиха с 3.83% до 6.749 лв. за акция.

Атанас Христов
ahristov@pari.bg

> Само BGREIT се опълчи на настъплението на мечките

Написаното не е препоръка за сделки с ценни книжа.

427
▶ пункта е стойността на Sofix след минималния спад, който отчете бенчмаркът вчера

1.34
▶ процента понижение отчете BGTR30 и затвори на 330.34 пункта

За дата 30.12.2009 г.

Фондове, управлявани от "Пайъниър Инвестмънтс Австрия"	Клас дялови единици	Валута	Емисионна стойност (нетна стойност на активите на единица + такса за издаване)	Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица)
Фондове Пайъниър Австрия Гарантирана кошница 2010	ИР°	EUR	1094.15	1126.97

Дялови единици от фондовете, управлявани от Пайъниър Инвестмънтс Австрия, могат да бъдат придобивани чрез следните клонове на "Ейч Ви Би Банк Биохим" АД: "Аксаков" №5 - отдел "Частно банкиране", "Централен", "Батембург", "Европа", "Витоша", "Южен парк" (София), "Варна", "Пловдив" и "Бургас". Предишни резултати на фондовете не гарантират същото представяне в бъдеще. Стойността на инвестицията и доходът от нея могат да се увеличат или да намалеят и няма гаранци - от Пайъниър Инвестмънтс Австрия, групата на "Банк Аустрия Кредитанщалт" или друго трето лице - за възвращаемост на първоначално инвестираните суми.
°**Изцяло реинвестиращи**

Райфайзен АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ Raiffeisen Capital Management

Фондове на Райфайзен Капиталанлаге Гезелшафт м.б.Х. за дата	Тип	Валута	Емисионна стойност: До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 001 евро	Цена при обратно изкупуване
Райфайзен-Долар ShortTerm-Облигации 29.12.2009 г.	консервативен	USD	155.61	154.85	154.09	153.71	151.81	151.81
Райфайзен-Европлюс-Облигации	консервативен	EUR	11.25	11.20	11.14	11.12	10.98	10.98
Райфайзен-Глобални-Облигации	консервативен	EUR	76.53	76.16	75.79	75.41	74.30	74.30
Райфайзен-А.Р.-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	98.74	98.26	97.78	97.30	95.86	95.86
Райфайзен-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	707.84	704.40	700.96	697.53	687.22	687.22
Райфайзен-Европейски-SmallCap-Компании	високодоходен	EUR	154.70	153.96	153.22	152.49	147.33	147.33
Райфайзен-ГлобалниОсновни-Акции	високодоходен	EUR	76.28	75.92	75.55	75.18	73.35	73.35
Райфайзен-Глобален-Акции	високодоходен	EUR	141.59	140.90	140.22	139.54	136.14	136.14
Райфайзен-Източноевропейски-Акции	високодоходен	EUR	269.94	268.66	267.37	266.09	257.09	257.09
Райфайзен-Евразия-Акции	високодоходен	EUR	163.02	162.25	161.47	160.69	155.26	155.26
Райфайзен-НововъзникващиПазари в Акции	високодоходен	EUR	208.74	207.75	206.75	205.76	198.80	198.80
Райфайзен-Русия-Акции	високодоходен	EUR	68.31	67.99	67.66	67.34	65.06	65.06
Райфайзен-ИзточнаЕвропа-Облигации	консервативен	EUR	212.91	211.89	210.88	209.87	202.77	202.77

*Нетната стойност на активите на дял е равна на цената на обратно изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси **www.rcm.at** и **www.ram.bg***

Райфайзен АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ Raiffeisen Capital Management

Фондове на Райфайзен Капиталанлаге Гезелшафт м.б.Х. за дата	Тип	Валута	Емисионна стойност: До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 001 евро	Цена при обратно изкупуване
Райфайзен-Долар ShortTerm-Облигации 30.12.2009 г.	консервативен	USD	155.51	154.75	154.00	153.62	151.72	151.72
Райфайзен-Европлюс-Облигации	консервативен	EUR	11.30	11.24	11.19	11.16	11.02	11.02
Райфайзен-Глобални-Облигации	консервативен	EUR	76.68	76.31	75.94	75.57	74.45	74.45
Райфайзен-А.Р.-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	98.84	98.36	97.88	97.40	95.96	95.96
Райфайзен-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	707.33	703.90	700.46	697.03	686.73	686.73
Райфайзен-Европейски-SmallCap-Компании	високодоходен	EUR	154.85	154.12	153.38	152.64	147.48	147.48
Райфайзен-ГлобалниОсновни-Акции	високодоходен	EUR	75.97	75.61	75.24	74.88	73.05	73.05
Райфайзен-Глобален-Акции	високодоходен	EUR	141.26	140.58	139.90	139.23	135.83	135.83
Райфайзен-Източноевропейски-Акции	високодоходен	EUR	274.16	272.85	271.54	270.24	261.10	261.10
Райфайзен-Евразия-Акции	високодоходен	EUR	165.27	164.48	163.70	162.91	157.40	157.40
Райфайзен-НововъзникващиПазари в Акции	високодоходен	EUR	211.52	210.52	209.51	208.50	201.45	201.45
Райфайзен-Русия-Акции	високодоходен	EUR	69.10	68.77	68.44	68.11	65.81	65.81
Райфайзен-ИзточнаЕвропа-Облигации	консервативен	EUR	215.30	214.28	213.25	212.23	205.05	205.05

*Нетната стойност на активите на дял е равна на цената на обратно изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси **www.rcm.at** и **www.ram.bg***

▶ Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. ст/ст: за поръчки над 20000 лв	за поръчки от 2000 до 20000	за поръчки под 2000 лв	ЦОИ: след края на 2-та год.	преди края на 2-та год.		Доходност и Риск: От началото на годината (не се анюализира)	Стандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. предл. (анюализирана)	Начало на публ. предлагане
Аврора Капитал АД												
Аврора Капитъл - БАЛАНСИРАН	балансиран	5.1521	5.1779	5.3582	5.1521	5.0491		-9.66%	13.76%	-8.49%	-28.96%	21.01.2008
Аврора Капитъл - GLOBAL COMMODITY FUND	фонд в акции	7.1153	7.1509	7.3999	7.1153	6.9730		20.27%	16.91%	20.99%	-16.13%	23.01.2008
Активa Асет Мениджмънт АД												
Дф Активa Високодоходен	фонд в акции	2.4923			2.4923			N/A	28.70%	N/A	-60.35%	12.11.2007
ДФ Активa Балансиран	балансиран	2.9746			2.9746			N/A	24.35%	N/A	-53.69%	12.11.2007
Астра Асет Мениджмънт АД		до 249999.99 лв		над 250 000 лв	до 6 месеца		над 6 месеца					
ДФ Астра Кеш	паричен пазар	10.7566		10.7512	10.7351	10.7458	10.7458	10.7512	6.31%	0.13%	6.31%	06.10.2008
ДФ Астра Баланс	балансиран	10.7432		10.6898	10.5829	10.6364	10.6631	0.0000	6.90%	7.88%	6.90%	5.62%	06.10.2008
ДФ Астра Плюс	фонд в акции	10.2907		10.2395	10.0859	10.1371	10.1883	0.0000	5.77%	11.88%	5.77%	1.96%	06.10.2008
БенчМарк Асет Мениджмънт АД												
ДФ БенчМарк Фонд-1 Акции и Облигации	балансиран	13.4464			13.3133			-0.67%	8.63%	4.12%	7.33%	14.12.2005
ИД БенчМарк Фонд-2 Акции	фонд в акции	8.3579			8.2751			-1.21%	17.49%	-11.59%	-4.15%	01.03.2006
ДФ БенчМарк Фонд-3 Сектор Недвижими Имоти	балансиран	5.9243			5.8656			0.21%	13.80%	-16.82%	-14.03%	21.06.2006
ДФ БенчМарк Фонд-4 Енергетика	фонд в акции	8.1578			7.9202			N/A	17.23%	11.82%	-11.45%	05.02.2008
ДФ БенчМарк Фонд-5 ЦИЕ	фонд в акции	10.5699			10.2620			N/A	6.10%	6.55%	1.36%	05.02.2008
БенчМарк Фонд-6 Паричен	паричен пазар	11.3594			11.3594			0.13%	0.24%	9.09%	8.34%	03.06.2008
Болкан Капитал Мениджмънт АД					до 2 г.	над 2 г.						
ДФ БКМ Балансиран Капитал	фонд в облигации	82.9324			82.6421		82.9324		10.20%	4.44%	10.47%	-5.53%	20.11.2006
ДФ Европа	фонд в акции	51.8966			51.6371		51.8966		-4.12%	2.49%	0.49%	-15.58%	20.11.2006
ДФ Балкани	фонд в акции	68.9402			68.5955		68.9402		12.07%	3.46%	12.37%	-13.99%	03.10.2007
Варчев Мениджинг Кампани ЕАД												
ДФ Варчев високодоходен фонд	фонд в акции	103.1286			101.5932			-0.29%	2.34%	3.92%	0.80%	04.01.2007
ДФ Варчев Балансиран фонд	балансиран	83.3472			82.1062			-0.12%	0.75%	-0.18%	-7.58%	25.06.2007
ДСК Управление на активи АД												
ДФ ДСК Стандарт	фонд в облигации	1.25151			1.24901			0.12%	0.95%	5.62%	5.60%	01.12.2005
ДФ ДСК Баланс	балансиран	1.07671			1.07027			-0.24%	6.91%	3.77%	1.75%	01.12.2005
ДФ ДСК Растеж	фонд в акции	0.77748			0.76593			-0.54%	18.40%	4.73%	-6.57%	01.03.2006
ДФ ДСК Имоти	фонд в акции	0.73465			0.73025			0.09%	6.04%	-4.56%	-15.62%	07.03.2008
ДФ „ДСК Евро Актив"	ниско рисков	1.02663			1.02356			N/A	N/A	N/A	N/A	07.05.2009
Елана Фонд Мениджмънт АД												
ИД Елана Еврофонд	фонд в облигации	0.0000			0.0000			N/A	N/A	N/A	N/A	06.12.2002
ДФ Елана Балансиран Евро Фонд	балансиран	103.7194			102.6874			0.46%	11.78%	1.73%	0.46%	07.12.2005
ДФ Елана Балансиран Доларов Фонд	балансиран	110.6256			109.5249			0.31%	9.86%	-0.36%	2.53%	06.03.2006
ИД Елана Високодоходен Фонд	фонд в акции	90.8612			89.5084			0.31%	18.17%	1.17%	-0.63%	20.06.2005
ДФ Елана Фонд Паричен Пазар	паричен пазар	115.1095			115.1095			0.20%	1.04%	5.65%	6.66%	31.10.2007
ДФ Елана Долар Фонд	ниско рисков	90.3680			90.0069			0.10%	2.92%	-9.70%	-5.19%	01.02.2008
ДФ Еврофонд												
Златен Лев Капитал АД												
ИД Златен лев	балансиран	4.9001			4.8707			-0.35%	10.67%	3.43%°°°	5.45%	08.07.1999
		до 100 000 лв	от 100 001 до 1 000 000 лв.	над 1 000 000 лв.								
ДФ Златен лев Индекс 30	фонд в акции	1.0499	1.0447	1.0421	1.0369			N/A	N/A	N/A°°°	N/A	01.06.2009
Капман Асет Мениджмънт АД												
ИД Капман Капитал	балансиран	18.7055			18.5751			-0.14%	10.30%	-5.26%	12.65%	28.09.2004
ДФ Капман Макс	фонд в акции	12.1583			11.9893			-0.38%	15.56%	-10.09%	4.84%	05.01.2006
Карол Капитал Мениджмънт ЕАД												
ИД Адванс Инвест	фонд в акции	1.2956			1.2765			2.39%	14.64%	2.69%	3.53%	10.05.2004
ДФ Адванс Източна Европа	фонд в акции	0.6977			0.6874			36.20%	19.61%	33.45%	-10.93%	04.10.2006
Адванс IPO Фонд	фонд в акции	0.8769			0.8639			1.89%	14.13%	1.76%	-6.73%	23.11.2007
КД Инвестмънтс ЕАД		до 100 000 лв.		над 100 000 лв.								
ДФ КД Облигации България	фонд в облигации	126.4927		126.3036	126.0515			0.08%	0.08%	2.88%	6.50%	04.05.2006
ИД КД Пеликан	балансиран	14.9823		14.9823	14.8340			-0.44%	-0.44%	0.31%	3.25%	17.12.2004
ДФ КД Акции България	фонд в акции	0.7469		0.7396	0.7323			-0.31%	-0.31%	-1.78%	-8.13%	04.05.2006
КТБ Асет Мениджмънт АД												
КТБ Балансиран Фонд	балансиран	779.1184			773.2896			-0.10%	9.53%	14.82%	-13.44%	09.05.2008
КТБ Фонд Акции	фонд в акции	707.5034			702.2104			-0.21%	11.66%	17.15%	-17.75%	09.05.2008
ОББ Асет Мениджмънт АД												
ДФ ОББ Платинум Облигации	ниско рисков	10.8696			10.8696			2.75%	2.71%	2.75%	2.15%	30.01.2006
ИД ОББ Балансиран Фонд	балансиран	120.0195			120.0195			3.88%	9.48%	3.88%	2.52%	30.01.2005
ДФ ОББ Премиум Акции	фонд в акции	7.0437			7.0437			6.57%	22.04%	6.57%	-8.56%	30.01.2006
ДФ ОББ Патримониум Земя	фонд в акции	10.0690			10.0690			N/A	N/A	N/A	0.75%	30.01.2009
Оверон Финанс АД												
ДФ Оверон ПРЕСТО	фонд в акции	9.5778			0.0000			N/A	N/A	N/A	N/A	25.06.2009
ПФБК Асет Мениджмънт АД		за поръчки до 100 000 лв		за поръчки над 100 000 лв								
ДФ ПИБ- Авангард	фонд в акции	0.5290		0.5264	0.5237			1.84%	8.75%	1.84%	-26.09%	19.11.2007
ДФ ПИБ- Класик	балансиран	0.7487		0.7461	0.7435			1.96%	4.25%	1.96%	-12.89%	19.11.2007
ДФ ПИБ- Гарант	ниско рисков	0.9686		0.9671	0.9657			3.98%	2.78%	3.98%	-1.56%	19.11.2007
Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД		до 50 000 лв		над 50 000 лв								
Райфайзен (България) Фонд Паричен Пазар	консервативен	1.2112		1.2094	1.2076			7.07%	0.67%	7.07%	5.14%	16.03.2006
Райфайзен (България) Фонд Облигации	консервативен	1.2257		1.2220	1.2183			7.27%	1.36%	7.27%	5.43%	16.03.2006
Райфайзен (България) Балансиран Фонд	балансиран	0.8695		0.8660	0.8625			-0.07%	6.88%	-0.07%	-3.72%	16.03.2006
Райфайзен (България) Фонд Акции	фонд в акции	0.6748		0.6714	0.6680			-1.73%	13.00%	-1.73%	-9.97%	16.03.2006
Райфайзен (България) Балансиран Доларов Фонд	балансиран	0.7632		0.7602	0.7572			2.59%	8.24%	2.59%	-13.54%	11.02.2008
Сентинел Асет Мениджмънт АД												
Договорен фонд Сентинел - Рапид	ппаричен пазар	1.1465			1.1465			0.07%	0.23%	3.92%	3.53%	15.11.2005
Договорен фонд Сентинел - Принсипал	балансиран	1.0126			до 90 дни	над 90 дни		-0.16%	4.86%	7.50%	0.06%	12.09.2005
					0.9975	1.0076						
Стандарт Асет Мениджмънт АД												
ДФ Стандарт Инв. Балансиран Фонд	балансиран	8.3052			8.3052			1.11%	12.57%	18.01%	-4.71%	01.03.2006
ДФ Стандарт Инв. Високодоходен Фонд	фонд в акции	7.0643			7.0643			0.77%	17.84%	17.22%	-8.63%	01.03.2006
ДФ Стандарт Инв. Международен Фонд	фонд в акции	2.8285			2.8285			0.86%	15.13%	5.30%	-36.79%	05.04.2007
ДФ Стандарт Инв. Консервативен Фонд	консервативен	10.3941			10.3941			-0.33%	1.36%	3.91%	3.70%	12.12.2008
Статус Капитал АД												
		до 20000 лв	над 20000	до 300000								
Статус Нови Акции	фонд в акции	0.7412	0.7375	0.7357	0.7302	0.7302	0.7339	0.7156	0.63%	15.95%	-2.21%	-8.31%	22.05.2006
Статус Финанси	фонд в акции	0.4176	0.4155	0.7357	0.4114	0.4114	0.4135	0.4032	0.10%	28.06%	35.82%	-28.21%	02.05.2007
Ти Би Ай Асет Мениджмънт ЕАД												
ИД Ти Би Ай Евробонд	фонд в облигации	312.7551			311.8183			4.86%	2.07%	4.86%	7.46%	17.11.2003
ДФ Ти Би Ай Комфорт	ниско рисков	13.1526			12.8934			5.79%	6.13%	5.79%	6.65%	27.12.2005
ДФ Ти Би Ай Хармония	балансиран	12.2518			11.8915			5.87%	8.48%	5.87%	4.66%	27.12.2005
ДФ Ти Би Ай Динамик	фонд в акции	8.7697			8.5117			2.57%	16.11%	2.57%	-3.48%	07.09.2005
ДФ Ти Би Ай Съкровище	балансиран	20.2710			20.2710			7.13%	3.93%	7.13%	0.60%	08.10.2007
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД												
ЦКБ Лидер	фонд в акции	6.7906			6.7566			10.58%	13.91%	10.32%	-13.91%	01.06.2007
ЦКБ Актив	балансиран	8.1725			8.1316			13.73%	13.71%	13.65%	-7.51%	01.06.2007
ЦКБ Гарант	консервативен	11.0104			10.9829			10.37%	2.85%	9.77%	4.12%	04.09.2007
Юг Маркет Фонд Мениджмънт АД												
ДФ Юг Маркет Максимум	фонд в акции	1.2265			1.2019			0.25%	7.02%	-0.38%	6.38%	18.09.2006
ДФ Юг Маркет Оптимум	балансиран	1.0553			1.0448			0.18%	2.95%	4.57%	3.49%	10.06.2008

Източник: БАУД (www.baud.bg)

За дата 04.01.2010 г.

Фондове, управлявани от "Пайъниър Инвестмънтс Австрия"	Клас дялови единици	Валута	Емисионна стойност (нетна стойност на активите на единица + такса за издаване)	Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица)
Фондове Пайъниър Австрия Гарантирана кошница 2010	ИР°	EUR	1093,05	1125,84

Дялови единици от фондовете, управлявани от Пайъниър Инвестмънтс Австрия, могат да бъдат придобивани чрез следните клонове на "Ейч Ви Би Банк Биохим" АД: "Аксаков" №5 - отдел "Частно банкиране", "Централен", "Батембург", "Европа", "Витоша", "Южен парк" (София), "Варна", "Пловдив" и "Бургас". Предишни резултати на фондовете не гарантират същото представяне в бъдеще. Стойността на инвестицията и доходът от нея могат да се увеличат или да намалеят и няма гаранци - от Пайъниър Инвестмънтс Австрия, групата на "Банк Аустрия Кредитанщалт" или друго трето лице - за възвращаемост на първоначално инвестираните суми.
°**Изцяло реинвестиращи**

sentinel ASSET MANAGEMENT

www.sentinel-am.bg
тел. 02/ 980 14 26

Договорен фонд	Стойност за един дял 30.12.2009 г.: Емисионна стойност	Цена на обр. изк.: до 90 дни	над 90 дни	Доходност: От началото на годината (Не се анюализира)	За последните 12 месеца
Сентинел - Принсипал	**1.0143 лв.**	**0.9992 лв.**	**0.0093 лв.**	**7.68%**	**7.68%**
Сентинел - Рапид	**1.1457 лв.**	**1.1457 лв.**		**3.84%**	**3.84%**

За ДФ „Сентинел – Принсипал" разходите по емитирането в размер на 0,5 % и по обратното изкупуване в размер на 1 % от НСА на един дял са включени в емисионната стойност, респективно в цената на обратно изкупуване за дялове, държани по-малко от 90 дни. За ДФ „Сентинел – Рапид" емисионната стойност и цената на обратно изкупуване са равни на НСА на един дял.

Цените са валидни за поръчки, подадени на 30 декември 2009 г.

sentinel ASSET MANAGEMENT

www.sentinel-am.bg
тел. 02/ 980 14 26

Договорен фонд	Стойност за един дял 04.01.2010 г: Емисионна стойност	Цена на обр. изк.: до 90 дни	над 90 дни	Доходност: От началото на годината (Не се анюализира)	За последните 12 месеца
Сентинел - Принсипал	**1.0126 лв.**	**0.9975 лв.**	**1.0076 лв.**	**-0.17%**	**7.50%**
Сентинел - Рапид	**1.1465 лв.**	**1.1465 лв.**		**0.07%**	**3.92%**

За ДФ „Сентинел – Принсипал" разходите по емитирането в размер на 0,5 % и по обратното изкупуване в размер на 1 % от НСА на един дял са включени в емисионната стойност, респективно в цената на обратно изкупуване за дялове, държани по-малко от 90 дни. За ДФ „Сентинел – Рапид" емисионната стойност и цената на обратно изкупуване са равни на НСА на един дял.

Цените са валидни за поръчки, подадени на 30 декември 2009 г.

CARD INVESTMENTS www.icardinvest.bg

УД Интеркарт Инвестмънтс АД

Договорен фонд	Тип фонд	Начало на публично предлагане	Емисионна стойност *	Цена на обратно изкупуване**	Доходност: от нач. на год***	от нач. на публично предлагане****
ДФ Оптима Селект	**балансиран**	**19.01.2009 г.**	**9.1102**	**9.0191**	**-8.90 %**	**-9.00 %**

*Емисионната стойност е равна на нетната стойност на активите на един дял. **Цената се образува, като НСА на дял се намали с 1% разходи за обратно изкупуване. ***Доходността от началото на годината не се анюализира. ****Доходността от началото на публичното предлагане се анюализира.

Посочените цени са валидни за поръчки, подадени на 23, 24, 25, 26, 27, 28 и 29.12.2009 г.

otp Fund Management

Взаимен фонд	Нетна стойност на активите на дял (НСАД)	Емисионна стойност (цена при покупка)	Цена при обратно изкупуване
	Цени за 1 дял за 04.01.2010 г.		
ОТП Централно-европейски фонд в акции	€ 1.039371	€1.039371	€1.034174
ОТП Международен фонд в акции - Ю Би Ес Фонд на фондовете	€ 0.880984	€0.880984	€0.876579
ОТП - Ди Ви Ес Фонд на Фондовете в акции от развиващи се пазари	€ 0.760417	€0.760417	€0.756615

Цените са валидни за поръчки, подадени на 28.12.2009 г. Включените в цените разходи са както следва: при придобиване - 2.00% от НСАД, но не по-малко от 10 евро (левовата им равностойност) по една поръчка; при обратно изкупиване - 0.50% от НСАД.

	Цени за 1 дял за 05.01.2010 г.		
ДСК Фонд Паричен Пазар	1.10553 лв.	1.10553 лв.	1.10553 лв.

Цените са валидни за поръчки подадени на 05.01.2010 г. Няма разходи при емитиране и обратно изкупуване на дялове на фонда. Информация може да се получи от Call Center на "Банка ДСК" ЕАД на тел. 0700 10 375 на цената на един градски разговор и на интернет страниците www.dskbank.bg и www.otpbank.hu

„Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД - Цени при прехвърляне за дата 05.01.2010 г.

ПРЕХВЪРЛЯНЕ ОТ:	ПРЕХВЪРЛЯНЕ В: Ти Би Ай Евробонд (Емисионна ст-ст)	Ти Би Ай Комфорт (Емисионна ст-ст)	Ти Би Ай Хармония (Емисионна ст-ст)	Ти Би Ай Динамик (Емисионна ст-ст)
Ти Би Ай Евробонд	N/A	13.1331	12.2338	8.7568
Ти Би Ай Комфорт	313.3797	N/A	12.1918	8.7267
Ти Би Ай Хармония	314.9411	13.0230	N/A	8.6837
Ти Би Ай Динамик	314.9411	13.0230	12.1317	N/A

Цените са в лева и са валидни за поръчки, подадени предишния работен ден. Разходите за емитиране на една акция или един дял са включени в горепосочените цени.
Цената на обратно изкупуване на една акция/един дял на съответния фонд, от който е прехвърлянето е равна на Нетната стойност на активите на една акция или на един дял на този фонд.

Стока на деня

0.18

процента се понижи царевицата, което стопи стойността ѝ до 415.25 USd/bu

Зърнената култура загуби 0.75 USd/bu от стойността си и последва спада в цените на основните зърнени култури

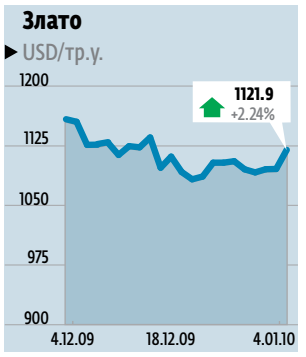

Златото поевтиня с 0.84% на вчерашната сесия в Лондон и се търгуваше на ниво 1098.60 USD/тр.у. Металът загуби близо 10 USD от стойността си

Цифра на деня

1.57

процента се понижи природния газ вчера, което го смъкна на ниво 5.896 USD/MMBtu

Синьото гориво загуби 0.094 USD от стойността си по време на вчерашната сесия на лондонската стокова борса

Медта проби 16-месечен връх

Магдалена Иванова
mivanova@pari.bg

Медта, търгувана на Лондонската борса за метали, се повиши с 1.66% по време на вчерашната търговия и достигна 7464 USD за тон. Това е най-високата стойност на метала за последните 16 месеца, като отчита ръст за шеста поредна сесия.

Вчера започна стачка в най-голямата мина в света. Стачкуват работниците от мината Коделко в Чукикамата в северната част на Чили. Причината за протеста е, че служителите не са получиха обещаните им бонуси от 28 хил. USD на човек.

Медта с доставка през март скочи с 2% до 3413 USD за половин килограм на борсата в Ню Йорк. Сделките от този тип за последно са били на това ниво на 28 август 2008 г. Металът с доставка през март в Лондон дори доближи 7500 USD за тон. Ако стачките на работниците в мините продължат, през следващите седмици можем да видим медта на нива от 8000 USD за тон, прогнозира Дан Смит, анализатор в лондонската компания Standart Chartered.
Вчерашните данни за икономиката на еврозоната също подкрепят прогнозите според анализаторите, че стоките ще поскъпват през 2010 г. Промишленият индекс PMI за еврозоната през декември достигна 51.6 пункта. Това е най-високата стойност на показателя за последните 21 месеца. Очакванията са и вторият най-голям потребител на мед в света САЩ да покаже подобряване на производствените показатели за изминалия месец.

Ако стачките в мините продължат, цената на метала може да достигне 8000 USD за тон

Индикациите, че светът се възстановява от световната рецесия, удвоиха цената на медта през миналата година. Слабият долар, завишеното търсене на стоки като защита от инфлацията и голямото потребление на мед от страна на Китай през първата половина на 2009 г. допълнително дадоха тласък на търговията. Реализираната годишна печалба от инвестицията в мед през миналата година беше най-голяма за последните две десетилетия. Световното производство на мед през миналата година е 18.1 млн. тона, сочат данните на Barclays Capital. Запасите от мед в Лондон достигат 502 400 тона. Според Ойген Вайнберг от франкфуртската Commerzbank причина за големите запаси е, че търсенето на метала постепенно намалява. Той очаква обръщане на посоката на движение на медта в близко бъдеще.

Индикациите, че светът се възстановява от световната рецесия, удвоиха цената на медта през миналата година

Обзор

Петролът поскъпна с над 30% през изминалата година

Мирослав Иванов,
mivanov@pari.bg

Най-широко използваният борсово търгуван енергоносител - петролът, поскъпна с над 30% през 2010 г. Годината, която донесе най-стремителния спад на борсите в последни времена, обаче не подмина и черното злато. Котировките откриха новия сезон на 61.05 USD за барел.

Срутването на капиталовите пазари и притесненията, че светът притежава най-голямата си криза от Голямата депресия, потопиха цената му до 47.43 USD за барел в края на февруари. А това беше стойност, непозната от години. Не малко анализатори заподозряха в причината за достигането на тази стойност не само обективни фактори, каквито са търсенето и предлагането. Търговията с петрол е интересна с това, че почти незначителна част от сключените фючърси или договори за доставка се изпълняват. Повече от тях са чиста спекулация на инвеститори, които печелят от колебания в цената. Затова органите, които контролират пазара в САЩ, обявиха намерения за промени в нормативната уредба, които да занижат възможностите за спекулации на стоковия пазар.

Колебанията в перспективите пред големите икономики люшкаха котировките между 47.43 и 81.96 USD

Котировките на суровината по традиция се влияят главно от макроикономическите индикатори на най-голямата икономика в света САЩ. Страната е и най-големият потребител на суровината. Затова с появата на първите данни за възстановяване на американската икономика петролът обърна посоката си нагоре. Скоростта, с която се случи това, изненада и най-големите оптимисти, каквито са страните производителки от ОПЕК. В края на октомври котировките удариха 81.96 USD за барел.

Връщането на опасенията за глобалната икономика и страхът, че не всичко е толкова розово, колкото изглежда, отново потопиха петрола и в средата на декември той достигна 69.51 USD. Последва нов стремителен ръст и в последната сесия за година американският суров петрол отчете ръст до 79.01 USD за барел.

Спот цени на суров петрол

USD/б	
Вид	**Последна цена**
СРЕДИЗЕМНО МОРЕ	
ИРАНСКИ ТЕЖЪК	74,65
СИБИРСКИ	77,72
УРАЛСКИ C+F	77,72
САХАРСКИ	78,92
СЕВЕРНО МОРЕ	
БРЕНТ	79,75
ОСЕБЕРГ	80,15
ЕКОФИСК	80,15
СТАТФОРД	78,78
ФОРТИС	79,5
ФЛОТА	77,28
УРАЛСКИ CIF	77,57
ЗАПАДНА АФРИКА	
БОНИ ЛЕК	80,46
КУА ИБОЕ	78,97
ФОРКАДОС	79,76
КАБИНДА	78,58

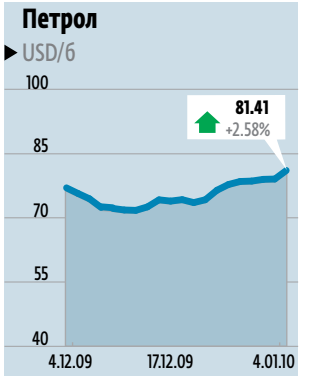

Спот цени на петролни продукти

USD/т				
Вид	**Купува**	**Продава**	**Условия на доставка**	**Спецификации**
БУТАН С	695,00	700,00	CIF	
ПРОПАН	715,00	720,00	CIF	
БЕНЗИН СУПЕР	714,00	716,00	CIF	
БЕНЗИН СУПЕР	704,00	706,00	FOB	
АВИОГОРИВО	661,25	661,25	FOB	
НАФТА	699,00	701,00	CIF	
ГАЗЬОЛ	662,25	661,25	CIF	РУСИЯ
ДИЗЕЛ F	639,00	641,00	FOB	50PPM
МАЗУТ	468,00	470,00	CIF	1.0%HSFO
МАЗУТ	454,00	456,00	CIF	3.5%HSFO

Цени на цветни метали

USD/т			
Метал	**Цена на разплащане**	**Купува 3 м.**	**Продава 3 м.**
МЕД	7464	7522,25	7526
КАЛАЙ	17450	17425	17575
ОЛОВО	2451,5	2498	2500,75
ЦИНК	2575	2634	2638
АЛУМИНИЙ	2225,5	2272,25	2273
НИКЕЛ	18855	19160	19195
АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	1951	1970	2000

Спот цени на благородни метали

USD/тройунция				
Метал	**Купува**	**Продава**	**Най-висока**	**Най-ниска**
ЗЛАТО	1122,74	1123,2	1123,24	1093,42
СРЕБРО	17,335	17,38	17,36	16,84
ПЛАТИНА	1500,5	1505	1504,125	1454,2
ПАЛАДИЙ	420	423	423,75	406,85

Срочни цени на пшеница

USD/т			
Произход/място на доставка	**Вид**	**Условия на доставка**	**Декември**
МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА	FOB	193,2524
АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА	СПОТ	556,51
ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА	СПОТ	183,79
АНГЛИЯ	ХЛЕБНА	ИЗТ. БРЯГ	198,14
ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА	CIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	-
УНГАРИЯ	ХЛЕБНА	CIF УНГАРИЯ	-
УКРАЙНА	ХЛЕБНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	207,43
РУСИЯ	ФУРАЖНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	147,02

Срочни цени на агрокултури

Вид	Борса	Единица	Януари
Царевица	CBOT	USd/bu.	423,5
Ечемик	ASE	USD/MT	134,934525
Памук	NYBOT	USd/lb.	76,57
Какао	NYBOT	USD/MT	3288
Кафе	NYBOT	USd/lb.	138,3
Рапица	ASE	USD/MT	384,631545
Ориз	CBOT	USD/cwt	15,15
Овес	CBOT	USd/bu.	277
Соя CBOT	USd/bu.		1062,5

Източник: Bloomberg

Срочни цени на агропродукти

Вид	Борса	Единица	Януари
Захар	NYBOT	USd/lb.	27,51
Соево масло	CBOT	USd/lb.	41,2
Портокалов сок	NYBOT	USd/lb.	139,05
Мляко	CME	USD/cwt	13,81
Обезмаслено мляко	CME	USD/cwt	129,5
Масло	CME	USd/lb.	150
Денатуриран етанол	CBOT	USD/gal.	1,901

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 bu. соя = 27.216 кг. ; 1 bu. царевица = 25.4016 кг. ; 1bu. овес = 15.4224 кг. 1 lb. = 0.4536 кг. ; 1 MT = 1000 кг. ; 1 cwt = 50 кг. ; 1 gal. = 3.785 л. ; 1USd = 1 U.S. cent

Глобалната икономика има нужда от нови работни места

В Азия като цяло ще има бум, но Япония ще изостава

Традициите в бенчмарка на икономическите медии - сп. Форбс, си остават това, което винаги са били. И сега, в преходния момент между отиваща и настъпваща година авторите в престижното списание дават своите предсказания в рамките на традиционната анкета за възможното развитие на световната икономика.

Основни тенденции

Според ръководителя на пекинския офис на сп. Форбс Гади Епстейн новата 2010 г. ще бъде отбелязана с растеж в Китай. Ще се купуват повече чуждестранни активи, повече ще се чува за тенденции към съживяване на икономиката, но е възможно тя опасно да прегрее поради свръхпредлагане на кредити. Страната ще проявява по-голяма непреклонност по деликатни международни проблеми, например отношението към Иран, няма да бъдат рядкост спорадично възникващи безредици, но ще се наблюдава и неотслабваща бдителност на правителството и твърдост при потушаването на недоволствата. Пол Мейдмънт, редактор в медийния отдел на сп. Форбс, смята, че развитите икономики, например Щатите и ЕС, ще имат нужда да затвърдят несигурните темпове на икономическо възстановяване.

Работни места

Развиващите се икономики, като Китай, имат нужда от нови работни места, за да ангажират растящото население. Това ще създаде работа и за бездействащите износители, които сега не изнасят за бавно разширяващите се западни пазари, техни доскорошни активни контрагенти. В същото време компаниите ще имат безпрецедентната възможност да усъвършенстват работната си сила, което още повече ще оживи трудовите пазари.

В Индия и Азия като цяло ще се наблюдава отново бум, смята Даниел Фишър, но Япония ще изостава. Там прекомерните разходи на правителството и неизбежното съобразяване с финансовите изисквания, които се налагат поради неотклонното застаряване на населението, ще тласкат икономиката надолу. В Щатите ще има зашеметяващ растеж на годишна основа в корпоративните печалби, което ще бъде последица от орязванията през 2009 г. Безработицата обаче ще продължи да расте до пиковите 12% през второто тримесечие и това ще отложи по-широкото възстановяване, водено от потребителското търсене.

Безусловно

Експертите предсказват продължителен и силен растеж на БВП на Китай за следващите две години, отбелязва Епстейн. Това със сигурност ще бъде вярно за първата половина на 2010 г., но към края на годината растящите признаци за напрежение ще засенчват перспективите за 2011 г. Пекин ще продължи да налива финансова ликвидност в икономиката, а висшите мениджъри ще се тревожат дали няма да възникнат балони на пазарите на труд, капитали и стоки, както и по какви начини да предотвратят сривовете на тези пазари. Но както смята Пол Мейдмънт, Китай няма да може да продължава с досегашното харчене в желанието да се ускори растежът. Командните икономики са добри в изразходването на пари за инфраструктура и други големи проекти, но не се справят особено добре, когато трябва да получават възвръщаемост на капиталите си.

Централното планиране

Икономическият успех на Китай в последните три десетилетия се дължеше отчасти на това, че лидерите на държавното централно планиране позволиха на компании от рода на Уол-Март и Карфур да решават кое ще бъде най-изгодно за износ. Сега западният потребител е фалирал и централното планиране отново се носи в дрейф. Това ще спира растежа повече, отколкото спукването на евентуални балони в имотите, производството на стоки или на капиталовия пазар.

Необслужване на ипотечни заеми и фалити на банки ще бъдат голямата изненада според Даниел Фишър и обемът на тези явления ще расте през цялата 2010 г., вместо да се свива, каквито са надеждите на американската централна банка - Федералния резерв, и на администрацията на президента Обама. Държавният дълг също ще се окаже рисков залог, тъй като все повече държави ще се плъзнат към дубайския модел на действие.

По-скоро не

Според мнението на Гади Епстейн Китай няма да използва резервите си от чужда валута за безразборно купуване на привлекателни световни активи. В Пекин не обичат шумно рекламираните сделки, като например придобиването на Хамър от страна на необичаен купувач - малкоизвестната компания Сичуан Тънджун Хеви Индъстриъл Машинъри Ко Лимитид. Покупката чака правителствено одобрение, което може и да не дойде. Държавните компании ще имат благословията на Пекин да купуват ресурси и други стратегически активи в чужбина, дори на много високи цени, но не бива да се очакват лекомислени, безцелни придобивания.

Китайското правителство може и да не одобри придобиването на щатската марка джипове Хамър от страна на малкоизвестната Сичуан Тънджун Хеви Индъстриъл Машинъри

Пол Мейдмънт е на мнение, че доларът няма да продължи да пада. Щатската валута държи равнищата си. Съотношението долар/евро се управлява повече от долара, отколкото от единната европейска валута, европейските бонове са основната алтернатива на щатските активи с фиксирана доходност. Лихвените равнища са ключови. Балансът, който трябва да поддържа Европейската централна банка, между повишаването на лихвените равнища, за да бъде предотвратена инфлацията, и задържането им на достатъчно ниски стойности предвид продължителния растеж на Европа, ще смекчи падането на долара дори ако изгледите, че лихвите в САЩ ще започнат да се вдигат през 2010 г., се окажат по-стабилни, отколкото са предвижданията на мнозина анализатори.

Япония от вчера

Стабилните доходи и възраждащият се пазар на акции според Даниел Фишър няма задължително да доведат до по-високи лихвени равнища или до увеличаване на работните места. Моделът ще бъде Япония, но не днешната, а от първите години на настоящото десетилетие, когато страната отбеляза няколко поредни години на икономически растеж, докато лихвите падаха и консумацията нито растеше, нито намаляваше съществено.

Бъдещите световни играчи

Гади Епстейн насочва вниманието си към агресивния сайт за онлайн шопинг taobao.com, създаден от Alibaba Group, базирана в Ханджоу. Групата е отчасти собственост на Yahoo, контролирана от милиардера Джак Ма, расте бързо и смята да конкурира търсачки като Гугъл и лидера на китайския пазар Байду. Китайският сайт няма да измести утвърдените световни играчи, но може да грабне голям пазарен дял в собствената си страна. Друга компания на групата - Alibaba.com, стана публична през 2007 г.

Учение и спорт

Образованието продължава да бъде сектор на ускорен растеж в Китай, твърди Гари Епстейн. Безусловен лидер в обучението по английски и в подготовката за тестове е Ню Ориентъл Едюкейшън енд Технолъджи Груп Лимитид. Брандът за спортна екипировка Ли Нин пък нахлува в Щатите с логото си, приличащо на знака на Найк, и на това отгоре - както упорито се твърди - ще се установи в Портланд, Орегон, близо до главната квартира на конкурента си, отваряйки първия свой магазин извън Азия.

Умните банкери

Според Пол Мейдмънт растежът в глобалната икономика ще бъде около 2-3%. Той с интерес ще следи и реакцията на централните банкери по света - по какъв начин ще се върнат от извънредната към обичайната си политика. Това ще подложи на изпитание традиционните им умения, а и пазарите няма да проявяват търпение и да им отпуснат резервно време за размисъл. По негово мнение интерес ще представлява Бразилия - фаворитът в групата БРИК за 2010 г. Големите новооткрити петролни полета означават, че най-накрая вечното "утре" на тази държава ще се превърне в "днес".

Въздухът по света

Търговията с въглеродни емисии по мнението на Мейдмънт може да намери благодатно поле в доста държави, но не и в САЩ. В областта на международните споразумения той очаква да бъде подписан договор за измененията в климата в Мексико сити през декември 2010 г., но търговските преговори в Доха ще преминат в 2011 г. без съществен напредък.

Енергия и стоки

Даниел Фишър е на мнение, че ако азиатският бум стане реалност, нов цикъл от повишения в цените на стоките ще подхрани някои видове акции, като например тези на енергийните компании. Ако цените нараснат рязко и прекалено бързо, това ще навреди на воденото от печалбите възстановяване и може да дръпне световната икономика обратно към рецесията.

Сп. Форбс

Шефът на Apple Стив Джобс е най-ефективният топмениджър

В класация на списание Harvard Business Review го следват директорите на Samsung Electronics Юн Джон-Йонг и на Газпром Алексей Милер

Шефът на Apple Стив Джобс беше определен за най-ефективен топмениджър на годината в класация на списание Harvard Business Review. На второ място е класиран бившият изпълнителен директор на Samsung Electronics Юн Джон-Йонг.

Трето място в класацията на елитните мениджъри изданието отрежда на генералния директор на Газпром Алексей Милер.

В първата десетка на най-ефективните топмениджъри влизат още председателят на съвета на директорите на Cisco Systems Джон Чембърс и най-богатият човек в Индия и ръководител на компанията Reliance Industries Мукеш Амбани.

Като едни от най-ефективните мениджъри в света се определят и основателят на интернет магазина Amazon Джеф Безос, бившият изпълнителен директор и президент на онлайн аукциона eBay Маргарет Уитмън и генералният директор на Google Ерик Шмит.

Изданието е съставило класацията, анализирайки финансовата ефективност на 2000 ръководители на големи компании от 33 страни в света. Средната възраст на висшите топмениджъри от списъка е 52 години. Делът на дамите топмениджъри от тази класация е само 1.5%. Преди време Стив Джобс получи отличие и от списание Fortune, което го определи за най-добрия главен изпълнителен директор на последното десетилетие.

170

▸ млрд. USD е пазарната капитализация на Apple днес

Триумф

Историята на главния изпълнителен директор на Apple Стив Джобс е колкото невероятна, толкова и увлекателна. Младият основател на Apple е прогонен от собствената си компания през 80-те години на миналия век, за да се завърне триумфално в края на 90-те. През следващото десетилетие той преодолява две битки със смъртта и обвинението в злоупотреба с ценни книжа, като същевременно създава продуктова линия, която му осигурява доминираща роля в четири различни индустрии, превръща го в милиардер и главен изпълнителен директор на най-скъпата компания в Силиконовата долина.

Драматичният разказ за неговия живот, неговите многобройни постижения и извънредно голямото влияние на Стив Джобс върху всичко, до което се докосне, кара списание Fortune да му отреди титлата главен изпълнителен директор на последното десетилетие.

След шестмесечно отсъствие в началото на миналата година, по време на което му бе извършена трансплантация на черен дроб, Стив Джобс отново оглави своята корпоративна империя от 34 хил. души, която е по-силна, вдъхновяваща, творчески настроена и печеливша от всякога.

Промени

През последните 10 години той коренно промени, и то по много печеливш начин, три пазара - този на музиката, филмите и мобилните телефони, а междувременно влиянието му върху бизнеса с компютри продължи да расте. Финансовите резултати на Apple за изминалото тримесечие са поразителни. През 2000 г., малко преди Джобс да разкрие своята стратегия за дигитален лайфстайл, която твърде малко критици разбраха и оцениха по това време, пазарната й стойност възлиза на около 5 млрд. USD.

С пазарна капитализация от 170 млрд. USD днес Apple е малко по-голяма от Google. Делът на Apple на пазара на персоналните компютри се топеше в началото на новия век, а ниската парична наличност можеше да доведе компанията до фалит. Днес Apple има парична наличност и ликвидни ценни книжа за около 34 млрд. USD, което надминава цялата пазарна капитализация на конкурентния производител на компютри Dell. През 2006 г. Walt Disney заплати 7.5 млрд. USD за студиото за компютърна анимация на Стив Джобс Pixar, което промени начина, по който се правят анимационни филми. В замяна на това Джобс стана най-големият акционер в Disney и получи управленски пост. Личното му богатство, базирано само на акциите му в Apple и Disney, възлиза на около 5 млрд. USD.

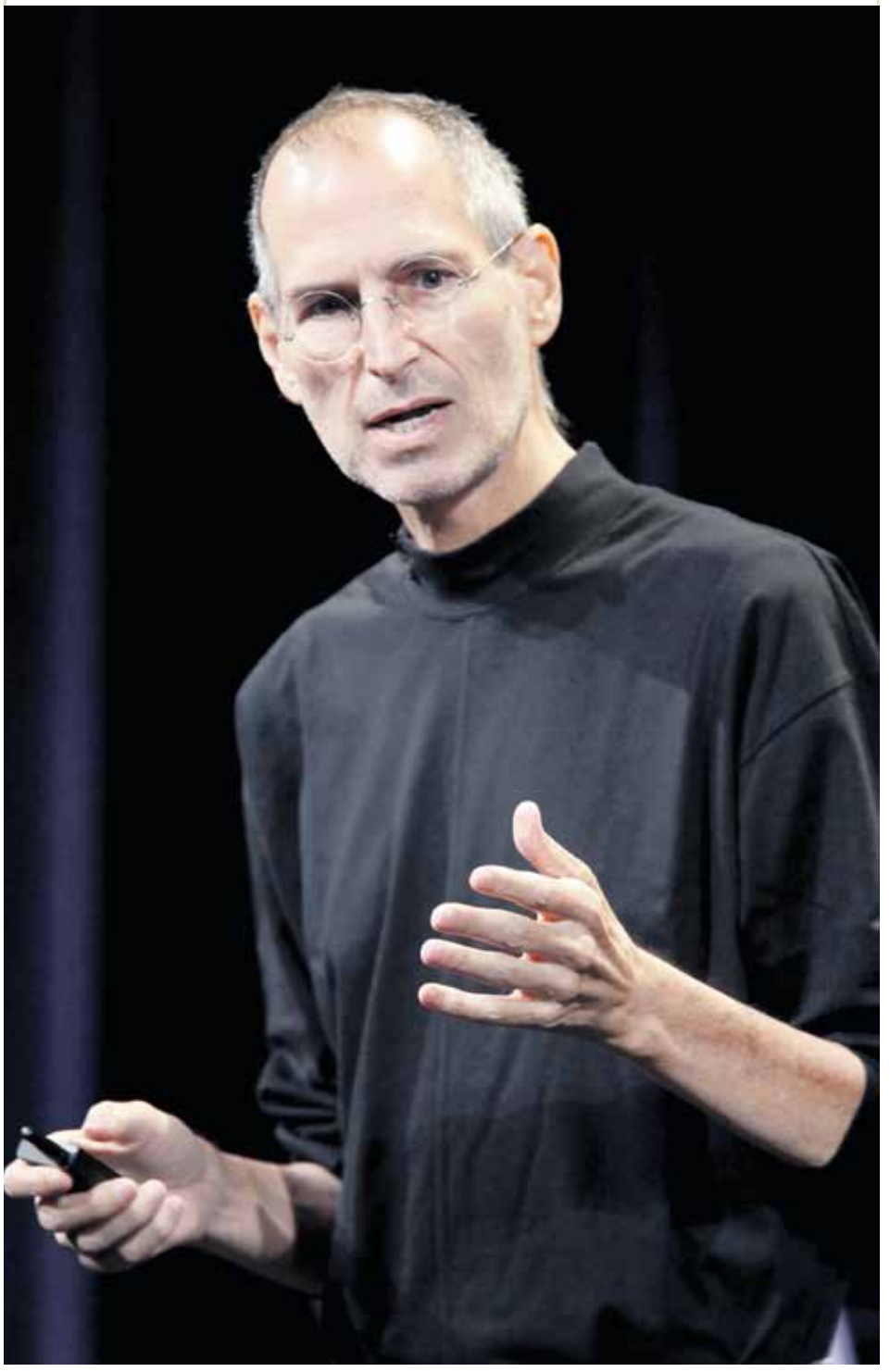

▸ Стив Джобс превърна Apple в най-скъпата компания в Силиконовата долина

Интервю Павел Павлов, управител на Авангард Персонал Консултинг ООД Добрич

Кризата принуди бизнесът да свие програмите за обучение

▸ Павел Павлов

▸ Господин Павлов, вашата фирма е специализирана в обучението на фирмен персонал, работите и по проекти, финансирани от ЕС, каква беше 2009 г. за вас?

- Много трудна. Първото нещо, което съкратиха в бюджета си компаниите, бяха парите за обучение на кадрите. Работата ни по европейски проекти също пострада. Получи пауза по време на изборите. Надявам се следващата година да е по-добра за целия бизнес.

▸ Какви проекти реализирахте тази година?

- Партнирахме на няколко фирми по проекти, които са за развитие на човешките им ресурси. Освен това бяхме подизпълнители на доста проекти, в които имаше обучение на за т.нар. меки умения. Това са умения за работа в екип, умения за комуникация.

▸ Смятатели, че през тази година ще има достатъчно поле за изява на фирми като вашата, защото на трудовия пазар излизат хора, нуждаещи се от преквалификация?

- Хората нямат достатъчно нагласа да се преквалифицират. От друга страна, има програми, които финансират подобни дейности. Предполагам, че по един или друг начин ще се намери пресечна точка между това, което правителството прави, за да помогне на хората, останали заради кризата без работа, и фирми като нашата. Така че това ще е въпрос на пресечни точки, на интереси.

▸ Какво ще промените във вашата дейност, за да бъде 2010 г. успешна?

- Ние ще се опитаме да бъдем още по-активни в предлагането на нашите продукти. Предлагаме щвейцарска лицензирана система за обучение, която се казва STRUCTOGRAM.

Надявам се, че с постепенното излизане от кризата фирмите отново ще започнат да мислят за професионалното развитие на своите служители. Надявам се, че и с новите продукти, които предлагаме, ще бъдем популярни в цялата страна. Нашият бизнес не е обвързан с региони. Нова година - нов късмет!

Мария Добрева

Визитка
Кой е Павел Павлов

▸ Павел Павлов е управител на Авангард Персонал Консултинг ООД.

▸ Завършил е психология в Софийския университет.

▸ Има втора специалност фирмено управление.

▸ Преди 6 години създава фирмата, начело на която е и сега.

▸ Авангард Персонал Консултинг предлага обучения, прави подбор на персонал, изготвя проекти по различни програми на Европейския съюз.

Авиацията премина през ада през 2009 г.

Редица авиокомпании намалиха и персонала си, за да свият разходите си

Най-тежка за сектора се оказа миналата година

Авиацията в световен мащаб преживя най-тежката си година с много милиарди спад в приходите. Това коментира за в. Пари Йордан Карамалаков, представител на Международната организация на авиопревозвачите за България.

Загуби

Според него 2008 г. е била кризисна също за сектора заради рекордните цени на горивата на международните пазари. През 2009 г. индустрията отчете рекорден спад в приходите, първо, от намаляване броя на пътниците и второ, от намаляване на приходите от билети на 1 пътник на километър, каза той. Общо за 2009 г. загубите за авиокомпаниите в света са 9 млрд. USD, а приходите са намалели с 15% спрямо 2008 г.

У нас

За българската авиация може да говоря по-скоро от гледна точка на летищата, уточни Карамалаков. Приходите на авиопортовете ни отчетоха спад. Има намаление на броя на пътниците от и до България, но то не е драматично. Спад има в приходите на всички летища - София, Варна и Бургас. Като цяло обаче ситуацията у нас е значително по-добра.

> **Над 9 млрд. USD са загубите на авиокомпаниите, а 15% е спадът в приходите**
>
> **Йордан Карамалаков,** представител на Международната организация на авиопревозвачите за България

Нямаше фалити на авиокомпании, нещо повече българските авиопревозвачи успяха да задържат позициите си. Вярно е, че повечето от тях не можаха да обновят парка си, като изключим националния превозвач България Ер, затова и следващата година ще продължат да изпитват трудности. Редица компании намалиха и персонала си, за да свият разходите. Малката авиация също е поставена в тежки условия, защото подлежи на същата строга регулация както и тежката индустрия. Това обаче я изправя почти пред фалит.

Илиана Тончева

Транспортните фирми оцеляха, но платиха висока цена

Спад в товарните и пътническите превози постави на колене и големите в сектора

Изминалата 2009 г. се оказа най-трудната за последното десетилетие за българските транспортни компании, коментираха експерти в бранша за в. Пари. Според тях както държавните, така и частните фирми оцеляха в условията на икономическата и финансовата криза, но платиха сериозна цена, за да се задържат на пазара. Дълго прикривани проблеми, свързани със законодателни недомислия и управленски грешки, излязоха наяве след смяната на властта в средата на годината и показаха ясно, че в някои сектори положението е повече от критично.

Проблеми

Серия инциденти с горящи влакове нарушиха привидното спокойствие, което цареше години наред в Българските държавни железници и насочиха вниманието на обществото към остарелия и негоден подвижен състав, към лошото управление на средствата, които държавата наливаше в БДЖ. Оказа се, че за няколко години там са потънали над 1.6 млрд. лв., без да е направено почти нищо за обновяването на парка. Само последното ръководство на превозвача, което бе начело на компанията до преди няколко месеца, остави над 300 млн. лв. дългове към банки и частни фирми.

Обективните причини, че заради кризата и спирането на МК Кремиковци товарните превози са паднали с 45%, не стигнаха, за да оправдаят мениджмънта, и всички директори бяха сменени. Вярно е, сред освободените се оказаха и много професионалисти в бранша, но това е проблем, с който новата власт тепърва ще се сблъсква. От началото на годината ще се разработва нова стратегия за развитие на железниците, на която се възлагат надежди да промени досегашната практика държавата да влага все повече средства в сектора, а железниците все повече да затъват.

Автомобилните компании нямат да могат да обновят парка си още поне 6 месеца

Криза

Жп транспортът, летищната и пристанищната инфраструктура, както и контролът над небето остават под опеката на държавата. Автомобилният транспорт е 100% частен, морският и речният транспорт след раздържавяването на двете параходства Български морски флот и Българско речно плаване също преминаха в частни ръце. Кризата не подмина никого. Спадът в световното производство на суровини и стоки срина както автомобилните, така и морските превози. Над 50% спад в превозите на товари отчетоха в края на 2009 г. от автомобилния бранш, което се отрази най-вече върху обновяването на парка. Спедиторските фирми също намалиха наполовина обема на превозената продукция. За последните шест месеца по-голямата част от транспортните фирми не са закупили нова техника. Български морски флот не успя да си изпълни инвестиционните ангажименти, планирани за тази година, и в съответствие с приватизационния договор ги разсрочи поетапно за следващ период. Авиокомпаниите също отчетоха спад в броя на пътниците от и до България, но той не бе повече от 10%, което им позволи да запазят позициите си спрямо своите европейски конкуренти. Авиационният сектор в света регистрира много по-висок спад на пътниците, както и масови фалити на традиционни и нискотарифни превозвачи. У нас това не се случи.

Тенденция

Транспортните фирми ще започнат бавно да се изправят на крака в началото на 2010 г., прогнозират експертите. Още от ноември превозите на товари чрез жп транспорт тръгнаха леко нагоре, макар и само с 1% ръст.

Поне шест месеца обаче автомобилните компании няма да може да закупят нови автомобили, категорични са специалистите. Нови кораби също едва ли ще се появят скоро. Цените на транспортните услуги няма да се повишават, защото това няма да доведе до повишаване на приходите, а точно обратното, смятат експертите.

Илиана Тончева

Строителите ще разчитат основно на пътищата

Слаби оферти може да провалят изграждането на магистралите

Строителните фирми през 2010 г. ще се ориентират изключително към изграждането на инфраструктурни проекти, коментира за в. Пари Иван Бойков, председател на Камарата на строителите в България. Според него участието на компаниите в строежа на европейските магистрали ще извади сектора от дълбоката криза.

Срив

През 2009 г. нашите претърпяха срив, като основно бяха засегнати компании, чиято основна дейност е гражданското строителство. Този сектор почти замря. Спадът достигна рекордните 67%. Главната причина за срива бе финансовата криза, но към нея се прибавиха и други проблеми. Задължения на държавата от над 1 млрд. лв. за извършени вече поръчки натовари допълнително строителите. Засегнати бяха всички компании. По-малките фирми се принудиха да съкратят над 30% от персонала си. Сега фирмите очакват държавата да извади пари от фискалния резерв в началото на 2010 г., за да се разплати с тях.

> **Опасявам се, че търговете ще се печелят отново от компании, предложили най-ниската цена**
>
> **Иван Бойков,** председател на Камарата на строителите

Опасения

Не се притеснявам от това, че проектите за европейските магистрали ще стартират навреме, каза още Иван Бойков. Повече се опасявам от това, че отново може да станем свидетели на досегашната порочна практика - търговете да се печелят от фирми, предложили най-ниската оферта, уточни той. Според него в конкурсът за Лот 2 на автомагистрала Тракия съществува подобна възможност. Това ще се отрази на изпълнението на проекта. Известни са случаите, в които строителни компании, най-често чужди, печелят търговете с ниски оферти, след което искат двойно увеличение. Така стана с летище София, предишен участък от Тракия, Дунав мост 2. Това забавя процедурите и едва ли ще имаме изградени магистрали до 2013 г., смята Бойков.

Автомобилните компании няма да се повишават услугите

Ако цените скочат, приходите ще намалеят

Цените на транспортните услуги няма да скочат през следващата година, прогнозира Румен Крумов, председател на Националния съюз на превозвачите. Според него увеличението няма да доведе до нарастване обема на товарите, а оттам и до увеличение на приходите за компаниите. В условията на криза е немислимо да се предприемат подобни стъпки, смята той.

50%

спад в товарните превози отчитат транспортните фирми през 2009 г.

Парк

Кризата, както и други проблеми, свързани с големия дял на сивия сектор при вътрешните и международните превози на товари и при таксиметровите превози, доведе до това, че повечето компании не можаха да обновят парка си през последните шест месеца на 2009 г. Тази тенденция ще продължи и през първото полугодие на 2010 г., прогнозира Крумов. Това води след себе си допълнителни трудности за фирмите, защото европейски изисквания наложиха увеличение на цените на винетните стикери за автомобили с по-нискоекологични двигатели. След две години ще се изправим и пред друг проблем - нашите превозвачи ще трябва да плащат и по-високи такси за преминаването по европейските магистрали, т.нар. евровинетки. В тяхната стойност влизат и разходите за екологичност на автомобилите.

Таксита

Решението да бъде наложен таван на тарифите на таксиметровите услуги е по-малкото зло, коментира още Крумов. Според него това ще ограничи донякъде сивия сектор, но ще удари и по легалните фирми. В момента и без това цените са ниски, от което компаниите губят. Но тази мярка все пак е наложителна, защото в противен случай ще станем свидетели на още по-безкомпромисен натиск от страна на нелегалните таксита, каза Крумов.

Илиана Тончева

Осигурителни вноски за 2010 г.

1 Размер на осигурителния доход

Минималните и максималните размери на месечния осигурителен доход за 2010 г. са регламентирани в чл. 8 от ЗБДОО за 2010 г. В същия закон е регламентиран и минималният размер на осигурителния доход по икономически дейности и квалификационни групи професии по дейности и групи професии.

Законодателят е определил следните размери на осигурителния доход:

-минимален месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващи се лица - 420 лв.;

-минимален месечен размер на осигурителния доход за регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители - 240 лв.;

-максимален месечен размер на осигурителния доход - 2000 лв.

Минималният размер на осигурителния доход се отнася само за лица, които внасят осигурителни вноски за своя сметка, а именно - лица, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност, лица, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества, физически лица - членове на неперсонифицирани дружества, и регистрирани земеделски производители и тютюнопроизводители.

Максималният размер на осигурителния доход се отнася както за гореизброения кръг осигурители, така и за работещите по трудови или приравнени към тях правоотношения, служебни правоотношения, по договори за управление и контрол на търговски дружества, собственици на ЕООД и за лицата, които полагат труд без трудово правоотношение.

Когато собствениците на едноличните търговски дружества с ограничена отговорност са вписани в решението на съда като управители и получават трудово възнаграждение за тази си дейност, тяхното осигуряване се осъществява по реда, определен за изпълнителите по договори за управление и контрол на търговски дружества - те са задължително осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица.

2 Размер на осигурителните вноски

Размерите на осигурителните вноски, съобразно обхванатите осигурени социални рискове (чл. 4 от КСО), са следните:

- за лицата, осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица (чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 от КСО):

1. 16% за фонд „Пенсии" за лицата, родени преди 1 януари 1960 г., а за работещи при условията на I или II категория труд и за тези по чл. 4, ал. 1, т. 4, както и за следователите по Закона за съдебната власт - 19 на сто;

2. 11% за фонд „Пенсии" за лицата, родени след 31 декември 1959 г., а за работещи при условията на I или II категория труд и за тези по чл. 4, ал. 1, т. 4, както и за следователите по Закона за съдебната власт - 14 на сто;

Вноската за фонд „Трудова злополука и професионална болест" е от 0.4 до 1.1 на сто и е определена със ЗБДОО за 2010 г. по групи основни икономически дейности.

3 Разпределение на осигурителните вноски по фондове

Разпределението на осигурителните вноски по фондове на ДОО и за ДЗПО е следното (чл. 6, ал. 1, т. 1-4 и ал. 3, т. 7-9 от КСО):

От 1 януари 2010 г. осигурителната вноска за фонд „Пенсии" за лицата, родени преди 1 януари 1960 г., се разпределя така:

а) 7.1% за сметка на осигуреното лице и 16% за сметка на самоосигуряващото се лице;

б) 8.9% за сметка на осигурителя;

в) 11.9%, когато лицето работи при условията на I и II категория труд и за лицата по чл. 4, ал. 1, т. 4, както и за следователите по Закона за съдебната власт.

От 1 януари 2010 г. осигурителната вноска за фонд „Пенсии" за лицата, родени след 31 декември 1959 г., се разпределя така:

а) 4.9% за сметка на осигуреното лице и 11 на сто за сметка на самоосигуряващото се лице;

б) 6.1% за сметка на осигурителя;

в) 9.1%, когато лицето работи при условията на I и II категория труд и за лицата по чл. 4, ал. 1, т. 4, както и за следователите по Закона за съдебната власт.

Учителски пенсионен фонд - 4.3%.

Фонд „Общо заболяване и майчинство" - 3.5%.

Фонд „Трудова злополука и професионална болест" - по групи основни икономически дейности.

Фонд „Безработица" - 1%.

За Допълнително задължително пенсионно осигуряване (чл. 157, ал. 1 от КСО):

Професионални пенсионни фондове:

- за работещите при условията на ПЪРВА категория труд - 12%;

- за работещите при условията на ВТОРА категория труд - 7%.

-Универсален пенсионен фонд за лицата, родени след 31 декември 1959 г. - 5%.

За 2010 г. осигурителните вноски за фондовете „Общо заболяване и майчинство" и „Безработица" за работниците и служителите и за: членовете на кооперации, упражняващи трудова дейност и получаващи възнаграждение в кооперацията; изпълнителите по договори за управление и контрол на търговски дружества, едноличните търговци, неперсонифицираните дружества, както и синдиците и ликвидаторите; лицата, упражняващи трудова дейност и получаващи доходи на изборни длъжности, служителите с духовно звание на БПЦ и други регистрирани вероизповедания по Закона за вероизповеданията; лицата, които полагат труд без трудово правоотношение, се разпределят между осигурителите и осигурените лица в съотношение 60:40 (чл. 6, ал. 3 от КСО).

От 1 януари 2010 г. вноските за УПФ се разпределят между осигурителите и осигурените лица, както следва (чл. 157, ал. 3 от КСО).

1. за сметка на осигуреното лице - 2.2 на сто;

2. за сметка на осигурителя - 2.8 на сто.

Осигурителната вноска за фонд „Трудова злополука и професионална болест" и за Учителския пенсионен фонд е за сметка на осигурителите.

1. Обхват на осигуряване по КСО

Всички социални рискове по КСО. Съгласно чл. 4, ал. 1, т. 6 от КСО осигурени за всички социални рискове са и лицата, които работят по втори или по допълнителен трудов договор независимо от месечната заетост по него, ако имат основен трудов договор по Кодекса на труда, по който са осигурени за всички социални рискове. Това е така и когато вторият трудов договор е сключен за работа до 5 работни дни или 40 часа при условията на чл. 114 от КТ, чл. 110 или 111 във връзка с чл. 114 от КТ.

Задължително осигурени за всички социални рискове по КСО са и българските граждани, работещи в чужбина по трудови правоотношения. Изпратените на работа в чужбина от български посредник или за участие в международни мисии по реда на ЗМВР, както и лицата, работещи в международни органи или организации със съгласие на български държавни органи, не подлежат на осигуряване за всички социални рискове (вж. чл. 12, 13, ал. 3, чл. 16 и 17 от Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина).

2. Месечен осигурителен доход

Брутното месечно възнаграждение, но не по-малко от минималния осигурителен доход - Приложение 1, към чл. 8, т. 1 от ЗБДОО за 2010 г. Месечният осигурителен доход за работниците и служителите са получените или начислените, но неизплатени брутни месечни възнаграждения. В месечния доход се включват и неначислените заплати. В брутното трудово възнаграждение се включва основна заплата, допълнителни трудови възнаграждения, определени в КТ, в НСОРЗ, друг нормативен акт или трудов договор, както и други трудови възнаграждения, определени в нормативен акт или в индивидуален трудов договор. Всички суми, които се включват в брутното трудово възнаграждение, формират месечния осигурителен доход, върху който се дължат осигурителни вноски.

В месечния осигурителен доход на лицата, наети по трудов договор, се включват възнагражденията за платените от работодателя отпуски по чл. 155-157, 159, 161, 162, 166, 168-170 и 319 от КТ.

Месечният осигурителен доход не може да бъде по-малък от минималния осигурителен доход, определен по основната икономическа дейност на осигурителя за професията, която заема лицето по трудовия си договор, и не повече от максималния месечен размер на осигурителния доход. На лицата, които не са отработили всичките работни дни през месеца или са се намирали в платен или неплатен отпуск за временна неработоспособност, бременност и раждане или друг вид отпуск извън платените от работодателя отпуски, които се включват в брутното трудово възнаграждение, минималният месечен осигурителен доход се определя пропорционално на отработените дни през месеца и на дните по чл. 40, ал. 4 от КСО. Когато съгласно условията на трудовия договор или чл. 138, ал. 2 от КТ лицето е работило при непълно работно време, минималният месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя се определя пропорционално на отработените часове и часовете, съответстващи на дните по чл. 40, ал. 4 от КСО. В тези случаи минималният месечен осигурителен доход се определя, като минималният месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя се раздели на броя на законоустановените работни часове за месеца и получената сума се умножи по броя на отработените часове за месеца и часовете, съответстващи на дните по чл. 40, ал. 4 от КСО. Вноските за социално осигуряване се изчисляват върху минималния осигурителен доход само в случаите, при които изплатеното брутно трудово възнаграждение на работника или служителя е в по-малък размер.

3. Срок за внасяне на осигуровките

При изплащане на трудовото възнаграждение или аванс. Частта от осигурителните вноски, която е за сметка на осигурените лица, се внася при изплащане на възнагражденията им и не се удържа от авансовите плащания освен в случаите, когато за съответния месец е изплатен само аванс. Съгласно чл. 6, ал. 3 от КСО от 01.01.2010 г. освен върху получени или начислени, но неизплатени брутни месечни възнаграждения, осигурителните вноски за работниците/служителите и за лицата по чл. 4, ал. 1, т. 7 и 8 се дължат и върху неначислени месечни възнаграждения. Когато месечните възнаграждения не са начислени, осигурителните вноски за горепосочените лица се дължат върху не по-малко от минималния месечен размер на осигурителния доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии. За работниците и служителите, за които не се прилага доходът по чл. 6, ал. 2, т. 3 от КСО, осигурителните вноски се дължат върху не по-малко от минималната работна заплата, включително при начислени, но неизплатени брутни месечни възнаграждения или при неначислени месечни възнаграждения.

Съгласно чл. 7, ал. 3 от КСО осигурителните вноски за сметка на осигурителя и осигурените лица, които са дължими при начислени, но неизплатени или при неначислени възнаграждения, се внасят от осигурителя до края на месеца, следващ месеца, през който е положен трудът. Изменението на разпоредбата по отношение срока за внасяне на осигурителните вноски е във връзка с въвеждането на дължимост на осигурителните вноски и при неначислени месечни възнаграждения за работниците/служителите и за лицата по чл. 4, ал. 1, т. 7 и 8 от КСО.

Материалите са подготвени от Рконсулт ЕООД

▶ Работници по трудово правоотношение (повече от 5 работни дни или 40 часа месечно, включително и когато са членове на кооперации)

III категория труд

За родените преди 01.01.1960 г.

Фондове	Общ %	Работодател	Работник	Параграф
„Пенсии"	16.00	8.90	7.10	
„ОМЗ"	3.5	2.10	1.40	
„Безработица"	1.00	0.60	0.40	
Общо ДОО	20.50	11.60	8.90	550101
Трудова злополука	0.4-1	0.4-1	x	550149
ГВРС	0.10	0.10	x	555710
УПФ	x	x	x	
Здравно осигуряване	8	4.8	3.2	560101

За родените след 31.12.1959 г.

Фондове	Общ %	Работодател	Работник	Параграф
„Пенсии"	11	6.10	4.90	
„ОМЗ"	3.5	2.10	1.40	
„Безработица"	1	0.60	0.40	
Общо ДОО	15.50	8.80	6.70	550101
Трудова злополука	0.4-1	0.4-1	x	550149
ГВРС	0.10	0.10	x	555710
УПФ	5	2.80	2.20	580123
Здравно осигуряване	8	4.80	3.20	560101

Преференциални цени за счетоводни услуги за 2010'
Безплатно счетоводно приключане на 2009'

Дейност на фирмата	Услуги	Търговия	Производство
Нерегистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	100	150	180
51 - 100 док.мес.	140	180	200
101 - 150 док.мес.	170	210	250
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне
Регистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	200	300	350
51 - 100 док.мес.	280	380	400
101 - 150 док.мес.	350	450	480
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне

* С включен ТРЗ за персонал до 5 човека включително.
Всички цени са в български лева без включен ДДС.

www.advisor.bg

София, ул.Червена стена 1, +359 2 964 1725, office@ advisor.bg

МОЯТ БИЗНЕС

Редактор:
Светлана Трифоновска
strifonovska@pari.bg
tel. 4395-871

Реклама:
Веселина Къртева
vkarteva@pari.bg
tel. 4395-847

Обмен

Обучават мениджъри от ЕС в Китай

Европейската комисия и правителството на Китай удължават програмата за обмен и обучение на мениджъри (METP). Петата група бизнесмени ще започне обучението си през май 2010 г.

Последният срок за подаване на заявления за участие е 7 януари. Програма METP е предназначена за мениджъри на малки и средни предприятия, както и за предприемачи с интерес към Китай. Одобрените кандидати имат възможност да научат бизнес китайски и да добият ценен професионален опит в Китай.

Програмата покрива всички разноски и предлага на фирми от ЕС възможността да обучат свои служители, които да станат квалифицирани експерти за китайския пазар. Освен организацията на целия престой ЕС ще покрие и таксите за обучение и ще осигури средства за покриване на разноските на всеки участник (по 1000 EUR на месец).

Шампион монтира асансьори на швейцарската компания Schindler

Бившият лекоатлет Михаил Костов инвестира натрупания на Запад опит в собствен бизнес

За да работиш с една от най-големите компании за асансьори в света - швейцарската Schindler, трябва по категоричен начин да докажеш, че заслужаваш доверието й. Съоръженията, които тя произвежда, са изключително качествени и случайни хора не могат да ги монтират. Ние доказахме, че можем, и от една година сме нейни подизпълнители, твърди Михаил Костов, собственик на ЕООД Клуб 2009.

Във фирмата му работят 10 души. Групата е монтирала асансьори на молове във Варна и Русе. Близо четири месеца е изпълнявала обекти и в Букурещ - работила е по разширението на метрото в румънската столица. Сега й предстои да изпълнява и обекти в Гърция.

Опитът

30-годишният плевенчанин е бивш лекоатлет. Завършил е Спортно училище "Георги Бенковски" в Плевен. През годините на активната му спортна кариера се състезавал в дисциплината хвърляне на копие. И досега пази в дома си цял куп медали. Бил е и републикански, и балкански шампион. Участвал е и на европейски първенства. Въпреки успехите преценил, че със спорт в България не може да се прехранва, и прекратил кариерата си.

През 2004 г. тръгнал да си търси късмета в Италия - повикали го негови приятели, които вече имали работа там. Попаднал в голяма фирма, която произвеждала асансьори и оборудване за тях. Когато усвоил достатъчно добре езика, работодателите му го пратили да се обучава. Михаил бил в една бригада с още няколко негови сънародници.

Българите усвоили до най-малките подробности монтажа на всички видове съвременни асансьори, които се предлагат на европейския пазар. Те толкова бързо се развивали професионално, че след време им възложили да обучават новопостъпили работници. Италианската фирма започнала да ги изпраща да изпълняват обекти и във Франция и в Испания.

Над 5 г. Костов трупал ценен опит на Запад. Работил на всякакви обекти - болници, търговски и бизнес центрове, жилищни сгради. Монтирал е и скоростни асансьори, които се движат между етажите с 6 метра в секунда. Сложното идва, когато трябва да се инсталира електрониката и софтуерът, с който тя работи, обяснява той.

Бизнесът

През 2008 г. Михаил решил, че е време да се прибере в родината си и да инвестира наученото и спечеленото в собствен бизнес. Споделил идеята с няколко от момчетата, с които вече е работил в чужбина. С 20 хил. лв. купил необходимото на първо време оборудване за дейността и фирмен автомобил. После започнал да си търси място на пазара. Чрез интернет разбрах, че Schindler вече имат свое поделение в България. Свързах се с неговите шефове и помолих за среща. Те ме приеха, видяха каква квалификация имам и къде съм работил. После ми предложиха да поема монтажа на два асансьора, за да разберат какво можем на практика. Справихме се добре и така станахме подизпълнители на компанията, разказва Михаил.

Предприемчивият мъж вече планира следващата си инвестиция. Още в началото на следващата година той смята да купи ново оборудване за фирмата си. То е тип лебедка и неколкократно съкращава времето за монтаж на асансьорите. Не се произвежда в България и ще бъде внесено от Франция.

През януари всички специалисти на фирмата ще трябва да минат през курс на обучение, да защитят квалификацията си и да получат сертификатите, които се изискват от европейските норми.

Ангел Атанасов

> **Понякога съжалявам, че не постъпих като моите приятели, които останаха в Италия, направиха си свои фирми там. Те вече наемат дори италианци на работа, справят се много по-лесно с бизнеса си и не мислят да се прибират в България**

10

▸ души работят във фирмата на 30-годишния плевенчанин Михаил Костов

20

▸ хил. лв. е стартовата инвестиция с която са закупени оборудване за дейността и фирмен автомобил

▸ **Предстои да работим на обекти в Гърция, съобщи Михаил Костов**

СНИМКА АВТОРЪТ

Дилема

Трябваше да започна бизнес в Италия

▸ Опитах се да потърся допълнителни възможности за развитие на фирмата чрез програмите с европейско финансиране. Кредитни инспектори вежливо ми прегледаха документите и ми отговориха, че не мога да получа финансиране, защото фирмата ми е нова и няма достатъчно години работа, твърди Михаил Костов.

▸ Банкерите предложили да му отпуснат заем срещу залог - можел да заложи машините и оборудването, с които работи. А това според Костов, си е вид ипотечен заем който нямал нищо общо с европрограмите.

▸ У нас не се прави нищо за подпомагане на малкия бизнес, който осигурява работа на стотици хиляди хора. Държавата безкомпромисно си взимала своето - на всяко 14-о число от месеца ДДС трябва да бъде внесен, данъкът върху печалбата също отива в хазната в края на годината. А в същото време нямало дори и малки преференции за хората, които тепърва прохождат в бизнеса.

▸ Понякога съжалявам, че не постъпих като моите приятели, които останаха в Италия, направиха си свои фирми там. Те вече наемат дори италианци на работа, справят се много по-лесно с бизнеса си и не мислят да се прибират в България, добавя Михаил Костов.

Старт

Conde Nast пуска ново списание

След като финансовата криза принуди издателството Conde Nast да затвори част от списанията си, сега медийната компания се готви да пусне нов продукт на пазара.
Списанието ще бъде свързано с мъжката мода и се очаква да е готово през юни.
Финансовата и икономическата криза принуди Conde Nast да затвори шест от списанията си през изминалата година и да намали тиража на останалите. Издателството притежава марките Воуг, Венити феър, Гламър и др.

Съкращения

Washington Times закрива спортния отдел

Вестник Washington Times съкращава новинарския си екип с над 40%, като същевременно закрива спортния си отдел. Вестникът ще се фокусира върху политическа, икономическа и разследваща журналистика, съобщава Асошиейтед прес. Нашият пазарно ориентиран и насочен към бъдещето план е резултат от продължаващото финансово напрежение, на което е подложена новинарската индустрия. Основната цел на стратегията е да се превърнем в мултимедийна компания от XXI век, съобщи издателят Джонатан Слевин.

Пресата се готви да нанесе ответен удар през 2010 г.

Вестниците ще заложат на качествено съдържание и търсене на рекламодатели

Голяма част от собствениците на вестници и списания са радостни, че 2009 г. е вече в историята. Изтеклата година премина под знака на глобалната рецесия и беше богата на уроци за играчите в медийния бизнес. Нещата обаче не са толкова песимистични, колкото изглеждат. Пресата се готви да нанесе своя ответен удар през 2010 г. Световната вестникарска асоциация публикува изследване, което обхваща мненията и прогнозите на експерти, за това какво е бъдещето на пресата по света и как тя може да стабилизира позициите си.

1. Аудиторията
Вестниците с политематично съдържание вече не са достатъчни, за да задоволят нуждите на аудиторията. Издателствата трябва да създадат портфолио от печатни и дигитални издания, предназначени за различни аудитории. Те може да бъдат групирани по пол, възраст, социално-икономически статус, интереси, етнос и т.н. Според друго изследване на асоциацията "умните издателства" трябва да познават и разбират аудиторията си. Това се постига единствено чрез проучвания за нея, които не бива да бъдат пренебрегвани. Изучаването на навиците на читателите, начинът, по който консумират медиите, колко са склонни да похарчат, за да си купят даден вестник, са важни индикатори, които помагат на издателите и рекламодателите.

2. Силата на пресата
За някои може да звучи банално, но практиката е доказала, че вестниците притежават редица характеристики, които ги правят най-предпочитаната медия за милиарди хора по света. Доклад на Световната вестникарска асоциация показва, че в някои региони на света вестниците като цяло отбелязват ръст. В развитите пазари ръст бележат специализираните вестници, тези, които заемат уникални пазарни ниши. По целия свят печатните издания, които предлагат нещо различно и допълнително за своите читатели, ще се радват на успех. Основната цел на пресата да информира не е изместена, но вестниците трябва да обръщат по-сериозно внимание на специфичните си целеви групи.

3. Мобилност
Няма съмнение, че мобилната реклама и медиите, разпространявани чрез мобилни платформи, ще стават все по-силни. Засега те отхапват малка част от "дигиталната баница", но са платформа, към която читателите ще се обърнат. Когато това се случи, вестниците трябва да са там, за да ги посрещнат, се казва в изследването на асоциацията. Използването на мобилните услуги в световен мащаб непрекъснато расте, а на някои пазари вече има и насищане. През 2004 г. мобилните абонати в световен мащаб бяха 1.74 млрд. Към края на 2009 г. те са около 3.9 млрд. Според Portio Research - агенцията, която обслужва Световната вестникарска асоциация, през 2012 г. потребителите на мобилни услуги ще са около 4.9 млрд.

Стратегиите, които позволяват на издателите да печелят от мобилни платформи, са в изобилие. Вярно е, че всеки пазар има своите особености, но един факт обединява всички - с всеки изминал ден броят на хората, които не могат да живеят без мобилния си телефон, расте. Тази ситуация е невероятен шанс за вестниците да достигнат до повече хора и да изучат още по-добре аудиторията си.

4. Аутсорсинг
През изминалата година предизвикателствата в икономиката бяха в изобилие. Голяма част от издателствата бяха принудени да намалят разходите си и да потърсят нови източници на печалба. Така те преоткриха възможностите на аутсорсинга.
Оказа се, че ако той се управлява добре, може да намали с 10 до 50% разходите по дадено направление. Според доклада на Световната вестникарска асоциация резултатите, които се постигат чрез подобно партньорство, са дори на много по-високо ниво, отколкото ако се извършват от служители на самата компания. Данните от проучването водят до следния извод: вестниците трябва да се съсредоточат върху своите основни компетенции - да генерират качествено съдържание и да привличат рекламодатели. Всички други звена може да бъдат покрити от външни компании, ако така е по-изгодно за издателството.

5. Рекламните агенции
Откакто рекламните бюджети преминаха от вестниците към дигиталните медии, голяма част от рекламните агенции също се промениха из основи. Те смениха структурата, стратегията и целите си. Работата на рекламните агенции и на вестниците винаги е била в неразривна връзка.

Навсякъде по света печатните издания разчитат на рекламните агенции за определен процент от рекламните си приходи. Така ще бъде и през следващата година.

Във Великобритания например 80% от рекламните приходи на националните вестници идват от рекламодатели, чиито бюджети минават през рекламни агенции. За вестниците в САЩ тези приходи са около 90% от общите постъпления.

Рупърт Мърдок е един от основните инициатори на идеята за платен достъп до информация

6. Нови технологии
Новите технологии са неизчерпаем източник на енергия за издателствата. Те са свързани с всички звена на една печатна медия - за тях може да се пишат статии, чрез тях може да се повишат приходите от реклама, да се подпомогне разпространението и т.н. Най-важните ползи, които един вестник може да извлече от новите технологии, са намаляване на разходите, подобряване на комуникацията и повишаване на качеството на продукта.

7. Бъдете социални
Социалните мрежи като Facebook и Tweeter не само че завладяха света, но и промениха журналистиката. През следващата година Facebook ще анонсира Facebook Connect, който позволява на потребителите да се регистрират в други сайтове посредством Facebook акаунта си. Според специалистите това ще бъде още един начин медиите да достигат до своята аудитория.

8. Нов модел
През 2010 г. ще нараства ролята на местните печатни издания, сайтове и телевизии. Тезата се подкрепя не от кого да е, а от самия Рупърт Мърдок. Той обяви, че ще направи платен достъпа до новините на две от местните си издания.

9. Екологично поведение
След като светът беше обхванат от икономическата криза, екологичното поведение на компаниите беше поставено на заден план. През 2010 г. обаче ситуацията ще е различна. Оказва се, че екологията и опазването на околната среда са теми, за които читателите искат да четат. Освен това хората гледат с много по-добро око на компании, които имат "зелено поведение". Затова и медиите ще се стараят да се приобщят към тази група.

10.Платено или не?
Един от най-големите въпроси, с който се сблъсква издателският бизнес през изминалата година, беше дали онлайн съдържанието да бъде платено. Ако да, каква част от него да остане със свободен достъп и за каква да се плаща. Проучване на PricewaterhouseCoopers показва, че хората са склонни да плащат за онлайн съдържание, ако нямат безплатна алтернатива. 62% от анкетираните са готови да плащат толкова, колкото отделят и за вестник.

Резултатите от проучването показват, че 98% от анкетираните са съгласни да плащат за финансовите и бизнес новини. Въпросът за платеното съдържание в интернет отново се поддържа от медийния магнат Рупърт Мърдок. Качествената журналистика не е евтина, а една индустрия, която раздава своето съдържание, просто самоизяжда способността си да прави добра журналистика, казва Мърдок.

Боряна Николаева

Зрялост

Героите във великите истории са вечни и колкото повече остаряваме, толкова по-хубави роли получаваме

Сигърни Уийвър, актриса на 60 години

Екран

Warner Bros. печели с магически коктейл

Магиите и купоните изведоха Warner Bros. на върха по приходи от билети в САЩ за 2009 г. с 2.99 млрд. USD. Компанията държи 20% от пазара благодарение на заглавия като "Хари Потър", донесло 302 млн. USD, и "Последният ергенски запой" с 277 млн. USD. На второ и трето място след Warner Bros. се нареждат Paramount с 1.44 млрд. USD приходи и Sony с 1.43 млрд. USD. Това осигурява на двете компании дял от около 14%.

Господарят на финансите

Интелигентност и силен дух водят изпълнителния директор на Goldman Sachs Лойд Бланкфайн към върха

Макар че е публична компания от 10 години, Goldman Sachs продължава да бъде оприличавана на черна кутия. След като привлече толкова много внимание и проверки, тя започва да се отваря за обществото. Това, което се разкрива, е компания с умишлено нейерархично ръководство, изключително сложна структура за управление на риска и силно ангажиран с работата директорски съвет. Именно тези характеристики направиха председателя и главен изпълнителен директор на Goldman Sachs Лойд Бланкфайн изпълнителен директор на годината на Directorship.

Основателите

Основателите на компанията Маркъс Голдман и Самюъл Сакс били олицетворение на предприемаческия инстинкт - хора със скромен произход, интелигентни и борбени, изключително търпеливи и упорити. Всичко това се оказало полезно, докато си проправяли път покрай Селингман и братята Лемън - най-влиятелните личности на Уолстрийт в края на XIX в. Голдман и Сакс много приличали на Бланкфайн. Били стабилни хора, на които може да се разчита и които били силно свързани със семейството. Не търпели глупости, били прями и вежливи. Що се отнася до деловите им маниери, двамата били внимателни, предпазливи и изключително умни. На едно събитие на Goldman наскоро чули Бланкфайн да казва: Приличам ли на господар на Вселената? Та аз съм адвокат.

Произход

Бланкфайн става изпълнителен директор на компанията през 2004 г., след като Хенри Полсън отива във финансовото министерство в правителството на Буш. Демократ по политически убеждения, Бланкфайн подкрепял кандидатурата на Джон Кери за президент на САЩ. Произходът му обаче много се различава от този на популярния бостънец. Бланкфайн е роден в Бронкс, израснал е в Източен Ню Йорк и е живял в общинско жилище под наем, когато е бил малък. Баща му е бил пощальон. На 16-годишна възраст Бланкфайн получава пълна стипендия за Харвард и през 1975 г. започва да учи в юридическия факултет.

Кариера

След дипломирането си през 1978 г. започва да работи в данъчния отдел на калифорнийска юридическа кантора. Кандидатства неуспешно в престижна инвестиционна банка, наречена Goldman Sachs. През 1981 г. започва да работи в J. Aron&Co. като дилър на злато. Малко по-късно същата година Goldman Sachs придобива Aron. Бланкфайн поема цялото поделение на Goldman през 1994 г., а през 2002 г. вече е шеф на всички свързани с продажбите и търговията дейности, като отговаря за повече от 80% от приходите на фирмата. Става председател на съвета на директорите и главен изпълнителен директор през 2006 г. Американската легенда по изкупуванията Томас Лий казва за него: Бланкфайн е не само гениален, но и прекрасен човек.

Directorship

Приличам ли на господар на Вселената? Та аз съм адвокат

Идея

Бар на колела привлича туристи в Амстердам

Градът на свободните забавления Амстердам привлича любителите на спорта и забавленията с авангардно предложение - бирен велосипед. Ако искате да покарате и да се поразхладите, можете да се повозите на дългото почти 6 метра колело, което е снабдено с бар и караоке. Барът на колела стана популярен през последните години сред хората, които искат да съчетаят разходка из града с някоя и друга бира. Организатор на забавлението е Beerbike.co.uk, чийто основател Ард Карстен посочва и екологичните му предимства.

Юбилей

Клуб Tropicana става на 70 години

Легендарният нощен клуб Tropicana в Хавана отбеляза 70-ия си рожден ден с пищни празненства. Около 850 туристи, представители на правителството и специални гости присъстваха на галапредставлението. Заведението отваря врати на 30 декември 1939 г. Макар посещаемостта в Tropicana да е спаднала напоследък, туристическата индустрия в Куба остава стабилна. Около 2.4 млн. туристи са посетили острова миналата година, което е с 3.3% повече от отбелязания през 2008 г. рекорд.